

Procedury dotyczące jakości kształcenia na poziomach 6-8 PRK

**Tworzenie, zabezpieczanie skutecznego egzekwowania,
ocena krytyczna istniejących rozwiązań**

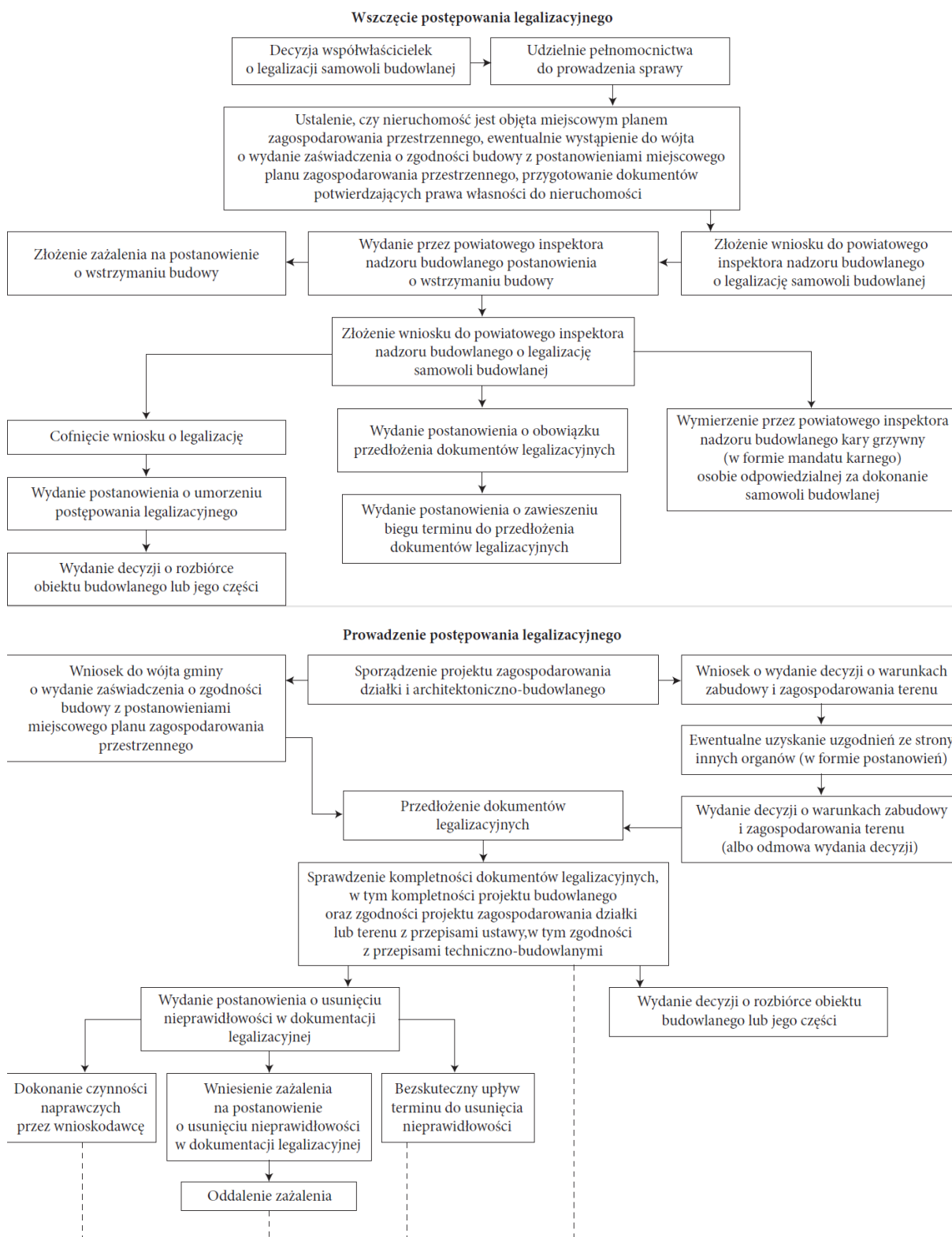
prof. dr hab. Paweł Chmielnicki

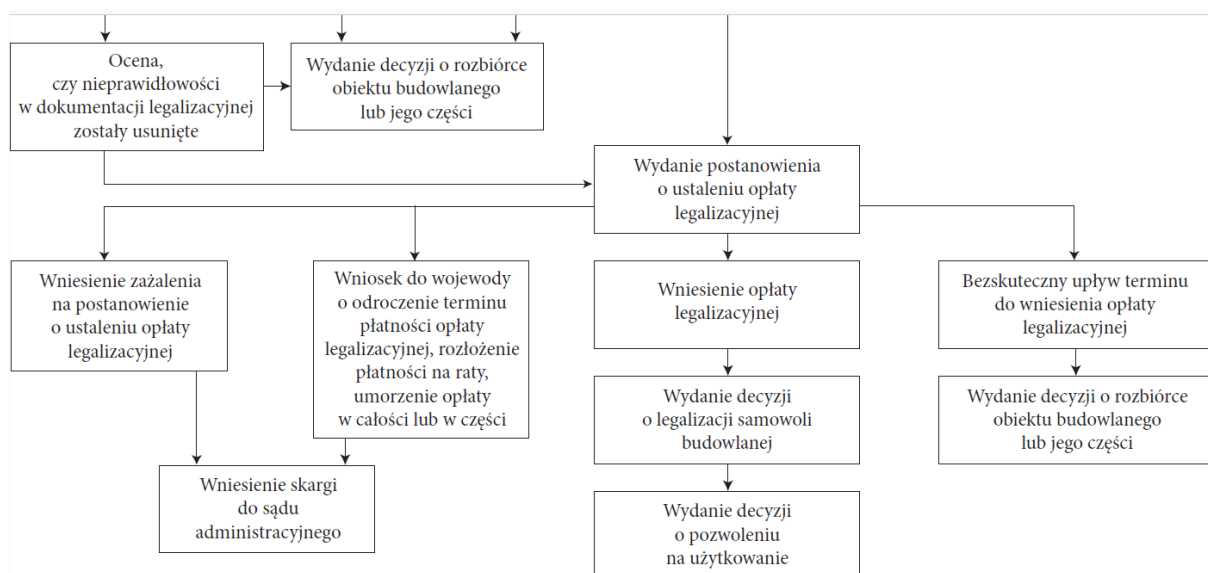

❖ Modele załatwiania spraw ujęte w regulaminach studiów

➤ Czym jest prakseologiczny model działania?

Przykład:

➤ **Zakres swobody stanowienia procedur dotyczących jakości kształcenia. Autonomia uczelni a władztwo zakładowe**

Postanowienie Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Rzeszowie z dnia 6 kwietnia 2022 r. II SA/Rz 1727/21

Rozstrzygnięcie w przedmiocie wyrażenia zgody na wznowienie studiów nie następuje w formie decyzji administracyjnej, do której stosuje się przepisy k.p.a. Decyzja Rektora w tym względzie przyjmuje postać innego rozstrzygnięcia niż decyzja z art. 104 k.p.a. i art. 3 § 2 pkt 1 p.p.s.a. Jest to rozstrzygnięcie w indywidualnej sprawie wydane na podstawie przepisów wewnętrznie obowiązujących w ramach danej uczelni, tj. na podstawie regulaminu uczelni przyjętego uchwałą senatu. W konsekwencji jest to rozstrzygnięcie o znaczeniu wyłącznie wewnątrzzakładowym, aczkolwiek dotyczące wcześniej istniejącego stosunku zakładowego.

Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie z dnia 4 września 2020 r. III SA/Kr 406/20

Z chwilą przyjęcia w poczet studentów Wydziału (...) skarżący stał się podmiotem praw i obowiązków, które przysługują bądź obciążają każdego studenta. Te prawa i obowiązki wynikają zarówno z przepisów powszechnie obowiązujących (ustawa z 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce), jak i ze Statutu Uniwersytetu oraz Regulaminu studiów, które to akty są wyrazem upoważnień dla organów zakładu administracyjnego, jakim jest Uniwersytet do jednostronnego kształtowania stosunków prawnych ze studentami. Skarżący przystąpił do studiów dobrowolnie, poddając się obowiązującym w Uniwersytecie regulacjom.

Postanowienie Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach z dnia 30 czerwca 2021 r. III SA/GI 442/21

Rozstrzygnięcia organów szkoły wyższej znajdujące podstawę prawną w wewnętrznych źródłach prawa, np. statucie uczelni czy w regulaminie studiów, będą to akty zakładowe wewnętrzne, które dotyczą indywidualnie określonego członka zakładu, które jednak nie odnoszą się do nawiązania, bądź rozwiązania stosunku łączącego go z zakładem. Tego rodzaju aktem opartym na wewnętrznym źródle prawa jest rozstrzygnięcie dziekana o zaliczeniu i przeniesieniu zajęć na warunkach wskazanych w Regulaminie studiów w A., które nie stanowi decyzji administracyjnej podlegającej kontroli sądu.

Postanowienie Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Bydgoszczy z dnia 21 kwietnia 2021 r. II SA/Bd 442/21

Akt będący przedmiotem skargi w niniejszej sprawie umorzenia postępowania dotyczącego warunkowego wpisania studenta na wyższy rok studiów należy uznać za sprawę związaną z tokiem studiów. Ten jednostronny akt organów uczelni jest aktem wewnętrznym, skierowany jest na wywołanie konkretnych i indywidualnie oznaczonych skutków prawnych, w ramach istniejącego stosunku zakładowego, przy czym zawarte w nim rozstrzygnięcie nie wypłynęło na istnienie tego stosunku. Dopiero ewentualne skreślenie z listy studentów ma charakter zewnętrzny i po wyczerpaniu środków zaskarżenia mogłaby być przedmiotem skargi do sądu administracyjnego.

Postanowienie Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach z dnia 13 grudnia 2021 r. III SA/GI 634/21

Skoro w ustawie o szkolnictwie wyższym i nauce ustawodawca wymienił w sposób wyczerpujący charakter spraw, w których uczelnia proceduje na podstawie przepisów k.p.a. i rozstrzygnięcia przez nią wydane podlegają kontroli sądowoadministracyjnej i zarazem nie wymienił pośród nich spraw w przedmiocie odmowy przeprowadzenia egzaminu komisyjnego czyli przebiegu drogi edukacyjnej studenta, to sąd administracyjny nie ma podstaw do ingerowania poza wyznaczonym przez ustawodawcę zakresem w działania organów uczelni. Rozstrzygnięcie w tej sprawie stanowi jednostronny akt organów uczelni i jest aktem wewnętrznym skierowanym na wywołanie konkretnych i indywidualnie oznaczonych skutków, które nie wpływają jednak na sytuację skarżącej jako studenta. Akt ten nie ma charakteru zewnętrznego przesądzającego o nawiązaniu, odmowie nawiązania, czy rozwiązaniu stosunku zakładowego, jak również nie zostało wymienione przez ustawodawcę w katalogu spraw wymagających wydania decyzji administracyjnej.

Postanowienie Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi z dnia 14 lipca 2021 r. III SA/Łd 63/21

Brak poddania wszystkich decyzji organów uczelni dotyczących indywidualnych spraw użytkowników zakładu kontroli sądów administracyjnych wynika z przyznania szkołom wyższym autonomii. Kognicji sądów administracyjnych podlegają tylko decyzje organów uczelni mające podstawę prawną w obowiązującej ustawie z 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 17 grudnia 2021 r. III OSK 4807/21

W sytuacji, w której prawodawca na poziomie regulacji ustawowej nie uregulował kwestii wznawiania studiów pozostawiając unormowania w tym zakresie organom uczelni w ramach przysługującej im autonomii, należy przyjąć, że ocena charakteru tego rodzaju spraw powinna być dokonywana w oparciu o analizowane kompleksowo unormowania wewnętrzne uczelni, w tym również w zakresie przewidzianych form działania.

Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie z dnia 23 marca 2023 r. III SA/Kr 1747/22

Zasada autonomii szkół wyższych nie może prowadzić do pozbawiania użytkowników tego specyficznego zakładu administracyjnego uprawnień o charakterze podmiotowym, przyznanych na podstawie aktów normatywnych powszechnie obowiązujących.

Skoro więc ustawodawca zagwarantował studentowi prawo do egzaminu komisyjnego (a więc jest to prawo dalej idące), to należy przyjąć, że student ma również prawo do egzaminu poprawkowego (wnioskowanie a maiori ad minus, które to wnioskowanie ma zastosowanie w odniesieniu do norm uprawniających, czy pozwalających). Nawet gdyby nie przyjąć tegoż wnioskowania, to niewątpliwie - wprost - ustawodawca zagwarantował studentom prawo do egzaminu komisyjnego, które jest prawem podmiotowym, a więc student ma prawo wystąpić z odpowiednim roszczeniem wobec szkoły wyższej.

Ustawodawca w art. 85 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce wskazuje, że gwarancja wskazanych w nim praw (a więc między innymi prawa do egzaminu komisyjnego) ma nastąpić na zasadach określonych w regulaminie studiów. Zasady określone w regulaminie nie mogą jednak skutkować eliminacją przyznanych praw podmiotowych na mocy aktu normatywnego powszechnie obowiązującego, jak również w konsekwencji naruszeniem konstytucyjnego prawa do nauki. Regulaminy bowiem mają jedynie określać warunki, w jakich odbywa się realizacja tegoż prawa.

Przepisy wewnętrzne obowiązujące w uczelni nie mogą być bowiem sprzeczne, ani z ustawą, na podstawie której zostały wydane, ani z Konstytucją i naruszać podmiotowe prawo do nauki, w tym prawo studenta do egzaminu komisyjnego.

➤ **Uchwalanie regulaminu studiów i innych aktów dotyczących jakości kształcenia**

USTAWA

z dnia 20 lipca 2018 r.

Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce

Art. 28

1. Do zadań senatu należy:

1) uchwalanie statutu;

2) uchwalanie regulaminu studiów;

3) uchwalanie strategii uczelni i zatwierdzanie sprawozdania z jej realizacji;

4) powoływanie i odwoływanie członków rady uczelni;

5) opiniowanie kandydatów na rektora;

6) przeprowadzanie oceny funkcjonowania uczelni;

7) formułowanie rekomendacji dla rady uczelni i rektora w zakresie wykonywanych przez nich zadań;

8) nadawanie stopni naukowych i stopni w zakresie sztuki;

9) nadawanie tytułu doktora honoris causa;

10) ustalanie warunków, trybu oraz terminu rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji na studia i na kształcenie specjalistyczne;

11) ustalanie programów studiów, studiów podyplomowych i kształcenia specjalistycznego;

12) ustalanie programów kształcenia w szkołach doktorskich;

13) określanie sposobu potwierdzania efektów uczenia się;

14) wskazywanie kandydatów do instytucji przedstawicielskich środowiska szkolnictwa wyższego i nauki;

15) wykonywanie zadań związanych z:

a) przypisywaniem poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji, zwanej dalej "PRK", do kwalifikacji nadawanych po ukończeniu studiów podyplomowych,

b) włączeniem do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji kwalifikacji nadawanych po ukończeniu studiów podyplomowych i innych form kształcenia

- zgodnie z ustawą z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2018 r. poz. 2153 i 2245 oraz z 2019 r. poz. 534 i 1287);

16) wykonywanie innych zadań określonych w statucie.

2. Ustalenie programu studiów wymaga zasięgnięcia opinii samorządu studenckiego. W przypadku bezskutecznego upływu terminu określonego w statucie, wymóg zasięgnięcia opinii uważa się za spełniony.

3. Jeżeli statut uczelni niepublicznej tak stanowi, statut może być nadany przez założyciela albo inny określony w statucie organ uczelni, o którym mowa w art. 17 ust. 2.

4. Zadanie, o którym mowa w ust. 1 pkt 8, może być wykonywane przez inny określony w statucie organ uczelni, o którym mowa w art. 17 ust. 2. Statut może określić tylko jeden organ w zakresie danej dyscypliny, a w przypadku uczelni spełniającej warunek, o którym mowa w art. 185 ust. 3 - w zakresie danej dziedziny.

5. Zadanie, o którym mowa w ust. 1 pkt 11, może być wykonywane przez inny określony w statucie organ uczelni, o którym mowa w art. 17 ust. 2, z tym że efekty uczenia się określa senat.

✓ *Jaki jest zakres zastosowania art. 28 ust. 5?*

✓ Badanie regulacji dotyczących jakości kształcenia w procedurach zewnętrznych, problem braków formalnych (kwestia załączników i in.).

Art. 75.

1. Organizację studiów oraz związane z nimi prawa i obowiązki studenta określa regulamin studiów.

2. Regulamin studiów jest uchwalany co najmniej na 5 miesięcy przed rozpoczęciem roku akademickiego.

3. Regulamin studiów wymaga uzgodnienia z samorządem studenckim. Jeżeli w ciągu 3 miesięcy od uchwalenia regulaminu senat i samorząd studencki nie dojdą do porozumienia w sprawie jego treści, regulamin wchodzi w życie na mocy ponownej uchwały senatu podjętej większością co najmniej 2/3 głosów jego statutowego składu.
4. Regulamin studiów wchodzi w życie z początkiem roku akademickiego.
5. Do zmiany regulaminu studiów stosuje się odpowiednio przepisy ust. 2-4.

✓ *Do której uchwały odnosi się termin, o którym mowa w ust. 2?*

Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku z dnia 9 maja 2025 r. III SA/Gd 612/24

Z treści art. 75 ust. 3 w zw. z art. 28 ust. 1 pkt 2 p.s.w.n. wynika, że regulamin studiów stanowiony jest przez senat w drodze uchwały. Uczelnia ustala warunki, tryb oraz termin rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji oraz sposób jej przeprowadzenia.

➤ Rozwiązania szczegółowe

○ Problem delegacji kompetencji, zakazu subdelegacji

Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z dnia 22 października 2020 r. II SA/Po 311/20

Istnieje domniemanie kompetencji rektora do wydawania decyzji w sprawach dotyczących uczelni. Wyłączenie tej kompetencji obejmuje sprawy zastrzeżone przez ustawę lub statut do kompetencji innych organów uczelni. Organem uprawnionym do wydawania decyzji w przedmiocie skreślenia z listy studentów jest rektor, zgodnie z ustanowionym przez ustawodawcę domniemaniem kompetencji. Regulamin studiów, jako wewnętrzne źródło prawa nie może tej kompetencji rektorowi odebrać.

○ Problem tożsamości/braku tożsamości elementów programu studiów

Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Lublinie z dnia 29 lutego 2024 r., III SA/Lu 428/23

Przedmiotem skargi jest decyzja Rektora Uniwersytetu Medycznego w Lublinie o skreśleniu skarżącej z listy studentów.

Jako podstawę podjęcia decyzji o skreśleniu skarżącej z listy studentów organ wskazał art. 108 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2023 r. poz. 742 z późn. zm.), powoływanej dalej jako "ustawa" lub "ustawa o szkolnictwie wyższym" oraz z § 39 ust. 2 pkt 2 i ust. 5 regulaminu studiów Uniwersytetu Medycznego w Lublinie, stanowiącego załącznik do uchwały Senatu Uniwersytetu Medycznego w Lublinie z dnia 27 kwietnia 2022 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu studiów Uniwersytetu Medycznego w L., powoływanego dalej jako "regulamin" lub "regulamin studiów".

Ustawa o szkolnictwie wyższym przewiduje obligatoryjne i fakultatywne skreślenie z listy studentów.

Wskazany przez organ art. 108 ust. 2 pkt 2 ustawy stanowi, że student może być skreślony z listy studentów w przypadku stwierdzenia braku postępów w nauce. Ustawa nie precyzuje, jakie przypadki uznawane są za brak postępów w nauce.

Odpowiednikami przepisów ustawy dotyczących skreślenia z listy studentów jest § 39 regulaminu studiów. Zgodnie z § 39 ust. 2 pkt 2 regulaminu, dziekan na podstawie upoważnienia rektora może skreślić studenta z listy studentów w przypadku stwierdzenia braku postępów w nauce. Jednocześnie § 39 ust. 5 regulaminu precyzuje, że za brak postępu w nauce uważa się niezaliczenie powtarzanego przedmiotu.

Z akt sprawy wynika, że skarżąca rozpoczęła studia niestacjonarne na Uniwersytecie Medycznym w Lublinie w 2021 r., na kierunku lekarskim. W semestrze zimowym roku akademickiego 2021/2022 skarżąca nie uzyskała zaliczenia z przedmiotu o nazwie "Fizjologia Człowieka Podstawy Medycyny A, B, C", trzykrotnie otrzymała bowiem ocenę niedostateczną (8 lutego 2022 r., 10 lutego 2022 r. i 15 lutego 2022 r.).

We wniosku z 17 lutego 2022 r. skarżąca zwróciła się do dziekana wydziału z prośbą o umożliwienie jej powtarzania tego przedmiotu w III semestrze roku akademickiego 2022/2023.

Decyzją z (...) marca 2022 r. Dziekan Wydziału Lekarskiego UM udzielił skarżącej zgody na powtarzanie przedmiotu "Podstawy Medycyny Fizjologia Człowieka" w semestrze zimowym roku akademickiego 2022/2023.

Skarżąca po raz kolejny nie zaliczyła jednak powtarzanego przedmiotu. Jak wynika z "Protokołu zaliczenia przedmiotu" z 16 marca 2023 r., skarżąca trzykrotnie uzyskała ocenę niedostateczną (3 lutego 2023 r., 16 lutego 2023 r. i 16 marca 2023 r.).

Niezaliczenie powtarzanego przedmiotu spowodowało skreślenie skarżącej z listy studentów.

Skarżąca nie kwestionuje, że nie zaliczyła przedmiotu "Fizjologia Człowieka Podstawy Medycyny A, B, C" w semestrze zimowym 2021/2022 oraz że uzyskała zgodę na powtarzanie niezaliczonego przedmiotu.

Skarżąca podnosi natomiast liczne zarzuty co do tożsamości powtarzanego przedmiotu w roku akademickim 2022/2023 oraz co do formy, terminów i zasad zaliczenia powtarzanego przedmiotu. Kwestionuje także obowiązujące na uniwersytecie wewnętrzne regulacje dotyczące organizacji zajęć i zaliczeń.

W pierwszej kolejności - w związku z przedstawianiem przez skarżącą kopii prac zaliczeniowych i kwestionowaniem oceny poszczególnych odpowiedzi na testach zaliczeniowych - wyjaśnić należy, że przedmiotem oceny sądu nie jest merytoryczna treść zaliczeń przeprowadzanych przez uczelnię oraz ocena prawidłowości odpowiedzi skarżącej na poszczególne pytania testów zaliczeniowych, lecz zgodność z prawem decyzji o skreśleniu skarżącej z listy studentów.

Nie ulega wątpliwości, że skreślenie z listy studentów jest daleko idącą i dotkliwą sankcją, organ obowiązany jest zatem szczegółowo i wnikliwie przeprowadzić postępowanie dowodowe, zebrać wyczerpująco materiał dowodowy i wykazać w sposób niebudzący wątpliwości, że student dopuścił się naruszenia nałożonych na niego obowiązków i spełnione zostały przesłanki skreślenia z listy studentów, określone w ustawie i regulaminie studiów. Z uwagi na to, że decyzja podejmowana na podstawie art. 108 ust. 2 ustawy jest decyzją uznaniową, organ powinien wyważyć także interes społeczny i słuszny interes studenta.

W ocenie sądu w rozpoznawanej sprawie organ szczegółowo i wyczerpująco uzasadnił swoje stanowisko i wykazał, że przesłanki skreślenia z listy studentów zostały spełnione. Nie przekroczył także granic uznania administracyjnego.

Zarzuty skarżącej są nieuzasadnione.

Najdalej idący zarzut dotyczy braku tożsamości powtarzanego przedmiotu. Z twierdzeń skarżącej wynika, że miała prawo powtarzać przedmiot niezaliczony, tj. przedmiot o nazwie "Fizjologia Człowieka Podstawy Medycyny A, B, C", jednak uczelnia nie zaoferowała jej możliwości powtarzania takiego przedmiotu. Powtarzała bowiem przedmiot o nazwie "Podstawy Medycyny Fizjologia Człowieka", co - jak zdaje się stwierdzić skarżąca - powoduje, że niezaliczenie tego przedmiotu nie mogło stanowić podstawy skreślenia jej z listy studentów.

Ze stanowiskiem skarżącej nie można się zgodzić.

W myśl art. 85 ust. 1 pkt 7 ustawy o szkolnictwie wyższym student ma prawo do powtarzania określonych zajęć z powodu niezadowolających wyników w nauce - na zasadach określonych w regulaminie studiów. Zgodnie z § 36 ust. 1 regulaminu, powtarzany przedmiot jest realizowany we wszystkich przewidzianych planem i programem studiów formach, za wyjątkiem zaliczonego kształcenia praktycznego.

(...) Z prawidłowych i niekwestionowanych ustaleń organu wynika, że w programie kształcenia dla rocznika 2022/2023 (cykl kształcenia 2022 - 2028), przewidziany został przedmiot o zmienionej nazwie - "Podstawy Medycyny Fizjologia Człowieka", w którym w stosunku do cyklu 2021 - 2027:

- zmniejszono liczbę efektów uczenia się o trzy efekty (w zakresie B.W.2; B.W.25; B.W.29),
- zmieniono rozkład czasu trwania ćwiczeń z krwi (Podstawy medycyny C) z 3h/3h/4 h na 3,15h/3,15h/3,15 h (tj. 3x 3,15 h);
- przesunięto treści w ćwiczeniach z układu oddechowego krążenie płucne z ćwiczeń nr (...) do ćwiczeń nr (...).

Ze znajdującej się w aktach administracyjnych informacji Kierownika Katedry i Zakładu Fizjologii Człowieka z 1 czerwca 2023 r. wynika jednocześnie, że nie uległa zmianie liczba godzin, obciążenie studenta, liczba punktów ECTS, cel kształcenia, literatura oraz pomoce dydaktyczne.

Sąd podzieliła zatem stanowisko organu, że mimo zmiany nazwy przedmiotu oraz wskazanych wyżej niewielkich zmian, nie zmieniła się istota przedmiotu, który obejmował nadal te same treści i przypisana została mu taka sama liczba punktów ECTS, które stanowią miarę średniego nakładu pracy studenta niezbędnego do uzyskania efektów uczenia się (art. 67 ust. 2 ustawy o szkolnictwie wyższym).

Podkreślenia wymaga, że w stosunku do rocznika 2021/2022 nie zwiększono ani zakresu przekazywanej studentom wiedzy ani wymagań, co więcej zmniejszenie liczby efektów uczenia wskazuje raczej na złagodzenie wymagań. Zgodnie z art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (Dz. U. z 2020 r. poz. 226 z późn. zm.), efekty uczenia się to wiedza, umiejętności oraz kompetencje społeczne nabyte w procesie uczenia się. Efekty uczenia określone są w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 lipca 2019 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu lekarza, lekarza dentysty, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, diagnosty laboratoryjnego, fizjoterapeuty i ratownika medycznego (Dz. U. z 2021 r. poz. 755 z późn. zm.). Efekty uczenia się B.W.2, B.W.25 i B.W.29 zawarte są w pkt III.2.B. "Naukowe podstawy medycyny". Usunięcie tych efektów w programie dla kolejnego cyklu kształcenia oznacza, że zagadnienia określone tymi efektami nie są objęte zakresem wiedzy, którą nabyć powinni studenci studiów medycznych.

Należy ponadto zauważyć, że uzyskując zgodę na powtarzanie przedmiotu o nazwie "Podstawy Medycyny Fizjologia Człowieka", a więc przedmiotu określonego dla cyklu kształcenia 2022 - 2028, skarżąca nie zgłosiła w żadnej formie jakichkolwiek zastrzeżeń co do tożsamości obu przedmiotów, co więcej przystąpiła do powtarzania przedmiotu oraz do zaliczenia z oceną.

Od decyzji dziekana z (...) marca 2022 r., wyrażającej zgodę na warunkowy wpis na semestr letni w roku akademickim 2021/2022 z koniecznością powtórzenia przedmiotu "Podstawy Medycyny Fizjologia Człowieka" skarżąca nie wniosła odwołania, decyzja ta jest zatem ostateczna.

Skarżąca zarzuca, że obowiązkiem uczelni było umożliwienie jej powtarzania niezaliczonego przedmiotu w takiej postaci, jaka przewidziana była w programie studiów dla rocznika 2021/2022. Innymi słowy, skarżąca oczekuje, że uczelnia zorganizuje dla niej indywidualne zajęcia z przedmiotu o takiej samej nazwie, jak przedmiot niezaliczony, mimo że w programie studiów dla rocznika, z którym skarżąca zobowiązana była uczęszczać na zajęcia przedmiot ten nazwany został "Podstawy Medycyny Fizjologia Człowieka" i ujęty został w programie dla cyklu kształcenia 2022 - 2028.

Jak wskazano wyżej, zgodnie z § 36 ust. 1 regulaminu, powtarzany przedmiot jest realizowany we wszystkich przewidzianych planem i programem studiów formach, z wyjątkiem zaliczonego kształcenia praktycznego.

Skarżąca zobowiązana była zatem do powtarzania przedmiotu obowiązującego w programie dla rocznika 2022/2023. Dodać należy, że rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. z 2023 r. poz. 2787), określające wymagania dotyczące programu studiów (§ 1 pkt 1) przewiduje, że w celu doskonalenia programu studiów można dokonywać w nim zmian (§ 7 ust. 3). Zgodnie z § 7 ust. 5, zmiany w programach studiów są wprowadzane z początkiem nowego cyklu kształcenia.

Zmiana w programie wprowadzona została w rozpoznawanej sprawie dla nowego cyklu kształcenia (2022 - 2028), zgodnie z powołanym wyżej przepisem. Wbrew twierdzeniom skarżącej nie była to więc zmiana dotycząca jej cyklu kształcenia i nie była zmianą wprowadzoną w trakcie cyklu kształcenia, dopuszczalną w ściśle określonych przypadkach.

Kolejny daleko idący zarzut dotyczy zasad organizacji zaliczeń z przedmiotu "Podstawy Medycyny Fizjologia Człowieka". Skarżąca zarzuca, że zasady przyjęte w Wewnętrznym regulaminie zajęć i warunków uzyskiwania zaliczeń w Katedrze i Zakładzie Fizjologii Człowieka UM w Lublinie dla studentów kierunku lekarskiego naruszają § 28 ust. regulaminu studiów oraz art. 75 ustawy o szkolnictwie wyższym.

Zgodnie z art. 75 ust. 1 ustawy, organizację studiów oraz związane z nimi prawa i obowiązki studenta określa regulamin studiów. W obowiązującym na Uniwersytecie Medycznym w

Lublinie regulaminie zasady i tryb zaliczania semestru/roku studiów określone zostały w rozdziale IV (§ 26-41).

(...)

Uregulowania dotyczące egzaminów stosuje się odpowiednio do zaliczenia z oceną (§ 32 ust. 10 regulaminu), z zastrzeżeniem, że zaliczenie z oceną może być przeprowadzane poza terminami sesji egzaminacyjnej. Do zaliczenia powtarzanego przez skarżącą przedmiotu zastosowanie mieć będą zatem przepisy regulaminu dotyczące egzaminów.

Zgodnie z § 32 ust. 9 regulaminu, w przypadku uzyskania na egzaminie oceny niedostatecznej studentowi przysługuje prawo do zdawania egzaminu poprawkowego z każdego niezdanego przedmiotu/modułu. W przypadku ponownego uzyskania oceny niedostatecznej student może skorzystać z drugiego egzaminu poprawkowego, który może odbyć się w dotychczasowym trybie lub w formie egzaminu komisyjnego, jeśli zajdą przesłanki określone w § 33 ust. 1. Termin drugiego egzaminu poprawkowego może przypadać w okresie sesji lub w terminie określonym w § 34 ust. 2.

Zgodnie natomiast z § 28 ust. 1 regulaminu, szczegółową organizację, porządek odbywania i zaliczania zajęć w zakresie nieuregulowanym w Regulaminie określają regulaminy wewnętrzne poszczególnych jednostek, dostosowane do aktualnego regulaminu studiów.

Kierownicy jednostek zobowiązani są do ustalenia regulaminów wewnętrznych na dany rok akademicki i opublikowania ich na stronie internetowej jednostki, z uwzględnieniem projektowania uniwersalnego, nie później niż przed datą rozpoczęcia roku akademickiego (§ 28 ust. 2).

- „Materia regulaminowa”, możliwość subdelegowania do stanowienia regulacji właściwych dla regulaminu, zakres obowiązkowy

USTAWA

z dnia 20 lipca 2018 r.

Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce

Art. 75.

1. Organizację studiów oraz związane z nimi prawa i obowiązki studenta określa regulamin studiów.

Art. 85.

1. Student ma prawo do:

- 1) przenoszenia i uznawania punktów ECTS,
- 2) odbywania studiów według indywidualnej organizacji studiów,
- 3) usprawiedliwiania nieobecności na zajęciach, urlopów od zajęć oraz urlopów od zajęć z możliwością przystąpienia do weryfikacji uzyskanych efektów uczenia się określonych w programie studiów,
- 4) zmiany kierunku studiów,
- 5) przeniesienia na studia stacjonarne albo niestacjonarne,
- 6) przystąpienia do egzaminu komisyjnego przy udziale wskazanego przez niego obserwatora,
- 7) powtarzania określonych zajęć z powodu niezadowolających wyników w nauce

- na zasadach określonych w regulaminie studiów.

Art. 108.

1. Studenta skreśla się z listy studentów w przypadku:

- 1) niepodjęcia studiów;
- 2) rezygnacji ze studiów;

- 3) niezłożenia w terminie pracy dyplomowej lub egzaminu dyplomowego;
 - 4) ukarania karą dyscyplinarną wydalenia z uczelni.
2. Student może być skreślony z listy studentów w przypadku:
- 1) stwierdzenia braku udziału w obowiązkowych zajęciach;
 - 2) stwierdzenia braku postępów w nauce;
 - 3) nieuzyskania zaliczenia semestru lub roku w określonym terminie;
 - 4) niewwniesienia opłat związanych z odbywaniem studiów.
3. Skreślenie z listy studentów następuje w drodze decyzji administracyjnej.

Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Lublinie z dnia 29 lutego 2024 r., III SA/Lu 428/23

W przepisach regulaminu określone zostały jednoznacznie okresy, terminy i warunki zaliczenia semestru/roku, egzaminy lub zaliczenia z oceną oraz zaliczenia bez oceny, nieobecności na zajęciach, warunki przystąpienia do egzaminu, oceny stosowane na egzaminach i zaliczeniach, osoby egzaminatorów oraz przeprowadzających zaliczenie przedmiotu, sposób uzyskania informacji o uzyskanych wynikach egzaminów i zaliczeń, terminy odbywania egzaminów i liczba egzaminów w czasie jednej sesji, zasady podawania studentom informacji o formie egzaminu i zakresie wymagań wraz z podaniem zagadnień egzaminacyjnych, prawo do zdawania egzaminu poprawkowego z każdego niezdanego przedmiotu/modułu w przypadku uzyskania na egzaminie oceny niedostatecznej, zasady przeprowadzania egzaminu komisyjnego, zasady wpisu na kolejny rok/semestr studiów, decyzje wydawane przez dziekana w stosunku do studenta, który nie zaliczył semestru/roku studiów lub nie spełnił innych wymagań warunkujących kontynuowanie studiów, zasady wyrażania zgody na warunkowy wpis na następny semestr studiów, powtarzanie jednego lub większej liczby przedmiotów, obowiązek uiszczenia opłaty, tryb i przesłanki skreślania z listy studentów, ponowne przyjęcie na studia.

(...)

Skarżąca podnosi zarzut, że uchwalając regulamin studiów senat nie miał podstaw do przeniesienia dalszych uregulowań do regulaminów wewnętrznych. Zarzut ten jest nieuzasadniony. Ustawa o szkolnictwie wyższym nie zawiera zakazu przyjmowania w poszczególnych jednostkach uczelni regulaminów organizacyjnych i porządkowych. Wprawdzie art. 75 ustawy stanowi, że prawa i obowiązki studentów określa regulamin studiów, nie oznacza to jednak, że w regulaminie studiów uregulowane powinny być wszystkie, szczegółowe, porządkowe i techniczno-organizacyjne kwestie.

Nie jest także uzasadnione odwoływanie się do statutu uczelni, który przewiduje wydawanie aktów przez organy uczelni, którymi nie są poszczególne jednostki organizacyjne uczelni.

W ocenie sądu regulaminy wewnętrzne poszczególnych jednostek przyjmowane na podstawie § 28 ust. 1 regulaminu studiów, w tym "Wewnętrzny regulamin zajęć i warunków uzyskiwania zaliczeń w Katedrze i Zakładzie Fizjologii Człowieka UM w Lublinie dla studentów kierunku lekarskiego", powoływany dalej jako "regulamin wewnętrzny", są wiążące i nie wykraczają poza zakres określony w § 28 regulaminu studiów. Regulamin wewnętrzny nie reguluje sprzecznie z ustawą i regulaminem studiów praw i obowiązków studentów. Regulamin wewnętrzny określa szczegółową organizację, porządek odbywania i zaliczania zajęć. Zasady zaliczania ćwiczeń z poszczególnych działów przedmiotu "Fizjologia Człowieka" nie wykraczają poza unormowania regulaminowe i nie są z nimi sprzeczne. Podział obszernego przedmiotu na części i ustalenie kolejności ich zdawania mieści się w zakresie szczegółowej organizacji, porządku odbywania i zaliczania zajęć, o których mowa w § 28 ust. 1 regulaminu.

Należy zauważyć, że zgodnie z pkt 7 regulaminu wewnętrznego, warunkiem przystąpienia do zaliczenia końcowego z poszczególnych działów fizjologii człowieka jest uzyskanie zaliczenia części teoretycznej i praktycznej ze wszystkich ćwiczeń i seminariów. Student jest dopuszczany do zaliczenia końcowego z danego działu, jeśli osiągnie minimum ocenę "zal." z części teoretycznej i praktycznej wszystkich seminariów i ćwiczeń (pkt 9 regulaminu wewnętrznego).

Jest okolicznością niekwestionowaną, że skarżąca nie zaliczyła seminarium nr 2 z działu drugiego fizjologii człowieka (układ nerwowy). Z tego powodu otrzymała z tego działu ocenę niedostateczną. Należy jednak zauważyć, że skarżąca dwukrotnie zaliczała ćwiczenie nr 1 i ćwiczenie nr 2, trzykrotnie seminarium nr 1, a niezaliczenie seminarium nr 2 stwierdzone zostało dopiero czwartej próbie poprawienia zaliczenia tego

seminarium. Skarżąca nie została zatem pozbawiona możliwości poprawiania zaliczeń cząstkowych (tzw. wejściówek) w celu uzyskania oceny pozytywnej z ćwiczeń i seminariów danego działu.

Ocena niedostateczna z działu drugiego fizjologii człowieka spowodowała niezaliczenie przez skarżącą przedmiotu. Zgodnie bowiem z pkt 17 regulaminu wewnętrznego, zaliczenie semestru student uzyskuje po uzyskaniu pozytywnych ocen z zaliczeń poszczególnych działów. Podkreślenia jednak wymaga, że studenci mają prawo poprawiania zarówno niezaliczonego działu, jak i całego przedmiotu. Zgodnie bowiem z regulaminem wewnętrznym, student, który nie uzyskał zaliczenia danego działu ma prawo przystąpić dwukrotnie do zaliczenia poprawkowego (pkt 15 regulaminu wewnętrznego). Zgodnie natomiast z pkt 18 regulaminu wewnętrznego, studenci, którzy nie spełnią kryteriów zaliczenia semestru mogą dwukrotnie przystąpić do semestralnego zaliczenia poprawkowego, obejmującego materiał z ćwiczeń, seminariów i wykładów. Określone w regulaminie wewnętrznym zasady nie pozbawiają zatem studentów prawa dwukrotnego poprawiania każdego zaliczenia, które to uprawnienie przewiduje § 32 ust. 9 regulaminu studiów.

Jak wynika z kart okresowych ocen studenta, skarżąca dwukrotnie poprawiała całość materiału objętego zaliczeniem i niestety nie uzyskała oceny pozytywnej. Skarżąca nie została zatem pozbawiona jakiegokolwiek uprawnienia wynikającego z regulaminu studiów. Miała prawo powtarzania niezaliczonego w poprzednim roku przedmiotu oraz prawo dwukrotnego poprawiania oceny niedostatecznej, uzyskanej w pierwszym terminie zaliczenia powtarzanego przedmiotu.

- „Materia regulaminowa”, zakres fakultatywny (?)

USTAWA
z dnia 20 lipca 2018 r.
Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce

Art. 242.

1. Ocena programowa polega na cyklicznej ocenie jakości kształcenia na kierunku studiów.
2. Przeprowadzając ocenę programową, bierze się pod uwagę w szczególności:
 - 1) programy studiów i standardy kształcenia;
 - 2) kadrę dydaktyczną i naukową;
 - 3) infrastrukturę wykorzystywaną do realizacji programu studiów;
 - 4) współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym;
 - 5) umiędzynarodowienie;
 - 6) wsparcie studentów w procesie uczenia się.

Rozporządzenie
Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego
z dnia 12 września 2018 r.
w sprawie kryteriów oceny programowej

§ 1. Kryteriami oceny programowej są:

- 1) sposób konstrukcji programu studiów oraz jego zgodność ze standardem kształcenia;
- 2) realizacja programu studiów;
- 3) warunki przyjęć na studia i weryfikacji uzyskiwanych efektów uczenia się, w tym na etapie egzaminu dyplomowego;
- 4) poziom kompetencji i doświadczenia kadry prowadzącej kształcenie;
- 5) dostosowanie infrastruktury wykorzystywanej do realizacji programu studiów do potrzeb i celów kształcenia;
- 6) relacje z otoczeniem społeczno-gospodarczym w odniesieniu do programu studiów;
- 7) stopień umiędzynarodowienia kształcenia;
- 8) jakość wsparcia studentów w procesie uczenia się;
- 9) dostępność i jakość informacji o studiach;
- 10) sposoby doskonalenia jakości kształcenia i ich skuteczność.

- **Wyodrębniane zakresy normowania. Regulaminy praktyk zawodowych i in.**

Z uchwały Prezydium PKA:

Weryfikacja i ocena efektów uczenia się dla poszczególnych rodzajów praktyk została zaprojektowana wadliwie. Zaliczający praktyki (dziekan) ocenia je na podstawie dokumentów, które są niekompletne (nie uwzględniają dwóch etapów praktyk), nie zawierają informacji na temat jakości wykonywanych zadań i nie są na tyle szczegółowe, aby można było stwierdzić, że student osiągnął efekty uczenia się i zrealizował treści programowe. W dokumentacji brak odniesień do założonych efektów uczenia się określonych w programie i tych w standardzie. Dodatkowo osoba zaliczająca praktykę ze strony Uczelni nie uzyskuje wystarczających informacji na temat rodzaju zadań dla praktykanta, ich treści, warunków pracy, liczby i objętości zadań, stopnia ich trudności, popełnianych przez praktykanta błędów itp. – nie zna więc warunków, w jakich efekty mogły być osiągnięte.

Obowiązujące w Uczelni przepisy umożliwiają zaliczenie praktyki na podstawie zatrudnienia. Podczas wizytacji potwierdzono stosowanie tej procedury w oparciu o zaświadczenie z zakładu pracy. Uczelnia nieprawidłowo zalicza praktyki zawodowe na kierunku na podstawie zatrudnienia na stanowisku pomocy

nauczyciela, co nie jest wystarczające do uznania osiągnięcia efektów uczenia się określonych przez standard kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela przedszkola i edukacji wczesnoszkolnej.

Organizacja praktyk i nadzór nad ich prowadzeniem nie odbywają się prawidłowo, gdyż nie gwarantują zgodności ze standardem na wszystkich etapach realizacji praktyk. Uczelnia wprowadzi zapewnia miejsca praktyk w podmiotach – przedszkolach i szkołach, z którymi zawarła umowy, a praktyki w tych miejscach są prowadzone przez nauczycieli zatrudnionych w tych podmiotach, ale zasada ta nie dotyczy praktyk w semestrach 5, 7 i 9.

Z uchwały Prezydium PKA:

- Procedura doboru miejsc odbywania praktyk nie gwarantuje studentom uzyskania kwalifikacji, o których mowa w sylwetce absolwenta. Uczelnia oferuje ponad 15 miejsc praktyk, ale student może odbyć całość praktyk (360 godzin) w jednej placówce, co ogranicza mu możliwość nabycia różnorodnych kwalifikacji specyficznych dla ocenianego kierunku, wymienionych w sylwetce absolwenta i przytaczanych w suplemencie do dyplomu.
- Dzienniki praktyk nie są specyficzne dla ocenianego kierunku, ponieważ zawierają bardzo ogólnikowe wymogi realizacji praktyk, pasujące w zasadzie do każdego miejsca. Co więcej, w dzienniku znajduje się informacja o prowadzeniu zajęć, choć studenci ocenianego kierunku nie są do tego przygotowani, gdyż program studiów nie przewiduje zajęć z metodyki nauczania. Zawiera jedynie zajęcia z metodyki pracy opiekuńczo-wychowawczej (moduł opiekuńczo-wychowawczy z gerontologią) w wymiarze 20 godzin wykładów i 15 godzin ćwiczeń – zajęcia, których treści programowe obejmują paradoksalnie metodykę pracy z dziećmi i młodzieżą (brak treści programowych dotyczących metodyki pracy z osobami starszymi).
- Brak szczegółowego programu praktyk uniemożliwia ocenę, czy zapewni on studentom osiągnięcie efektów uczenia się określonych dla tej formy zajęć, zwłaszcza tych związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym.
- Choć z dziennika praktyk wynika, że sposób zaliczenia zajęć to opisanie osiągnięcia efektów uczenia się przez „zakład”, to studenci samodzielnie odnotowują w dzienniku wykonane zadania i czas ich trwania. Taka procedura nie gwarantuje rzetelnego dokumentowania przebiegu praktyk i nie stanowi wiarygodnego potwierdzenia osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się określonych dla tej formy zajęć. Jednocześnie brak programu praktyk, w tym precyzyjnego wykazu zadań do wykonania przez studentów w poszczególnych placówkach, powoduje, że ocena osiągnięcia efektów uczenia się dokonywana przez opiekuna praktyk nie może mieć charakteru kompleksowego i odnosić się do każdego z efektów.
- Regulamin praktyk przewiduje: „1) zaliczenie na poczet praktyki zawodowej czynności wykonywanych w ramach zatrudnienia, stażu lub wolontariatu; 2) zaliczenia na poczet praktyki zawodowej czynności wykonywanych w ramach samozatrudnienia; 3) zaliczenie praktyk w zakładzie wskazanym samodzielnie przez studenta; 4) zaliczenie praktyk organizowanych przez Uczelnię”. Brak kryteriów, które muszą spełnić miejsca praktyk określone w punktach 1–3, nie gwarantuje jednak, że studenci uzyskujący zaliczenie praktyk w tym trybie osiągnęli efekty uczenia się właściwe dla tej formy zajęć.
- Brak informacji na temat uczelnianego opiekuna praktyk nie pozwala na ocenę, czy jego doświadczenie, kompetencje i kwalifikacje umożliwiają właściwą organizację praktyk i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się określonych dla tej formy zajęć.

Z uchwały Prezydium PKA:

Praktyki są zaliczane automatycznie na podstawie pozytywnej opinii opiekuna praktyk w placówce i złożonej dokumentacji formalnej wynikającej z regulaminu praktyk, a ocena ta nie odnosi się do każdego z zakładanych efektów uczenia się. Formalnie decyzję o zaliczeniu praktyk podejmuje dziekan po zasięgnięciu opinii koordynatora praktyk. Koordynatorem jest osoba pracująca w administracji Uczelni, która nie ma kwalifikacji do merytorycznego opiniowania dokumentacji praktyk. Nie jest też fizycznie możliwe, by jedna osoba zaopiniowała dokumentację dla kilkuset studentów.

- **Tryb stosowania sposobów (narzędzi) weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się**

Z uchwały Prezydium PKA:

Sesje egzaminacyjne są krótkie: obejmują tylko 5 dni i na przykład w roku akademickim 2024/2025 zimowa sesja egzaminacyjna zaplanowana została w dniach 18–22 lutego 2025 r., a letnia – w dniach 20–24 czerwca 2025 r. W rezultacie w sesji letniej studenci I roku zdają po dwa egzaminy dzienne (8 egzaminów w terminie od 20 do 23 czerwca), a studenci pozostałych roczników zdają egzaminy dzień po dniu. Czas przeznaczony na sprawdzanie i ocenę efektów uczenia się nie zapewnia zatem właściwej higieny psychicznej studentom i wykładowcom i nie umożliwia rzetelnej weryfikacji wszystkich efektów uczenia się oraz dostarczenia studentom informacji zwrotnej.

Z uchwały Prezydium PKA:

Wprowadzenie egzaminu semestralnego jako dodatkowej formy weryfikacji efektów uczenia się na kierunku psychologia w biznesie, naruszające zasadę jednokrotności weryfikacji efektów i prowadzące do niespójności ocen oraz podważające wiarygodność i przejrzystość wewnętrznego systemu sprawdzania i oceniania efektów uczenia się na poziomie poszczególnych zajęć na studiach pierwszego i drugiego stopnia.

Egzamin semestralny powiela ocenę efektów już zweryfikowanych w ramach zaliczeń i egzaminów przedmiotowych, co narusza zasadę jednokrotności weryfikacji i rodzi ryzyko niespójnych ocen oraz niejasnej odpowiedzialności dydaktycznej. Wskazywana przez Uczelnię „większa obiektywność” egzaminu semestralnego podważa wiarygodność ocen uzyskiwanych na zajęciach. Brakuje jasnych informacji o roli, wadze i zakresie egzaminu semestralnego, a jego centralizacja osłabia związek między nauczaniem, uczeniem się a weryfikacją i oceną efektów uczenia się osiągniętych przez studentów.

Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Lublinie z dnia 6 marca 2025 r., III SA/Lu 63/25

Skarga koncentruje się zasadniczo na zarzutach co do braku tych zaliczeń z przyczyn od skarżącego niezależnych i złej woli organu w umożliwieniu studentowi z problemami zdrowotnymi, co potwierdzały dołączone do akt zwolnienia lekarskie i orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, kontynuowania tej nauki i wyznaczenia takich terminów sesji zaliczeniowej, jak wskazano "rozsądnych", aby te zaliczenia były możliwe do uzyskania.

W ocenie sądu jednak przedłożone akta sprawy przeczą stanowisku skargi zarówno co do braku uwzględnienia indywidualnej sytuacji skarżącego, złej woli po stronie organu jak i, co już wyżej zasygnalizowano, naruszenia przepisów prawa w stopniu uzasadniającym uchylenie podjętych przez organ rozstrzygnięć.

Przed wszystkim zauważyć należy, że student powinien znać nie tylko swoje prawa ale i obowiązki. Zgodnie z art. 107 ust. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce student jest obowiązany w szczególności do:

- 1) uczestniczenia w zajęciach zgodnie z regulaminem studiów;
- 2) składania egzaminów, odbywania praktyk zawodowych i spełniania innych wymagań przewidzianych w programie studiów.

Przywołane wyżej regulacje § 24 ust. 1 i 2 i § 26 ust. 3 Regulaminu studiów są z art. 107 ust. 2 ustawy kompatybilne.

Podstawowym obowiązkiem studenta jest zatem uczestniczenie w zajęciach, szczególnie studenta studiów stacjonarnych, na co słusznie zwrócił uwagę organ odwoławczy (art. 63 ust. 1 pkt 1 ustawy) oraz uzyskiwanie zaliczeń i składanie egzaminów w terminach objętych harmonogramem studiów.

Zgodnie z powołanym we wstępnej części uzasadnienia pismem okólnym nr 2/2023 Rektora (...) z dnia 21 lutego 2023 r. zimowa sesja zaliczeniowo-egzaminacyjna roku akademickiego 2023/2024 trwała od 5 do 18 lutego 2024 r., zaś egzaminy i zaliczenia poprawkowe z zimowej sesji zaliczeniowo-egzaminacyjnej, zaplanowano na okres do dnia 29 lutego 2024 r.

W świetle postanowień Regulaminu studiów w uzasadnionych przypadkach (np. niepełnosprawność, choroba lub poważny przypadek losowy), dziekan może wyrazić zgodę na przedłużenie terminu sesji zaliczeniowo-egzaminacyjnej, w tym na uzyskanie zaliczeń i egzaminów poprawkowych.

W okolicznościach niniejszej sprawy tak też się stało, albowiem w zakresie V semestru oba wnioski skarżącego z dnia 29 lutego 2024 r. i z dnia 15 marca 2024 r. o przedłużenie sesji zaliczeniowo-

egzaminacyjnej, do których skarżący dołączył dokumentację lekarską zostały rozpatrzone pozytywnie. Zwrócenia uwagi w tym miejscu wymaga, że skarżący pierwszy wniosek o przedłużenie sesji zaliczeniowo-egzaminacyjnej dotyczącej V semestru złożył w ostatnim jej dniu (29 lutego 2024 r. był końcem sesji poprawkowej). Pomimo tego dostał dodatkowy czas na uzyskanie zaległych zaliczeń aż do 28 marca 2024 r. Kwestia właściwego zadysponowania dodatkowym czasem była tylko i wyłącznie w gestii studenta. Z akt sprawy nie wynika również prezentowane w skardze i na rozprawie stanowisko, że student uzyskał w istocie przedłużenie sesji tylko o 4 dni i to przed Świątami Wielkanocnymi. W 2024 r. Święta Wielkanocne były 31 marca i 1 kwietnia 2024 r. Skarżący uzyskał przedłużenie sesji do 28 marca 2024 r. Z akt wynika, że wniosek o przedłużenie sesji z dnia 15 marca 2024 r. został rozpoznany 20 marca 2024 r., a pierwszy wniosek skarżącego z dnia 29 lutego 2024 r. został rozpoznany w dniu 4 marca 2024 r. Skarżący nie miał więc tylko czterech dni na uzyskanie zaległych zaliczeń. Pełnomocnik skarżącego wskazała na rozprawie, że skarżący zapoznał się z decyzją Prodziekana o przedłużanie sesji co do pierwszego wniosku w dniu 11 marca 2024 r., a co do drugiego wniosku w dniu 21 marca 2024 r. Nie wskazała jednak z jakich przyczyn skarżący nie mógł uzyskać wcześniej informacji na ten temat, chociażby drogą telefoniczną. Słusznie przy tym zauważa organ, że okres sesji zaliczeniowo-egzaminacyjnej zarezerwowany jest na zdanie egzaminów, nie zaś na przyswajanie wiedzy. Ponadto z powołanego przepisu Regulaminu studiów nie wynika ani obowiązek dziekana w tym zakresie ani to ile razy taka zgoda może zostać wyrażona.

Trafnie jest też stanowisko organu, że ani z przepisów ustawy ani z przepisów Regulaminu studiów nie wynika, aby student studiów stacjonarnych, w tym także student ze stwierdzoną niepełnosprawnością mógł skorzystać z uprawnień całkowicie zwalniających go z zajęć. Oczywistym też jest, że studia polegają na progresywnym zdobywaniu wiedzy oraz jej cyklicznej weryfikacji przez system zaliczeń i egzaminów. W tych okolicznościach zarzuty skargi co do "niemożliwych do wykonania" decyzji o przedłużeniu sesji zaliczeniowo-egzaminacyjnej jest nieuzasadniony.

W ocenie sądu, istotne jednak pod kątem oceny legalności zaskarżonej decyzji, jest to, że organy, tak jak tego wymaga zasada prawdy obiektywnej podjęły wszelkie czynności niezbędne do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego oraz do załatwienia sprawy, mając na względzie interes społeczny i słuszny interes obywateli.

Zgodzić się należy ze skarżącym, że przed organem I instancji uchybiono przepisom postępowania administracyjnego poprzez pozbawienia skarżącego prawa do czynnego w nim udziału. Jednakże skład orzekający w niniejszej sprawie podziela stanowisko reprezentowane w orzecznictwie, że dla skuteczności zarzutu pozbawienia strony możliwości czynnego udziału w toczącym się postępowaniu administracyjnym koniecznym jest wykazanie, że zarzucane uchybienie uniemożliwiło stronie przeprowadzenie konkretnych czynności procesowych, a w następstwie realizację przysługujących jej praw, i nie mogło być konwalidowane na późniejszych etapach tego postępowania, jak również, że naruszenie to miało istotny wpływ na wynik sprawy. To do strony stawiającej zarzut należy więc wykazanie istnienia związku przyczynowego między naruszeniem przepisów postępowania, a wynikiem sprawy. Strona powinna wykazać, że niezawiadomienie jej przed wydaniem decyzji o zebraniu materiału dowodowego i możliwości składania wniosków dowodowych uniemożliwiło jej dokonanie w danym postępowaniu konkretnej czynności procesowej. Naruszenie art. 10 § 1 k.p.a. ocenić należy z punktu widzenia uniemożliwienia stronie podjęcia konkretnie wskazanej czynności procesowej oraz wpływu tego uchybienia na wynik sprawy (por. np. orzeczenia w sprawach sygn. akt: II OSK 329/22, LEX nr 3818205, I OSK 1748/21 LEX nr 3821961, czy IV SA/Po 715/24, LEX nr 3814552).

W okolicznościach niniejszej sprawy strona skarżąca takiego związku nie wykazała, a przebieg postępowania odwoławczego utrwalony w aktach, w którym skarżący działający przez swojego pełnomocnika aktywnie uczestniczył, konwaliduje uchybienia organu I instancji. Wbrew zarzutom skargi organ odwoławczy nie badał wyłącznie legalności decyzji wydanej w I instancji, ale ponownie rozpatrzył całą sprawę, uwzględniając nie tylko ustalone w I instancji okoliczności faktyczne i prawne, ale także te podniesione na etapie postępowania odwoławczego. Wszystkie wnioski dowodowe zgłoszone przez pełnomocnika T. H. zostały dopuszczone i przeprowadzone (w tym wniosek o przeprowadzenie rozprawy administracyjnej, wezwanie i przesłuchanie w charakterze świadków pracowników (...)) czy zobligowanie władz WPiA o dołączenie do akt sprawy stosownej dokumentacji). Tym samym zarzut naruszenia zasady dwuinstancyjności postępowania (art. 15 k.p.a.) jest nieuprawniony.

Wbrew zarzutom skargi organ odwoławczy nie przekroczył granic swobodnej oceny dowodów. Organ wyroził trafne wnioski z zeznań prowadzących zajęcia pracowników (...), o przesłuchanie których

wnioskował skarżący (skarżący zasadnicze zarzuty stawiał w zakresie uniemożliwienia zaliczenia przedmiotów: postępowanie karne i prawo cywilne cz.II).

Istotnie ze znajdującego się w aktach sprawy jednorazowego e-maila skierowanego do prowadzącego zajęcia z prawa cywilnego z dnia 7 lutego 2024 r. nie sposób wyprowadzać wniosków pełnomocnika skarżącego o chęci umówienia się na zaliczenie przedmiotu, a twierdzenia pełnomocnika o czekaniu na odpowiedź na nieskonkretyzowaną w treści wiadomość świadczy tylko o braku staranności po stronie skarżącego w prowadzeniu swoich spraw. Z dołączonego do akt wydruku przedmiotowego e-maila wynika jedynie, że skarżący ma problemy zdrowotne poza tym ma nieobecności w 100% na zajęciach i zobligowany jest uzyskać zaliczenia z 5 przedmiotów oraz zdać 2 egzaminy o czym będzie rozmawiał z Prodziekanem WPiA (...).

Tym samym trafna jest ocena organu oddawczego, że od 7 lutego 2024 r. do 28 marca 2024 r. skarżący nie wykazał się aktywnością w zakresie umówienia się na zaliczenie tego przedmiotu.

Trafna jest również ocena organu odwoławczego w zakresie zarzutu strony co do uniemożliwienia skarżącemu zaliczenia przedmiotu - postępowanie karne, na zajęcia z którego, co istotne, skarżący u tego prowadzącego przez cały semestr nie uczęszczał, a jak wyżej wskazano obowiązkiem studenta jest uczestnictwo w zajęciach i ewentualne zaliczenie nieobecności. Skarżący nie zaprzeczył także ustaleniom organu, że na zaliczenie tego przedmiotu skarżący zgłosił się dopiero 27 marca 2024 r., a więc pod koniec drugiego z przedłużonych terminów sesji zaliczeniowo-egzaminacyjnej. Trudno zatem nie zgodzić się z organem odwoławczym, że i w tym zakresie skarżący nie podjął żadnej aktywności.

W konsekwencji więc brak zgody na kolejne przedłużenie sesji zaliczeniowo-egzaminacyjnej do 19 kwietnia 2024 r., zgodnie z podaniem z dnia 3 kwietnia 2024 r. ma swoje racjonalne uzasadnienie. Pełnomocnik skarżącego zarzuca, iż organ nie wyjaśnił dlaczego wyznaczenie kolejnego "rozsądnego terminu" przedłużenia sesji zaliczeniowo - egzaminacyjnej było niemożliwe. Po pierwsze jednak skarżący sam tego terminu w istocie nie wskazuje, a po drugie organ w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji wyjaśnił skarżącemu szczegółowo dlaczego kolejne przedłużenie sesji nie ma uzasadnienia, odwołując się między innymi do harmonogramu działania uczelni, okresu trwania poszczególnych semestrów, podjętej przez skarżącego aktywności.

Skarżący nie może pomijać, że jego obowiązkiem było zaliczyć określony etap kształcenia do 18 lutego 2024 r. Skarżącemu stworzono możliwość uzyskania zaliczeń do 28 marca 2024 r., a więc przyznano mu w efekcie dodatkowy ponad miesięczny termin, który nie przyniósł jednak zamierzonego skutku. Nie można więc oczekiwać od organów uczelni niekończącego się uprzywilejowania skarżącego, co byłoby w istocie dyskryminujące względem innych studentów (...), zwłaszcza gdy, jak wskazano, z przepisów Regulaminu wynika jedynie możliwość przedłużenia sesji zaliczeniowo-egzaminacyjnej w uzasadnionych przypadkach. Podnoszone natomiast w skardze okoliczności co do umiejętności skarżącego, uzyskania zaliczeń z innych przedmiotów, czy zdania obowiązkowych w V semestrze egzaminów pozostają bez znaczenia dla wyniku sprawy niniejszej. Brak uzyskania zaliczeń z prawa cywilnego cz.II, postępowania karnego i prawa finansowego jest okolicznością niesporną.

W ocenie sądu dokonując kontroli decyzji uznaniowej wydanej w przedmiotowej sprawie nie może też ująć uwadze całościowe spojrzenie na zachowanie organu względem skarżącego. Otóż nie bez znaczenia pozostaje fakt, że poza przedłużeniem sesji zaliczeniowo-egzaminacyjnej w V semestrze studiów w okresie wcześniejszym, T. H. przywracano również terminy zaliczenia poszczególnych egzaminów (podanie z dnia 1 września 2023 r.), jak też udzielano zgody na indywidualną organizację studiów (podanie z dnia 31 października 2022 r.), jak również przedłużano sesję zaliczeniowo - egzaminacyjną (podania z dnia 20 grudnia 2023 r. i z dnia 22 stycznia 2024 r.) właśnie z uwagi na sytuację zdrowotną studenta. W związku z powyższym nie sposób zgodzić się z twierdzeniami skargi, że nie stworzono skarżącemu realnej możliwości uzyskania zaliczeń i kontynuowania nauki, oraz że nie rozważano słusznego interesu studenta. W ocenie składu orzekającego w niniejszej sprawie organy uczelni podeszły do skarżącego indywidualnie i rozważyły wszystkie okoliczności faktyczne danej sprawy, dając temu wyraz w uzasadnieniu podjętego rozstrzygnięcia.

Wbrew zarzutom skargi organy nie podważały też składanych przez skarżącego zaświadczeń lekarskich. Organy dokonały ich oceny w zakresie obiektywnej możliwości skarżącego uzyskania zaliczeń i wprowadził z nich trafne wnioski.

Organy rozważyły również możliwość warunkowego wpisu skarżącego na kolejny semestr, w świetle regulacji Regulaminu studiów (§ 31 ust. 1) i trafnie uznały, że nie ma ku temu normatywnej podstawy.

W ocenie sądu, organy wyjaśniły, jakie to wartości przemawiają za skreśleniem skarżącego z listy studentów i dlatego pozostawienie go na studiach nie jest możliwe. Wybór podjętego rozstrzygnięcia został poprzedzony ustaleniem wszystkich istotnych w danej sprawie okoliczności faktycznych, przy dopuszczeniu jako dowodów wszystkiego co mogło przyczynić się do wyjaśnienia sprawy. Wszystkie wnioski dowodowe skarżącego zostały w postępowaniu odwoławczym uwzględnione, przy czynnym udziale strony skarżącej. Uzasadnienie zaskarżonej decyzji jest przekonujące i spełnia wymogi art. 107 § 3 k.p.a.

Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Olsztynie z dnia 22 września 2020 r. II SA/OI 275/20

Ograniczenie możliwości powtarzania przez studenta semestru jest wyrazem autonomii szkoły wyższej i postanowienia w tym zakresie nie mogą być odczytywane jako porzucenie misji szkolnictwa wyższego w kształtowaniu standardów moralnych obowiązujące w życiu publicznym. Ograniczenie to dotyczy w równym stopniu wszystkich studentów.

Niezaliczenie semestru w określonym terminie stanowić może podstawę do skreślenia z listy studentów, jeżeli studentowi nie przysługuje już prawo zaliczenia danego przedmiotu w innym terminie.

Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Olsztynie z dnia 25 maja 2023 r. II SA/OI 291/23

To, że ostatni egzamin został przeprowadzony już po wydaniu decyzji pierwszoinstancyjnej o skreśleniu strony z listy studentów, nie ma znaczenia, gdyż była to decyzja nieostateczna. Strona miała możliwość trzykrotnego zdawania egzaminu w trybie zwykłym. Ponadto nie stawiała się na egzamin w trybie warunkowym, ale skorzystała z możliwości dodatkowego terminu egzaminu w trybie warunkowym. Wyznaczenie kolejnej daty egzaminu w tym trybie było działaniem na korzyść strony. Nie można więc czynić organowi zarzutu z tego powodu.

- **Dokumentowanie stosowania sposobów (narzędzi) weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się, prawo studenta do informacji, weryfikacja zewnętrzna**

**Rozporządzenie
Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego
z dnia 12 września 2018 r.
w sprawie kryteriów oceny programowej**

§ 1. Kryteriami oceny programowej są:

(...)

- 8) jakość wsparcia studentów w procesie uczenia się;
- 9) dostępność i jakość informacji o studiach;

Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Lublinie z dnia 29 lutego 2024 r., III SA/Lu 428/23

Nie ma żadnych podstaw do kwestionowania wiarygodności protokołów zaliczeń oraz kart okresowych osiągnięć skarżącej. Twierdzenia skarżącej o pozbawieniu jej możliwości zaliczenia przedmiotu i wpisaniu ocen niedostatecznych są całkowicie bezpodstawne. Z akt sprawy wynika, że ocena niedostateczna z przedmiotu "Podstawy medycyny Fizjologia człowieka" wpisana została w I (pierwszym) terminie zaliczenia z datą 3 lutego 2023 r. Odnosząc się do zarzutu skarżącej, że w dniu 3 lutego 2023 r. nie odbyło się zaliczenie i - jak twierdzi skarżąca - ocena niedostateczna wpisana została bez jakiegokolwiek podstawy prawnej, organ szczegółowo wyjaśnił, jaki porządek zaliczania poszczególnych części powtarzanego przez skarżącą przedmiotu obowiązywał w 2023 r., dołączył wszystkie prace zaliczeniowe i wyjaśnił, że z datą 3 lutego 2023 r. wpisana została ocena końcowa z trzech działów, co w przypadku skarżącej równoznaczne było z oceną niedostateczną, ponieważ skarżąca nie zaliczyła działu drugiego.

Termin II (drugi) zaliczenia z oceną odbył się 16 lutego 2023 r., a termin III (trzeci) - 16 marca 2023 r. Skarżąca wyczerpała zatem możliwość poprawiania niezaliczonego przedmiotu.

W świetle przytoczonych uregulowań nie sposób twierdzić, że wewnętrzny regulamin Katedry i Zakładu fizjologii Człowieka przewiduje sprzeczne z regulaminem, w szczególności działające na niekorzyść studenta rozwiązania, pozbawiające go uprawnień wynikających z regulaminu studiów. Podział przedmiotu na działy i umożliwienie zaliczania materiału partiami jest w istocie rozwiązaniem korzystniejszym dla studentów, ułatwiającym zaliczenie całego przedmiotu.

Bezpodstawne są zarzuty skarżącej, że nie wiedziała, jakie wymagania stawiane będą na zaliczeniu i jakie kryteria oceny będą stosowane. Zarzuciła również, że nie uzyskała informacji, na co zwrócić uwagę, żeby uzyskać pozytywną ocenę. Nie sposób w tym miejscu nie zauważyć, że skarżąca powtarzała przedmiot, a więc wymagania były jej znane. Ponadto od studentów uczelni wyższych o statusie uniwersytetów wymaga się pewnej samodzielności w zdobywaniu wiedzy. Niezależnie jednak od powyższego stwierdzić należy, że skarżąca miała możliwość zapoznawania się z materiałami umożliwiającymi przygotowanie się do zajęć i zaliczeń, dostępnymi na platformie Moodle, jednak jak słusznie zauważa organ, skarżąca większości plików zawierających materiały do nauki nigdy nie otwierała. W uzupełnionych aktach administracyjnych znajdują się wydruki zagadnień do zajęć, dostępne na platformie Moodle. Skarżąca miała także obowiązek zaznajomienia się z informacjami dla studentów dostępnymi na stronie internetowej uczelni, gdzie znajdują się sylabusy dla każdego roku akademickiego, zawierające szczegółowe dane co do każdego przedmiotu, tematyki poszczególnych zajęć, podstawowej literatury, wymagań i warunków zaliczenia zajęć. Skarżąca nie kwestionuje, że znane jej były sylabusy.

Nie sposób w tym miejscu nie zauważyć, że skarżąca mocno akcentuje swoje prawa, całkowicie natomiast pomija obowiązki, wynikające z ustawy i regulaminu studiów.

Bezpodstawny jest także zarzut, że zaliczenie przeprowadzone zostało nie przez osobę, która prowadziła ćwiczenia. Słusznie zwraca uwagę organ, że dr n. med. M. S. jest jedną z osób prowadzących zajęcia z powtarzanego przez skarżącą przedmiotu (seminarium). Przepis § 30 ust. 2 regulaminu nie został zatem naruszony.

Podsumowując tę część rozważań stwierdzić należy, że prawidłowe jest ustalenie organu, że skarżąca nie zaliczyła powtarzanego przedmiotu. Ustalenie to nie zostało w żaden sposób podważone przez skarżącą. Przesłanka skreślenia z listy studentów, określona w § 39 ust. 2 pkt 2 w zw. z § 39 ust. 5 regulaminu studiów została zatem spełniona.

Ustawa jako przesłankę skreślenia wskazuje brak postępów w nauce. Niedookreślona przesłanka braku postępów w nauce wymieniona w art. 108 ust. 2 pkt 2 ustawy o szkolnictwie wyższym sprecyzowana została w regulaminie studiów w § 39 ust. 5 przez wskazanie niezaliczenia powtarzanego przedmiotu jako przyczyny stwierdzenia braku postępów w nauce. Nie ulega wątpliwości, że takie doprecyzowanie pojęcia niedookreślonego w akcie prawa zakładowego, jakim jest regulamin studiów nie jest sprzeczne z ustawą o szkolnictwie wyższym. Senat uczelni miał zatem prawo sprecyzować w regulaminie studiów, jakie przypadki uznaje się za brak postępów w nauce.

(...)

Zgodzić się należy z organem, że wykonywanie czynności zawodowych zdecydowanie wymaga profesjonalnego przygotowania, a uniwersytet jest zobowiązany wobec społeczeństwa w pierwszym rzędzie zagwarantować kształcenie na takim poziomie, który zapewni właściwą jakość wykształcenia swoich absolwentów.

Trafnie podnosi organ, że uczelnia odpowiada za jakość kształcenia zgodnie ze standardami kształcenia, o których mowa w art. 68 ustawy o szkolnictwie wyższym. Nie ulega wątpliwości, że poziom wykształcenia studentów leży w interesie społecznym i interes ten wymaga przejęcia przez uczelnię odpowiedzialności za jakość wykształcenia absolwentów i przygotowanie ich do wykonywania zawodu lekarza. W świetle powyższego twierdzenie skarżącej, że w dobie niedoboru lekarzy w interesie społecznym leży umożliwienie skarżącej wielokrotnego poprawiania niezaliczonego przedmiotu nie może się ostać. Zauważyć należy, że skarżąca już sześciokrotnie usiłowała zaliczyć ten przedmiot. Uczelnia umożliwiła jej nie tylko powtarzanie przedmiotu, ale także dalsze studiowanie. Skarżącą nie wykorzystała danej jej szansy. Nie tylko bowiem nie zaliczyła powtarzanego przedmiotu, ale jak wynika z karty okresowych osiągnięć skarżącej w semestrze III, skarżąca nie zaliczyła także dwóch innych przedmiotów.

Zgodzić się należy zatem ze stanowiskiem organu, że skarżąca nie dołożyła należytej staranności w zakresie wypełniania jej obowiązków jako studentki.

Z uchwały Prezydium PKA:

Uczelnia przedstawiła do oceny egzaminy testowe jednokrotnego wyboru oraz listę pytań do egzaminu ustnego, które koncentrują się na weryfikacji podstawowych zagadnień i nie sprawdzają wiedzy na poziomie wyższym niż znajomość faktów. Oceny tych prac zostały zdecydowanie zawyżone. Nie przedstawiono dowodów na weryfikowanie efektów z kategorii kompetencji społecznych.

Powiązany problemem jest brak prac etapowych/egzaminacyjnych z części zajęć. Nieprawidłowość ta uwidacznia się również w odniesieniu do praktyk zawodowych, gdzie odnotowano brak dowodów potwierdzających realizację dwóch etapów praktyk, co uniemożliwia rzetelną ocenę przygotowania studenta do wykonywania zawodu nauczyciela przedszkola i edukacji wczesnoszkolnej.

- **Zakończenie studiów, wyodrębniane zakresy normowania (regulaminy dyplomowania, etc.)**

Z uchwały Prezydium PKA:

Zasady i procedury dyplomowania nie są specyficzne dla kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna, gdyż Uczelnia nie określiła odrębnych zasad innych niż ogólnouczelniane. Zasady dyplomowania są określone w regulaminie studiów dla wszystkich kierunków studiów, obejmują formalne zasady przygotowania pracy dyplomowej oraz zasady dotyczące egzaminu dyplomowego. Jedyna regulacja merytoryczna dotyczy egzaminu dyplomowego, podczas którego „student powinien się wykazać ogólną wiedzą z zajęć kierunkowych oraz szczegółową w zakresie wybranej specjalności”. Takie regulacje są niewystarczające i skutkują nieprawidłowościami w procesie dyplomowania.

Z uchwały Prezydium PKA:

Prace dyplomowe na kierunku pedagogika przedszkolna i wczesnoszkolna, z nielicznymi wyjątkami, mieszczą się w dyscyplinie naukowej pedagogika, ale są obarczone szeregiem nieprawidłowości. Przede wszystkim prace zazwyczaj nie są adekwatne do stanu wiedzy w dyscyplinie pedagogika, nie wykorzystują prawidłowo aparatu teoretyczno-pojęciowego dyscypliny i nie rozwiązują problemów badawczo-praktycznych istotnych dla praktyki edukacji przedszkolnej i wczesnoszkolnej. Podejmowane wątki są często jedynie zasygnalizowane, a nie w sposób pogłębiony i wyczerpujący omawiane. Wywód jest zazwyczaj ogólnikowy, miejscami potoczny, oparty na skromnej, często popularnonaukowej bibliografii i nie pozwala na zbudowanie właściwego osadzenia teoretycznego dla planowanych badań. W rezultacie konceptualizacja badań jest bardzo uboga – powierzchownie zarysowane zaplecze teoretyczne nie pozwala wyłonić kluczowych kategorii teoretycznych, których potencjał mógłby zostać wykorzystany w badaniach. Operacjonalizacja badań również zawiera usterki, na przykład relacja zachodząca między celami badań bywa nieokreślona, a postawione szczegółowe problemy badawcze nie wyczerpują głównego problemu badawczego. Z uwagi na brak pogłębionej analizy badanego zjawiska oraz zasadnicze usterki w warsztacie badawczym prace nie dowodzą uzyskania efektów uczenia się określonych w standardzie dla grupy zajęć K (metodologia badań naukowych), a sposób przygotowania i przeprowadzenia badań świadczy o braku świadomości metodologicznej, która powinna cechować absolwenta jednolitych studiów magisterskich. Należy również zauważyć, że prace cechują liczne usterki językowo-stylistyczne, w tym świadczące o niewystarczającej znajomości języka polskiego. Żadna z prac nie ma charakteru aplikacyjnego lub wdrożeniowego. Oceny wszystkich analizowanych prac zostały zawyżone.

Przepis art. 77 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1668) stanowi, że absolwent studiów otrzymuje dyplom ukończenia studiów, potwierdzający wykształcenie wyższe oraz tytuł zawodowy. Według art. 76 ust. 7 ustawy, datą ukończenia studiów jest data złożenia ostatniego wymaganego planem studiów egzaminu. Z kolei zgodnie z Regulaminu studiów Uniwersytetu (...) warunkiem uzyskania dyplomu ukończenia studiów oraz odpowiedniego tytułu zawodowego jest zaliczenie wszystkich zajęć dydaktycznych oraz praktyk, a także złożenie egzaminów przewidzianych w planie studiów. Skoro skarżący kasacyjnie był ciągle studentem, to zasadnie Dziekan zobligował go (studenta VI roku) do odbycia dodatkowych dwóch przedmiotów. Wobec nieuzupełnienia owych przedmiotów Rektor prawidłowo stwierdził, że skarżący nie złożył wszystkich wymaganych egzaminów, bowiem nie zdał wszystkich wymaganych programem nauki egzaminów.

Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 30 czerwca 2023 r. III OSK 4757/21

Treść pracy magisterskiej nie spełnia kryteriów kwalifikowania takiego dokumentu jako nośnika informacji o sprawach publicznych.

Praca magisterska zarówno ze względu na jej treść, jak i formę dokumentu sporządzonego przez podmiot wnioskujący o ocenę jego umiejętności, przedstawia się jako dokument prywatny na tle pojęcia dokumentu urzędowego w rozumieniu u.d.i.p.

Przymiotu informacji publicznej nie mają dokumenty prywatne, które podmiot kieruje do organu administracji publicznej.

Istota pracy magisterskiej nie wiąże się z działalnością w ramach sprawowanej w przyszłości funkcji publicznej, lecz z etapem uzyskania dyplomu ukończenia studiów. Konieczność legitymowania się takim dyplomem jako ewentualną przesłanką dostępu do funkcji publicznej nie czyni z warunków uzyskania dyplomu informacji publicznej.

❖ Procedury dotyczące indywidualnej organizacji studiów

Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z dnia 22 września 2020 r. II SA/Po 171/20

Ponieważ ustawodawca nie doprecyzowuje na czym polega indywidualna organizacja studiów jako jedno z podstawowych uprawnień studenta, warunki jego przyznania, a także innych uprawnień niewynikających z ustawy z 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce reguluje regulamin studiów.

Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 27 kwietnia 2021 r. II SA/Wa 2235/20

Rozstrzygnięcia podejmowane w przedmiocie indywidualnej organizacji studiów nie stanowią decyzji administracyjnych, lecz należy je zaliczyć do aktów wewnątrzinstytucyjnych, regulowanych przepisami wewnętrznymi Uniwersytetu (...). Powyższy pogląd implikuje brak wymogu stosowania przepisów k.p.a. do ww. rozstrzygnięć - podlegają one reżimowi określonemu w Regulaminie Studiów.

Z uchwały Prezydium PKA:

Nieuprawnione, w świetle przepisów ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, prowadzenie przez (...) jednolitych studiów magisterskich na kierunku psychologia w formie niestacjonarnej dla licencjatów i magistrów, których to czas trwania określono na min. 7 semestrów. Zgodnie z art. 65 ust. 3 ww. ustawy jednolite studia magisterskie powinny trwać od 9 do 12 semestrów i jednocześnie brak w niej norm pozwalających uczelni na skrócenie okresu trwania studiów dla ogółu studentów przez wskazanie tego w programie studiów. Program oferowany przez (...), określony jako „jednolite studia magisterskie w indywidualnej organizacji studiów”, przewiduje ich realizację w ciągu 7 semestrów, co stanowi naruszenie regulacji ustawowych. Dodatkowo zaplanowany nakład pracy studenta (42–49 ECTS na semestr, z wyjątkiem ostatniego) przekłada się na od 70 do 82 godzin tygodniowo, co jest trudne do zrealizowania, zwłaszcza na studiach niestacjonarnych. W efekcie osiągnięcie wymaganych 300 punktów ECTS oraz zakładanych efektów uczenia się w tak skróconym czasie jest niemożliwe.

W odpowiedzi na zarzut i związane z nim zalecenie Uczelnia poinformowała, iż przeprowadzona została kompleksowa weryfikacja dokumentacji, treści na stronie oraz materiałów promocyjnych dotyczących jednolitych studiów magisterskich na kierunku psychologia. Uczelnia przyznaje, iż w wyniku przeglądu tych źródeł zidentyfikowano występowanie zapisów mogących wprowadzać w błąd – m.in. nazwę „Program Psychologia dla magistrów i licencjatów”, sugerującą odrębny kierunek, podczas gdy Uczelnia prowadzi wyłącznie kierunki zatwierdzone przez właściwego ministra. W związku z tym, jak informuje Uczelnia, nazwę usunięto: nie widnieje ona w projekcie uchwały rekrutacyjnej kierowanej na posiedzenie senatu 27 czerwca 2025 r. (po przyjęciu do publikacji w BIP) oraz została skreślona ze stron internetowych.

(...) przedstawia w odpowiedzi argumenty przemawiające za możliwością skrócenia czasu trwania studiów dla osób posiadających tytuł zawodowy magistra lub licencjata, wskazując na:

1. podstawę prawną: art. 85 ust. 1 pkt 1–2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (uznawanie osiągnięć/ECTS i IOS) oraz autonomię uczelni (zagwarantowaną Konstytucją RP art. 70 ust. 5, art. 3 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce; orzecznictwo TK i NSA), jak również brak przepisu zakazującego IOS „z urzędu”;
2. fakt, iż osoby posiadające tytuł zawodowy magistra lub licencjata realizują ten sam program kierunku psychologia: studia mają wymiar 10 semestrów i 300 ECTS, co oznacza, w opinii Uczelni, iż skrócenie dotyczy indywidualnego toku przez uznanie wcześniej osiągniętych efektów, a nie „alternatywnego” kierunku.

W odpowiedzi Uczelnia podkreśla również, iż „przykładowo zwolnienie z zajęć za 49 ECTS i tak związane jest z koniecznością uzyskania 251 ECTS, tj. ok. 8⅓ semestru”. Uczelnia podnosi również w odpowiedzi realność obciążeń przy skróceniu czasu trwania studiów, wskazując, iż przy przyspieszeniu o ok. 20% średnio na rok na I roku obciążenie wynosi 33 ECTS w semestrze zimowym i 34 ECTS w letnim, a w razie przeszacowania możliwości student może wrócić do standardowego harmonogramu. Uczelnia dodaje

też, że osoby po innych studiach są zwykle lepiej przygotowane, bardziej zmotywowane i sprawniej organizują naukę – ok. 60% z nich kończy studia przed upływem 8 semestrów.

W odpowiedzi zostały wymienione również tymczasowe działania naprawcze wprowadzone po uwagach zespołu oceniającego: usunięcie mylącej nazwy „Program Psychologia dla magistrów i licencjatów” z dokumentów (projekt nowej uchwały rekrutacyjnej skierowany na senat 27 czerwca 2025 r.) oraz ze stron internetowych, wycofanie poglądowego harmonogramu przyspieszonej ścieżki ze strony WWW, aby nie sugerować gwarancji ukończenia studiów w okresie 3,5 roku, kompleksowa weryfikacja dokumentacji formalnej, treści na stronie i materiałów promocyjnych dotyczących jednolitych studiów magisterskich na kierunku psychologia. Na tej podstawie Uczelnia wnosi o odstąpienie od zalecenia dotyczącego wydłużenia okresu realizacji, podkreślając, że skrócenie jest rezultatem indywidualnej weryfikacji efektów uczenia się i mieści się w granicach prawa.

Jednocześnie Uczelnia – odpowiadając na zarzut 2 dotyczący zakresu oceny w kryterium 3, dotyczący nieprawidłowości w zakresie warunków przyjęcia na niestacjonarne jednolite studia magisterskie dla licencjatów i magistrów trwające 7 semestrów, ściśle wiążący się z powyższym zarzutem, dotyczącym zakresu oceny w kryterium 2 – zapewnia, iż „dla wszystkich kandydatów na studia jednolite magisterskie na kierunku psychologia (w tym ubiegających się o przyznanie indywidualnej organizacji studiów) wprowadzone zostaną jednolite zasady rekrutacji w oparciu o listy rankingowe”.

Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej stoi na stanowisku, iż podjęte przez Uczelnię działania naprawcze oraz wysunięte argumenty o charakterze prawnym nie usuwają istoty powyższego zarzutu, tj. systemowego skrócenia określonego w ustawie czasu trwania jednolitych studiów magisterskich dla osób posiadających tytuł zawodowy magistra lub licencjata. Wcześniejsze rozwiązanie, polegające na oferowaniu wprost jednolitych studiów magisterskich na kierunku psychologia dla magistrów i licencjatów, w formie niestacjonarnej, których czas trwania określony był na min. 7 semestrów, a w nagłówku programu tych studiów znajdowało się określenie poziomu studiów: „jednolite studia magisterskie w indywidualnej organizacji studiów” i harmonogram ich realizacji obejmował 7 semestrów, zostało zastąpione równie nieakceptowalnym wewnątrzuczelnianym tworem normatywnym nieznajdującym umocowania w przepisach prawa szkolnictwa wyższego, polegającym na wprowadzeniu „możliwości przyznawania i prowadzenia studiów w trybie indywidualnej organizacji studiów przyznanej z urzędu”. Przedstawienie w odpowiedzi Uniwersytetu argumentacji, iż uprawnienie Uczelni do wprowadzenia takiego rozwiązania miałoby wynikać z postanowień Konstytucji RP, zapewniającej autonomię szkół wyższych na zasadach określonych w ustawie, nie ma uzasadnienia, gdyż zgodnie z postanowieniami ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (art. 9 ust. 2) uczelnia jest autonomiczna na zasadach określonych w ustawie. Ustawa zaś nie przewiduje wszczynania z urzędu postępowania w sprawie odbywania studiów według indywidualnej organizacji studiów, a brak wyraźnego zakazu takiego rozwiązania w ustawie nie tworzy podstawy prawnej do jego stosowania. W praktyce kształcenia w szkołach wyższych indywidualna organizacja studiów jako ustawowe uprawnienie studenta (a nie kandydata na studia, grupy studentów lub grupy kandydatów) jest instrumentem stosowanym w wyjątkowych okolicznościach, dostosowanym do indywidualnych potrzeb konkretnego studenta. Powszechne stosowanie indywidualnej organizacji studiów „z urzędu” do systemowego skracania okresu trwania studiów prowadzi do obejścia norm ustawowych regulujących minimalny czas trwania studiów na określonym poziomie (w tym przypadku na poziomie jednolitych studiów magisterskich) i realny nakład pracy studenta w semestrze. Odbywanie studiów według indywidualnej organizacji studiów stanowi uprawnienie jednostkowe uruchamiane wolą studenta (nie osoby ubiegającej się o przyjęcie na studia). Wprowadzenie wszczynania z urzędu postępowania w sprawie przyznania dla całej grupy osób ubiegających się o przyjęcie na studia (w sytuacji, gdy odbywanie studiów wedle indywidualnej organizacji jest uprawnieniem studenta) kreuje wyłącznie pozorną indywidualizację, w istocie odtwarzając odrębny wariant programu bez podstawy ustawowej, niweczy cechę indywidualności instrumentu, jakim jest indywidualna organizacja studiów, a jego ukrytym celem jest usankcjonowanie systemowego skrócenia ustawowego minimalnego czasu trwania studiów.

(...)

Tymczasem ustawa Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce określa zamknięte katalogi poziomów (studia pierwszego stopnia, studia drugiego stopnia, jednolite studia magisterskie, art. 64 ust. 1), profili (profil praktyczny, profil ogólnoakademicki, art. 64 ust. 2) oraz form studiów (stacjonarna i niestacjonarna, art. 63 ust. 1). Zarazem, jeśli katalog określony w ustawie czegoś nie przewiduje, nie oznacza, że dozwolone jest milcząco utworzenie jakiegoś dodatkowego poziomu, profilu lub formy studiów, przeciwnie: jest to niedozwolone. W ustawie nie przewidziano jednolitych studiów magisterskich dla magistrów i

licencjatów ani też możliwości realizacji studiów prowadzonych na określonym kierunku, poziomie i profilu oraz określonej formie „w ramach indywidualnej organizacji studiów”. Jednocześnie ustawa Prawo o szkolnictwie wyższego i nauce zapewnia studentowi – czyli osobie, która nabyła prawa studenta, tj. została przyjęta na studia w drodze wpisu na listę studentów (art. 72 ust. 2) i złożyła ślubowanie (art. 83) (w tym studentowi posiadającemu tytuł zawodowy magistra lub licencjata lub równorzędny) – prawo do przenoszenia i uznawania punktów ECTS oraz odbywania studiów według indywidualnej organizacji studiów (art. 85 ust. 1 pkt 1 oraz 2).

Poza względami prawnymi należy tu wziąć pod uwagę także względy językowe. Nazwa „Psychologia w ramach indywidualnej organizacji studiów” (występująca w przepisach uchwały rekrutacyjnej na rok 2026/2027) jest pod względem językowym wewnątrznie sprzeczna – przymiotnik *indywidualny* oznacza dostosowanie do konkretnej osoby. Indywidualna organizacja studiów dla ogółu jest zatem sprzecznością pojęciową – indywidualna organizacja studiów zastosowana wobec ogółu osób ubiegających się o przyjęcie na studia określone jako „Psychologia w ramach indywidualnej organizacji studiów”, posiadających tytuł zawodowy magistra lub licencjata, traci właściwość indywidualności i w istocie staje się odrębnym wariantem programu, który wymagałby odrębnych podstaw, których brak w przepisach prawa.

Zapisy uchwały nr (...) w sprawie ustalenia warunków, trybu oraz terminu rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji na studia na (...) w roku akademickim 2026/2027 nie potwierdzają też deklaracji zawartej w odpowiedzi Uczelni, iż „dla wszystkich kandydatów na studia jednolite magisterskie na kierunku psychologia (w tym ubiegających się o przyznanie indywidualnej organizacji studiów) wprowadzone zostaną jednolite zasady rekrutacji w oparciu o listy rankingowe”.

Po pierwsze, z uchwały nie wynika jednoznacznie, iż postępowanie rekrutacyjne na studia jednolite magisterskie na kierunku psychologia w roku 2026/2027 zostanie przeprowadzone w oparciu o listę rankingową. W uchwale dopuszcza się pięć form postępowania rekrutacyjnego, lista rankingowa jest tylko jedną z form, forma rekrutacji na określony kierunek jest zaś podawana w szczegółowych zasadach postępowania rekrutacyjnego, ustalanych przez rektora w drodze zarządzenia (§ 12), przy czym w przypadku studiów, na których językiem wykładowym jest język polski, rektor ma na to czas (jeśli chodzi o rekrutację na rok akademicki 2026/2027) do 31 marca 2026 r. (§ 22).

Po drugie, zapisy uchwały nr (...) z dnia 27 czerwca 2025 roku potwierdzają, że rekrutacja na „Psychologię w ramach indywidualnej organizacji studiów” (tą nazwą zastąpiono wcześniejszą: „Program Psychologia dla magistrów i licencjatów”) jest rekrutacją na odrębną ścieżkę, określoną warunkami odrębnymi od tych, które obowiązują w ramach rekrutacji na jednolite studia magisterskie na kierunku psychologia. Jako dowód można wskazać szereg odrębnych zapisów w uchwale rekrutacyjnej na rok 2026/2027 obowiązujących wyłącznie „osoby kandydujące, ubiegające się o przyjęcie na kierunek studiów wskazany w Wykazie kierunków w ramach Studiów realizowanych od semestru wyższego niż pierwszy lub Psychologii w ramach indywidualnej organizacji studiów”, przy czym należy zaznaczyć, iż w uchwale rekrutacyjnej na rok 2026/2027 z możliwości ubiegania się o przyjęcie na studia w ramach studiów realizowanych od semestru wyższego niż pierwszy wyłączony jest kierunek psychologia (§ 3 ust. 5 uchwały nr 75/2005). Fakt, że poza zastąpieniem nazwy „Program Psychologia dla magistrów i licencjatów” nazwą „Psychologii w ramach indywidualnej organizacji studiów” sposób postępowania nie uległ zmianie w stosunku do sytuacji zastanej w czasie oceny programowej, potwierdza § 6 ust. 6 uchwały, w którym stwierdza się, że „w postępowaniu rekrutacyjnym na Psychologię w ramach indywidualnej organizacji studiów, Dziekan właściwego wydziału, zgodnie z Regulaminem studiów, wydaje opinię wskazującą: 1) możliwość uznania zaliczeń uzyskanych w innej uczelni na poczet realizacji programu studiów, 2) semestr roku akademickiego i semestr studiów, od którego dana osoba może podjąć realizację studiów w Uczelni, oraz ewentualne przedmioty do uzupełnienia oraz termin ich uzupełnienia – stosując wytyczne określone w Regulaminie studiów”, a także treść § 2 ust. 2: „Wszczęcie postępowania rekrutacyjnego na Studia realizowane od semestru wyższego niż pierwszy lub na Psychologię w ramach indywidualnej organizacji studiów skutkuje wszczęciem z urzędu postępowania w sprawie przyznania indywidualnej organizacji studiów, o której mowa w § 15 ust. 4 Regulaminu studiów”. Wszczywanie „z urzędu” postępowania w sprawie przyznania indywidualnej organizacji studiów osobom ubiegającym się o przyjęcie na psychologię w ramach indywidualnej organizacji studiów stanowi także dowód ich wyjątkowego i odrębnego traktowania. W stosunku do osoby ubiegającej się o przyjęcie na jednolite studia magisterskie na kierunku psychologia nie wszczyna się takiego postępowania z urzędu. Zgodnie z regulaminem studiów (i zgodnie z przepisami prawa powszechnie obowiązującego) osoby te mogą złożyć wniosek o odbywanie studiów w ramach indywidualnej organizacji, dopiero będąc

studentami oraz znajdując się w sytuacji faktycznie uniemożliwiającej kontynuowanie studiów w zwykłej organizacji. Przyznanie studentowi prawa do odbywania studiów w ramach indywidualnej organizacji następuje maksymalnie na jeden rok akademicki (§ 15, ust. 6 oraz 7). Osobom, w stosunku do których wszczęto postępowanie o odbywanie studiów w ramach indywidualnej organizacji z urzędu, po wszczęciu procedury rekrutacyjnej, po ich przyjęciu na studia indywidualna organizacja studiów jest przyznawana bez wniosku i na cały okres trwania studiów (§ 15, ust. 4 oraz 5). Przyjęcie wyjątkowych przepisów regulaminowych w stosunku do osób, dla których wszczęto zostało postępowanie w sprawie przyznania indywidualnej organizacji studiów z urzędu, narusza zasady równego traktowania i transparentności działania. Osoby te nie muszą bowiem wykazywać, że „znajdują się w sytuacji faktycznie uniemożliwiającej kontynuowanie studiów w zwykłej organizacji”, ich sytuacja została uznana za taką „z urzędu”.

Odrębności postępowania rekrutacyjnego na psychologię w ramach indywidualnej organizacji studiów dowodzi też fakt, iż zgodnie z treścią § 9 ust. 1 pkt 5 wymagane są od nich dodatkowe dokumenty: „a) dyplom ukończenia studiów pierwszego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich jego odpis, albo – w przypadku osób, które ukończyły studia, ale nie posiadają jeszcze dyplomu – zaświadczenie o ukończeniu studiów wraz z kartą przebiegu studiów; b) dokumentacja potwierdzająca osiągnięcie efektów uczenia się, w tym stopień ich osiągnięcia, tj. suplement do dyplomu albo czytelny i kompletny (w zakresie ocen i liczby godzin) indeks studiów pierwszego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich, albo indeks studiów pierwszego stopnia i drugiego stopnia, albo karta przebiegu studiów zawierająca wymagane oceny i liczbę godzin”. Ponadto zgodnie z § 9 ust. 2 „W ramach rekrutacji na Psychologię w ramach indywidualnej organizacji studiów oraz w ramach rekrutacji na Studia realizowane od semestru wyższego niż pierwszy osoba kandydująca fakultatywnie może przedstawić dyplom ukończenia studiów drugiego stopnia lub jego odpis. Przedstawienie dodatkowej dokumentacji może mieć wpływ na ocenę możliwości uznania i przeniesienia większej liczby punktów ECTS na poczet programu studiów realizowanego w (...)”. W oparciu o te dokumenty „Dziekan właściwego wydziału, zgodnie z Regulaminem studiów, wydaje opinię wskazującą: 1) możliwość uznania zaliczeń uzyskanych w innej uczelni na poczet realizacji programu studiów, 2) semestr roku akademickiego i semestr studiów, od którego dana osoba może podjąć realizację studiów w Uczelni, oraz ewentualne przedmioty do uzupełnienia oraz termin ich uzupełnienia - stosując wytyczne określone w Regulaminie studiów” (§ 6 ust. 6 uchwały rekrutacyjnej na rok akademicki 2026/2027). Regulamin studiów w § 14 ust. 3 stanowi, iż „Zaliczenie można uznać wyłącznie wtedy, gdy zostały spełnione łącznie następujące przesłanki: 1) zaliczenie zostało uzyskane w toku kształcenia w uczelni działającej w oparciu o przepisy prawa polskiego, z zastrzeżeniem ust. 5 [dotyczącego zaliczenia uzyskanego w uczelni zagranicznej, dla której to sytuacji określono odrębne zasady], 2) program zaliczonego przedmiotu i jego efekty uczenia się są zgodne z programem i efektami uczenia się przedmiotów przewidzianych w programie studiów na kierunku, na którym student studiuje”. W oparciu o dokumenty, które składa dodatkowo osoba ubiegająca się o przyjęcie na psychologię w ramach indywidualnej organizacji studiów, nie jest możliwe dotrzymanie zasad określonych w regulaminie studiów podczas wydawania przez dziekana opinii w sprawach określonych w § 6 ust. 6 uchwały rekrutacyjnej na rok akademicki 2026/2027, tj. w sprawie: 1) możliwości uznania zaliczeń uzyskanych w innej uczelni na poczet realizacji programu studiów, 2) semestru roku akademickiego i semestru studiów, od którego dana osoba może podjąć realizację studiów w Uczelni, oraz ewentualnych przedmiotów [zajęć] do uzupełnienia oraz terminu ich uzupełnienia. Żaden z wymienionych w uchwale rekrutacyjnej dodatkowych dokumentów nie zawiera informacji o efektach uczenia się zakładanych dla zajęć objętych programem studiów, na których kandydat uzyskał tytuł zawodowy licencjata lub magistra, a to uniemożliwia wydanie opinii w sprawie 1, ponieważ jednym z warunków uznania zaliczenia jest, by program zaliczonych zajęć i określone dla nich efekty uczenia się były zgodne z programem i efektami uczenia się sformułowanymi dla zajęć przewidzianych w programie studiów na kierunku, na którym student studiuje (w tym przypadku: zamierza studiować). W konsekwencji nie może być też wydana opinia w sprawie 2 ani też ustalony indywidualny plan studiów, o którym mowa w § 15 ust. 5 regulaminu studiów.

Ponadto, biorąc pod uwagę względy jakościowe, na jednolitych studiach magisterskich nie mogą być uznawane zaliczenia zajęć (a więc efekty uczenia się) uzyskane na studiach pierwszego stopnia (kończących się uzyskaniem tytułu zawodowego licencjata lub równorzędnym), ponieważ są one przypisane do poziomu 6. Polskiej Ramy Kwalifikacji, gdy tymczasem efekty uczenia się zakładane dla jednolitych studiów magisterskich są przypisane do poziomu 7. PRK. Brak tożsamości poziomów PRK i zasada zgodności efektów uczenia się zakładanych dla studiów na określonym poziomie i profilu z

odpowiednim poziomem PRK wykluczają możliwość przeniesienia efektów uczenia się osiągniętych na studiach pierwszego stopnia na studia drugiego stopnia lub jednolite studia magisterskie.

W ograniczonym stopniu uwzględnia się też taki aspekt jakościowy jak utrata aktualności osiągniętych wcześniej efektów uczenia się. Wprawdzie regulamin stanowi, iż dziekan może odmówić uznania zaliczenia, jeśli ocena została uzyskana wcześniej niż 5 lat przed złożeniem wniosku, ale nie jest to obligatoryjne.

Należy też zauważyć, że terminologia stosowana w regulaminie studiów oraz w uchwale rekrutacyjnej, w których jest mowa o uznaniu zaliczenia [przedmiotu] uzyskanego w innej uczelni, jest niezgodna z terminologią stosowaną w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce, w której jest mowa o prawie studenta do przenoszenia i uznawania punktów ETCS, co jednoznacznie łączy się nie z uznawaniem zaliczeń poszczególnych zajęć, lecz z uznawaniem efektów uczenia się osiągniętych w innej uczelni, albowiem zgodnie z art. 67 ust. 2 przywołanej ustawy punkty ECTS stanowią miarę średniego nakładu pracy studenta niezbędnego do uzyskania efektów uczenia się.

Wszystkie przetoczone wyżej cytaty z uchwały nr (...) z dnia 27 czerwca 2025 roku w sprawie ustalenia warunków, trybu oraz terminu rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji na studia na (...) w roku akademickim 2026/2027 przeczą zawartemu w odpowiedzi Uczelni zapewnieniu, iż „kandydat ubiegający się o indywidualną organizację studiów od naboru na rok akademicki 2026/2027 podlega tym samym zasadom rekrutacji, co kandydaci ubiegający się o przyjęcie na studia realizowane zgodnie ze standardowym harmonogramem realizacji programu studiów”. Ponadto, gdyby tak było, nie istniałaby potrzeba składania dodatkowych dokumentów potwierdzających dotychczasowe osiągnięcia w systemie szkolnictwa wyższego, gdyż zgodnie z odpowiedzią na zarzut 2 w zakresie oceny w kryterium 3 „Dla wszystkich kandydatów na studia jednolite magisterskie na kierunku psychologia (w tym ubiegających się o przyznanie indywidualnej organizacji studiów) wprowadzone zostaną jednolite zasady rekrutacji w oparciu o listy rankingowe. Brane będą pod uwagę dwa dowolne, najlepiej zdane przedmioty w części pisemnej matury, przeliczane na punkty”. W myśl § 13 ust. 1 uchwały rekrutacyjnej na rok akademicki 2026/2027 „Jeżeli postępowanie rekrutacyjne przewiduje sporządzanie list rankingowych, oznacza to przyjęcie osób kandydujących, które uzyskały najwyższe wyniki punktowe w postępowaniu rekrutacyjnym i zostały zakwalifikowane do list rankingowych sporządzanych zgodnie z harmonogramem naborów, do wyczerpania limitu miejsc”. Zatem zgodnie z zapewnieniami Uczelni w odpowiedzi na raport zespołu oceniającego wszyscy kandydaci na jednolite studia magisterskie powinni najpierw przejść przez procedurę kwalifikacji do listy rankingowej na podstawie wyników matury (przy czym zgodnie z uchwałą rekrutacyjną procedura ta odbywa się w ramach 2 naborów głównych i ewentualnych 6 naborów uzupełniających), a następnie kandydaci legitymujący się dyplomem licencjata lub magistra, jeśli znajdują się na liście rankingowej, mogą wpisać się na listę studentów i złożyć ślubowanie, uzyskując w ten sposób status studenta, który daje im prawo do przenoszenia i uznawania punktów ECTS oraz odbywania studiów według indywidualnej organizacji studiów. Nie ma uzasadnienia, ani prawnego, ani logicznego, ani jakościowego, dla tworzenia odrębnych ścieżek rekrutacyjnych na studia na kierunku psychologia oraz dla wprowadzenia niemającego podstaw prawnych tworu „psychologia w ramach indywidualnej organizacji” studiów, jak również dla nieuprawnionego wszczynania „z urzędu” postępowania w sprawie odbywania studiów według indywidualnej organizacji, a także dla określania na etapie rekrutacji na studia możliwości uznania zaliczeń (a właściwie uznania efektów uczenia się uzyskanych w systemie szkolnictwa wyższego). Wszystkie te procedury – przenoszenie i uznawanie punktów ECTS, rozpatrywanie wniosków o indywidualną organizację studiów, skutkującą ewentualnym skróceniem ich odbywania w indywidualnych, uzasadnionych przypadkach – zgodnie z literą i duchem prawa powinny się odbyć po uzyskaniu statusu studenta przez osoby ubiegające się o przyjęcie na jednolite studia magisterskie na kierunku psychologia, wedle zapewniających równe szanse dla wszystkich kandydatów podstaw przyjęcia na studia i kryteriów kwalifikacji. Warto jeszcze zauważyć, iż w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce w sposób jednoznaczny został określony zamknięty katalog dokumentów, które są przedstawiane przez osobę ubiegającą się o przyjęcie na jednolite studia magisterskie (art. 69 ust. 2) oraz katalog podstaw przyjęcia na jednolite studia magisterskie (art. 70 ust. 3). Ani w katalogu dokumentów, ani w katalogu podstaw przyjęcia na jednolite studia magisterskie nie ma dyplomu ukończenia studiów wyższych jako dokumentu, który powinna posiadać osoba ubiegająca się o przyjęcie na jednolite studia magisterskie; nie ma tam również wyników uzyskanych na studiach i osiągniętych efektów uczenia się jako podstawy przyjęcia na te studia.

Obok przedstawionych wyżej argumentów o charakterze prawnym i jakościowym, przemawiających za odrzuceniem rozwiązania proponowanego w odpowiedzi (...) na raport zespołu oceniającego dotyczącej

powyższego zarzutu i związanego z nim zalecenia, należy także wysunąć argument związany z odpowiedzialnością Uczelni za zachowanie należytej staranności w procesie kształcenia. Kształcenie psychologów wiąże się z odpowiedzialnością za przyszłe oddziaływanie na zdrowie i dobrostan ludzi. Uczelnia powinna dążyć do pełnej realizacji kształcenia w swoich ramach i pod własnym nadzorem nad jakością (poznanie studenta, monitorowanie postępów, spójność treści) i raczej unikać mechanizmów systemowego skracania czasu trwania studiów, obarczonych licznymi zastrzeżeniami prawnymi i jakościowymi. Decyzje o ewentualnym odbywaniu studiów w ramach indywidualnej organizacji powinny zapadać po rzetelnym poznaniu studenta i na podstawie jego rzeczywistej sytuacji, przygotowania merytorycznego, dojrzałości, a nie *ex ante* w procedurze rekrutacyjnej.

Z rozstrzygnięcia organu uczelni:

Podaniem złożonym w dniu 19 lipca 2025 r. p. (...) (dalej jako: Strona/Skarżąca, Odwołująca się) zwróciła się do Kierownika jednostki dydaktycznej — Prodzikana ds. studenckich Wydziału Prawa i Administracji (...) (dalej jako: Kierownik jednostki dydaktycznej, KJD) z wnioskiem o udzielenie rocznego urlopu dziekańskiego na kierunku Prawo w roku akademickim 2025/26 z możliwością zaliczania w jego trakcie wybranych przedmiotów z grup S i K". Złożone podanie Strona uzasadniła równoległym kształceniem na studiach pierwszego stopnia na kierunku Geografia i koniecznością większego zaangażowania w przygotowanie pracy dyplomowej na zakończenie tych studiów. Odwołująca się podkreśliła, że rozliczyła bieżący rok akademicki na kierunku Prawo ze średnią ocen 4,69, osiągnęła wszystkie efekty uczenia się przewidziane dla pierwszych trzech lat studiów na tym kierunku, za wspomniane trzy lata studiów uzyskała w sumie 180 pkt. ECTS oraz nie ma żadnych zaległości w zaliczeniach przedmiotów.

Rozstrzygnięciem z dnia 21 lipca 2025 r. Kierownik jednostki dydaktycznej przyznał Skarżącej urlop na rok akademicki 2025/2026 i jednocześnie odmówił wyrażenia zgody na zaliczenie w jego trakcie wybranych przedmiotów objętych planem studiów.

Rozstrzygnięcie zostało uznane za skutecznie doręczone w dniu 21 lipca 2025 r., na podstawie § 8 ust. 10 Regulaminu Studiów.

W dniu 28 lipca 2025 r. Strona złożyła odwołanie od ww. rozstrzygnięcia. Rektor (...) stwierdził, że przedmiotowe odwołanie wniesiono w terminie, o którym mowa w § 9 ust. 3 Regulaminu Studiów, co pozwoliło na przystąpienie do merytorycznego rozpatrzenia sprawy.

W odwołaniu Skarżąca postawiła zaskarżonemu rozstrzygnięciu następujące zarzuty naruszenia Regulaminu Studiów:

I. naruszenie § 43 ust. 6 Regulaminu Studiów „(...) w części rozstrzygnięcia odmawiającej możliwości zaliczenia wybranych zajęć w trakcie urlopu”,

II. naruszenie § 8 ust. 5 pkt 5 w zw. z § 8 ust. 7 Regulaminu Studiów;

III. naruszenie § 9 ust. 1 i 3 Regulaminu Studiów.

Ponadto Strona zarzuciła zaskarżonemu rozstrzygnięciu niezgodność ze Statutem Polskiej Komisji Akredytacyjnej (dalej jako: Statut PKA), „(...) uszczegóławiającym § 1 pkt 8 Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 12 września 2018 r. w sprawie kryteriów oceny programowej (»jakość wparcia studentów w procesie uczenia się«)”, tj. niezgodność z:

„kryterium 8 profilu ogólnoakademickiego Załącznika 2 (Szczegółowe kryteria dokonywania oceny programowej w formule *ex post*) do Statutu PKA”;

„kryterium 8 profilu ogólnoakademickiego Załącznika 2a (Szczegółowe kryteria dokonywania oceny programowej w formule *ex ante*) do Statutu p KA”.

Mając na uwadze powyższe, Odwołująca się wniosła o uchylenie zaskarżonego rozstrzygnięcia, wydanie nowego rozstrzygnięcia, przyznającego urlop na podstawie § 42 ust. 1 pkt 2 Regulaminu Studiów ze zgodą na zaliczenie w jego trakcie wybranych przedmiotów objętych planem studiów na podstawie § 43 ust. 6 Regulaminu Studiów, oraz ponowne zarejestrowanie na wykłady specjalizacyjne: Prawo ochrony środowiska (grupa 2.) i Prawo sportowe (grupa 2.).

W uzasadnieniu odwołania Skarżąca umotywowwała kolejno wszystkie zarzuty postawione rozstrzygnięciu Kierownika jednostki dydaktycznej. Odnosząc się do zarzutu naruszenia § 43 ust. 6 Regulaminu Studiów, Strona podniosła nieprzedstawienie prawnych lub faktycznych przyczyn rozstrzygnięcia. Wyraziła przy tym pogląd o naruszeniu w ten sposób zasady działania w ramach uznania administracyjnego oraz stwierdziła, że można przez to odnieść wrażenie nieprzeanalizowania przez KJD argumentów zawartych w podaniu i nierozważenia istotnych okoliczności sprawy. Brak uzasadnienia Odwołująca się uznała także za naruszenie § 8 ust. 5 pkt 5 Regulaminu Studiów, twierdząc, że uzasadnienie rozstrzygnięcia ..) to element obligatoryjny, a jego brak stanowi istotną wadę pisma". Zaznaczyła również, iż stosownie do § 8 ust. 7 Regulaminu Studiów, odstąpienie od uzasadnienia rozstrzygnięcia jest możliwe w przypadku uwzględnienia w całości wniosku studenta, zatem skoro podanie zostało rozpatrzone pozytywnie jedynie

w części, a nie w całości, nie zaistniały warunki do odstąpienia od uzasadnienia zgodnie z powołanym przepisem. Następnie Odwołująca się zwróciła uwagę na jej zdaniem rażące naruszenie § 9 ust. 1 i 3 Regulaminu Studiów w postaci przystąpienia przez KJD do wykonania zaskarżonego rozstrzygnięcia w chwili, kiedy jeszcze nie było ono ostateczne, przez wyrejestrowanie Strony z wykładów specjalizacyjnych Prawo ochrony środowiska i Prawo sportowe. Poczytała to za działanie godzące w zasadę zaufania do organu administracji uczelnianej, obowiązanej do działania na podstawie i w granicach prawa, oraz w zasadę dwuinstancyjności postępowania. Z kolei uzasadniając zarzuty niezgodności z załącznikami nr 2 i 2a do Statutu PKA, Skarżąca podniosła uchybienie zawartej w załączniku nr 2 powinności uczelni do uwzględnienia zróżnicowanych potrzeb studentów i sprzyjania ich rozwojowi naukowemu. Odwołująca się zwróciła uwagę na to, że podanie uargumentowała równoległym studiowaniem na innym kierunku i koniecznością przygotowania pracy dyplomowej celem ukończenia tych drugich studiów, toteż w świetle powyższego (...) wydaje się uzasadnione, aby KJD udzielił Stronie wsparcia (...)". Oświadczyła przy tym, że finalizowanie studiów na kierunku Geografia i zaliczenie wybranych przedmiotów podczas urlopu na studiach na kierunku Prawo miało służyć jej dalszemu rozwojowi naukowemu. Za sprzeczne z ww. załącznikiem Strona uznała niezupełnie przychylne rozpatrzenie podania w perspektywie osiągniętych wyników w nauce oraz konsekwencje częściowo negatywnego rozstrzygnięcia KJD, w postaci przypuszczalnej niemożności jednoczesnego ukończenia studiów na kierunku Prawo i podjęcia studiów drugiego stopnia na kierunku Geografia. Ponadto Odwołująca się stwierdziła, że w przeszłości w podobnym stanie faktycznym uzyskała pozytywne rozstrzygnięcie Kierownika jednostki dydaktycznej — Prodziekana ds. studenckich Wydziału Geografii i Studiów Regionalnych (...) w przedmiocie przyznania urlopu wraz z wyrażeniem zgody na zaliczenie w jego trakcie wybranych przedmiotów objętych planem studiów.

W ocenie organu pierwszej instancji — wyrażonej w piśmie z dnia 30 lipca 2025 r., złożonym w toku postępowania — brak jest podstaw do uwzględnienia odwołania Strony. W swojej opinii KJD przytoczył brzmienie § 43 ust. 1 i 6 Regulaminu Studiów, po czym zwrócił uwagę na to, że wyrażenie zgody na zaliczenie w jego trakcie wybranych przedmiotów objętych planem studiów ma charakter fakultatywny, a nie obligatoryjny. Z tego też względu za bezzasadną uznał argumentację Odwołującej się dotyczącą przyznania jej w przeszłości w podobnym stanie faktycznym urlopu wraz z wyrażeniem zgody na zaliczenie w jego trakcie wybranych przedmiotów objętych planem studiów przez Kierownika jednostki dydaktycznej — Prodziekana ds. studenckich Wydziału Geografii i Studiów Regionalnych (...), Ponadto KJD podkreślił

twierdzenie Skarżącej, iż wystąpiła ona o przyznanie urlopu z racji konieczności przygotowywania pracy dyplomowej na kierunku Geografia, i stwierdził, że okoliczność ta wyklucza angażowanie się w realizację przedmiotów na kierunku Prawo. W kontekście stanowiska Odwołującej się, iż wskutek zaskarżonego rozstrzygnięcia nie będzie mogła równolegle ukończyć studiów na kierunku Prawo i podjąć studiów drugiego stopnia na kierunku Geografia, Kierownik jednostki dydaktycznej wskazał, że choć studenci posiadają prawo do ubiegania się o udogodnienia, żądania formułowane przez Odwołującą są nieodpowiednie, jako że decyzja o kontynuowaniu studiów na danym kierunku jest indywidualną decyzją studenta i powinien ją podejmować z uwzględnieniem innych zobowiązań, w tym równoległego studiowania na innym kierunku. Odnosząc się natomiast do zagadnienia podejmowania czynności przed nabyciem przynależności ostateczności przez zaskarżone rozstrzygnięcie, KJD stwierdził bezzasadność postawionego zarzutu, wyjaśniając, że wyrejestrowanie z wybranych grup zajęciowych stanowiło rutynowe działanie administracyjne przy takiego rodzaju rozstrzygnięciach. Kierownik jednostki dydaktycznej zastrzegł przy tym, że jeżeli Strona „(...) w zachowanym terminie wystąpiłaby o wycofanie przyznanego rozstrzygnięcia zostałaby administracyjnie zarejestrowana do wcześniej wybranych grup zajęciowych”

Po wnikliwej analizie przedmiotowej sprawy Rektor (...) uznał, że wniesione odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie z uwagi na następujące okoliczności.

Stosownie do § 9 ust. 1 Regulaminu Studiów, od decyzji administracyjnych i rozstrzygnięć dotyczących indywidualnych spraw studentów przysługuje odwołanie do Rektora. Decyzja administracyjna lub rozstrzygnięcie Rektora wydane na skutek odwołania lub wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy są ostateczne.

Zgodnie z § 8 ust. 3 Regulaminu Studiów, indywidualne sprawy studentów, które nie podlegają załatwieniu w drodze decyzji administracyjnej, są załatwiane w drodze rozstrzygnięcia. Do spraw takich należy zaliczyć rozstrzyganie w przedmiocie przyznania urlopu oraz wyrażenia zgody na zaliczenie w jego trakcie wybranych przedmiotów objętych planem studiów. Nie wpływają one bowiem na nawiązanie, odmowę nawiązania, przekształcenie czy rozwiązanie stosunku zakładowego (zob. postanowienie Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 30 czerwca 2017 r., II SA/Wa 451/17, LEX nr 2339577).

Przechodząc do meritum sprawy, należy w pierwszej kolejności wskazać na przesłanki pozwalające na przyznanie urlopu naukowego albo okolicznościowego. Zgodnie z § 43 ust. 1 pkt 2 Regulaminu Studiów, KJD może przyznać studentowi urlop naukowy, przeznaczony w szczególności na odbycie innych studiów, studia w innej uczelni lub prowadzenie badań naukowych. Z kolei w myśl § 43 ust. 1 pkt 3 Regulaminu Studiów, KJD może przyznać studentowi urlop okolicznościowy w innych, uzasadnionych przypadkach. Szczegółowe zasady wydawania rozstrzygnięcia w tej sprawie kształtuje § 43 ust. 4 Regulaminu Studiów, który stanowi, że urlop naukowy lub okolicznościowy student może uzyskać na czas nie dłuższy niż jeden rok, przy czym w przypadku studenta studiów pierwszego stopnia lub jednolitych studiów magisterskich urlop naukowy lub okolicznościowy może zostać przyznany po zaliczeniu co najmniej pierwszego etapu studiów. Następny urlop student może otrzymać po zaliczeniu kolejnego etapu studiów.

Normy prawa wewnątrzzakładowego dopuszczają, aby przyznanemu urlopowi towarzyszyło uprawnienie urlopowanego studenta do częściowego kontynuowania studiów. Stosownie bowiem do § 43 ust. 6 Regulaminu Studiów, przyznając urlop, KJD może wyrazić zgodę na zaliczenie w jego trakcie wybranych przedmiotów objętych planem studiów. Ze względu na argumentację zawartą w odwołaniu, a odnoszącą się wyłącznie do kwestii odmowy wyrażenia ww. zgody, Rektor (...) w uzasadnieniu niniejszego rozstrzygnięcia skoncentrował się — lecz nie ograniczył do analizy sygnalizowanego zarzutu — na okolicznościach związanych z zastosowaniem § 43 ust. 6 Regulaminu Studiów przez Kierownika jednostki dydaktycznej.

W tym miejscu godzi się podkreślić, że Kierownik jednostki dydaktycznej nie był zobowiązany do pozytywnego rozpatrzenia wniosku o przyznanie urlopu oraz wyrażenie zgody na zaliczenie w jego trakcie wybranych przedmiotów objętych planem studiów. Dyspozycja § 43 ust. 1 i 6 Regulaminu Studiów przyznaje bowiem organowi swobodę uznania, co wyrażono na płaszczyźnie semantycznej przez wyraz „może”. Z ego względu nawet wyczerpująca ocena stanu faktycznego i wynikające z niej stwierdzenie wystąpienia którejkolwiek z przesłanek określonych w ww. przepisie nie oznacza per se korzystnego dla Strony rozpatrzenia podania. Przeciwnie takie stwierdzenie stanowi jedynie przyczynek umożliwiający organowi wybór konsekwencji prawnych przedmiotowego zdarzenia.

Jak zauważa Wojewódzki Sąd Administracyjny w Poznaniu, wydawanie rozstrzygnięcia w ramach uznania oznacza, że rozstrzygnięcie „nie może mieć cech dowolności, ale musi wynikać z wszechstronnego i dogłębnego rozważenia wszystkich okoliczności faktycznych sprawy oraz należyty sposób wyważać interes społeczny i słuszny interes obywateli” (mutatis mutandis wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z dnia 26 czerwca 2016 r., II SA/Po 4/14, LEX nr 1493183). Nie oznacza to jednak, że organ obowiązany jest do uwzględnienia każdego żądania strony postępowania. Jednocześnie wydanie rozstrzygnięcia w ramach uznania ogranicza zakres postępowania odwoławczego do zbadania „czy organ administracji wybrał prawnie dopuszczalny sposób rozstrzygnięcia sprawy oraz czy wyboru takiego dokonał po ustaleniu i rozważeniu istotnych dla sprawy okoliczności” (wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 26 maja 2020 r., I OSK 99/19, LEX nr 3028122). Pomimo faktu, że wskazane stanowiska judykatury odnoszą się do postępowania administracyjnego, pozostają one — w ocenie Rektora (...) — aktualne również w sprawach wewnątrzzakładowych, gdyż wyjaśniają możliwość działania organu w ramach uznania, które występuje w niniejszej sprawie. Kontrolując rozstrzygnięcie uznaniowe, organ drugiej instancji nie jest uprawniony do dokonywania oceny tego, w jaki sposób organ pierwszej instancji, wypełniając treści pozasystemowych kryteriów słusznościowych czy celowościowych, realizują określoną politykę stosowania prawa.

Jednocześnie organ odwoławczy nie znalazł podstaw do odmiennego rozpoznania sprawy wśród argumentów powołanych przez Skarżącą w odwołaniu. Odnosząc się do zarzutów naruszenia § 43 ust. 6 oraz § 8 ust. 5 pkt 5 w zw. z § 8 ust. 7 Regulaminu Studiów, sprowadzających się do kwestionowania niezamieszczenia w zaskarżonym rozstrzygnięciu jego prawnych ani faktycznych przyczyn, na wstępie trzeba podkreślić, że działania Kierownika jednostki dydaktycznej były w niniejszej sprawie oparte na regulacjach prawa wewnątrzzakładowego, nie zaś na przepisach prawa administracyjnego. Godzi się przy tym zauważyć, że konstrukcje i instytucje administratywistycznie nie podlegają obligatoryjnemu i prostemu transponowaniu na grunt wewnątrzzakładowy. Jakkolwiek dorobek orzecznictwa sądowego oraz nauki prawa administracyjnego potrafi być cenny w kontekście wytycznych stosowania norm wyłącznie właściwych danej uczelni — jak choćby w przypadku wcześniej wspomnianego działania KJD w ramach uznania — to jednak nie można dokonywać bezwiednego implementowania wzorców wypracowanych na bazie prawa powszechnie obowiązującego do wewnętrznych warunków zakładu administracyjnego. Tego rodzaju implementacja nie znajduje usprawiedliwienia normatywnego w stosunku do szkoły wyższej, będącej zakładem administracyjnym szczególnego rodzaju, o zagwarantowanej ustrojowo autonomii.

Przechodząc z poziomu poczynionych abstrakcyjnych rozważań do poziomu rozpatrywanej sprawy, zdaniem Rektora (...) postawione zarzuty nie uzasadniają wzruszenia zaskarżonego rozstrzygnięcia. Kierownik jednostki dydaktycznej nie był zobowiązany do wykazania spełnienia albo niespełnienia przesłanek zastosowania § 43 ust. 6 Regulaminu Studiów, jako że rzeczony przepis nie wskazuje na konieczność spełnienia przez studenta jakichkolwiek konkretnych wymagań koniecznych dla wyrażenia zgody na zaliczenie w trakcie urlopu wybranych przedmiotów objętych planem studiów. Innymi słowy, wyrażenie takiej zgody jest objęte pełną

swobodą działania KJD, a kontrola takiego działania, co wywiedziono w poprzednim akapicie, pozostaje ograniczona. Godzi się jednak podkreślić, że w ocenie KJD, co zostało wyraźnie zasygnalizowane w treści przedłożonej w toku postępowania odwoławczego opinii, niecelowe byłoby wyrażenie zgody na realizację określonych przedmiotów przez Stronę w trakcie urlopu w sytuacji, w której przyczyną przyznania urlopu jest umożliwienie ukończenia studiów na innym kierunku. Konkludując, organ odwoławczy nie doszukał się w sprawie przekroczenia granic uznania przez Kierownika jednostki dydaktycznej ani uchybienia przepisom w sposób oddziałujący na prowadzone postępowanie.

Odnosnie do zarzutu naruszenia § 9 ust. 1 i 3 Regulaminu Studiów przez wyrejestrowanie Skarżącej z przedmiotów, o których zaliczenie w trakcie urlopu Strona wnioskowała na podstawie § 43 ust. 6 Regulaminu Studiów, wypada zauważyć, iż podniesiona aktywność KJD nie dotyczyła rozstrzygnięcia sensu stricto, tj. ani jego treści, ani postępowania organu pierwszej instancji zakończonego wydaniem tego rozstrzygnięcia. Warto przy tym dodać, że w wyniku wyrejestrowania ze wspomnianych przedmiotów nie doszło do definitywnego pozbawienia Skarżącej możliwości zapisania się na odnośne zajęcia, jako że według § 31 ust 2 zd. 1 Regulaminu Studiów, zapisy na zajęcia objęte planem studiów danego etapu mogą być dokonywane przez KJD, który — na zasadzie § 22 ust. 7 zd. 3 Regulaminu Studiów — w szczególnie uzasadnionych przypadkach może wyrazić zgodę na zmianę w zapisie na zajęcia w terminie późniejszym, tj. niezależnie od regulaminowych terminów przewidzianych do dokonywania zapisów. Rzeczne wyrejestrowanie Odwołującej się nie daje podstaw do twierdzeń o obrazie norm wewnątrzzakładowych i nie stwarza warunków do odmiennego rozpatrzenia odwołania przez Rektora (...).

Na gruncie rozpatrywanej sprawy bezzasadne są także zarzuty niezgodności zaskarżonego rozstrzygnięcia z załącznikami nr 2 i 2a do Statutu PKA. Statut PKA, stosownie do art. 256 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. — Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 1571 ze zm.; dalej jako: u.p.s.w.in.), stanowi akt prawny regulujący w szczególności organizację wewnętrzną i sposób działania Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Jako taki ma on charakter przepisów prawa wewnętrznego wspomnianej instytucji i z tego względu nie stanowi źródła obowiązków dla podmiotów spoza jej struktury organizacyjnej. Na mocy art. 75 ust. 1 u.p.s.w.in., zgodnie z którym organizację studiów oraz związane z nimi prawa i obowiązki studenta określa regulamin studiów, aktem wewnątrzzakładowym znajdującym zastosowanie w sprawie jest Regulamin Studiów, do którego przepisów i zarzutów ich naruszenia odniesiono się w akapitach poprzedzających.

Mając na względzie powyższe okoliczności, należy stwierdzić, że na gruncie przedmiotowej sprawy organ pierwszej instancji skorzystał z przysługującego mu władztwa zakładowego w sposób właściwy. Analiza odwołania oraz akt sprawy nie ujawniła żadnych okoliczności pozwalających na uznanie, że zaskarżone rozstrzygnięcie oparto na niewłaściwej analizie stanu faktycznego lub prawnego.

W ramach przeprowadzonego postępowania odwoławczego nie ujawniono żadnych innych faktów lub okoliczności, które mogłyby mieć wpływ na ocenę zasadności rozstrzygnięcia wydanego przez organ pierwszej instancji w sprawie,

Z tych względów Rektor (...) rozstrzygnął jak na wstępie.

POUCZENIE

Niniejsze rozstrzygnięcie stanowi ostateczny akt wewnątrzzakładowy i nie przysługuje od niego skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w (...).

❖ Procedury wewnętrzne a stosowanie k.p.a. i innych procedur standardowych

Postanowienie Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Bydgoszczy z dnia 29 września 2021 r. II SA/Bd 617/21

Skoro ustawa Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce nie stanowi o tym, że rozstrzygnięcie w przedmiocie wyrażenia zgody na zaliczenie przedmiotów, przeniesienie i uznanie punktów ECTS, przeniesienie na wyższy rok studiów, czy też na uczestniczenie w zajęciach wyższego semestru oraz na indywidualny tryb lub indywidualną organizację studiów, następuje w formie decyzji administracyjnej (innego zaskarżonego do sądu aktu), to rozstrzygnięcie to jest aktem wewnątrzzakładowym, na który nie przysługuje skarga do sądu administracyjnego.

Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu z dnia 23 października 2025 r. IV SA/Wr 258/25

Możliwości wznawiania studiów ustawodawca pozostawił w gestii władz uczelni wyższych. To zatem regulamin studiów określa warunki tego wznawienia. Postanowienia regulaminu studiów wiążą organy uczelni przy wydawaniu rozstrzygnięć w indywidualnych sprawach.

Rozstrzygnięcie w przedmiocie wznawienia studiów nie stanowi decyzji administracyjnej w rozumieniu art. 1 pkt 1 k.p.a., gdyż nie jest ono wydawane w oparciu o przepisy prawa powszechnie obowiązującego.

Postanowienie Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z dnia 23 lutego 2021 r. II SA/Po 337/20

Nie ma znaczenia, jak został nazwany dany wewnętrzny akt władz uczelni ani to, że organ uczelniany uznał za zasadne zachowanie przy jego wydawaniu standardów wynikających z Kodeksu postępowania administracyjnego. Tego rodzaju "decyzja" organu uczelni nie staje się w takiej sytuacji decyzją administracyjną. Ustawa z 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce wyraźnie przewiduje, w jakich sytuacjach w indywidualnych sprawach studentów wydaje się decyzję administracyjną. Forma ta jest zastrzeżona do decyzji o skreśleniu z listy studentów (art. 108 ust. 3), a nie do innych aktów podejmowanych w związku z procesem nauczania w toku studiów, bez wpływu na byt stosunku zakładowego. Podkreślenia też wymaga, że przepisów k.p.a. nie stosuje się nawet do decyzji dotyczącej przedłużenia okresu studiów.

Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu z dnia 10 stycznia 2023 r. IV SA/Wr 270/22

W sytuacji, w której prawodawca na poziomie regulacji ustawowej nie uregulował kwestii wznawiania studiów, pozostawiając unormowania w tym zakresie organom uczelni w ramach przysługującej im autonomii, należy przyjąć, że ocena charakteru tego rodzaju spraw powinna być dokonywana w oparciu o analizowane kompleksowo unormowania wewnętrzne uczelni, w tym również w zakresie przewidzianych form działania.

Skoro władze uczelni wprowadziły do przepisów wewnętrznych konstrukcję tzw. uznania administracyjnego, to organ uczelni podejmujący decyzję opartą na uznaniu administracyjnym winien przestrzegać ogólnie obowiązującej w prawie administracyjnym reguły zaprezentowania przesłanek, jakimi się kierował, wyjaśnienia przyczyn, dlaczego podjął rozstrzygnięcie niekorzystne dla wnioskodawcy.

Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie z dnia 18 października 2021 r. III SA/Kr 220/21

Zarówno dziekan, jak i rektor uczelni, przy podejmowaniu rozstrzygnięcia w przedmiocie wznawienia studiów oprócz spełnienia warunków formalnych w ramach autonomii uczelni, mogą kierować się także i kryteriami związanymi ze spełnieniem celu, jaki przyświeca ustanowieniu instytucji wznawienia studiów, jakim jest umożliwienie ukończenia studiów i badać w procesie decyzyjnym, czy biorąc pod uwagę cały dotychczasowy tok studiów ubiegającego się o wyrażenie zgody na wznawienie studiów, istnieją potencjalne, realne szanse, spełnienia przez niego po wznawieniu studiów wszystkich warunków wymaganych do uzyskania tytułu zawodowego.

Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Kielcach z dnia 26 lipca 2023 r., II SA/Ke 313/23

Art. 108 ust. 3 przesądza, że skreślenie z listy studentów następuje w drodze decyzji administracyjnej.

Zaskarżona decyzja została wydana na podstawie art. 108 ust. 2 pkt 1 ustawy.

Sposób sformułowania przez prawodawcę powyższego przepisu, a zwłaszcza użyte w nim określenie "może", wskazuje, że wydanie decyzji o skreśleniu studenta z listy studentów na podstawie art. 108 ust. 2 ustawy dokonywane jest w ramach tzw. uznania administracyjnego (luzu decyzyjnego) organu uczelni, który mimo wystąpienia sytuacji określonych w tym przepisie, nie jest zobligowany do skreślenia studenta z listy studentów, gdyż może odstąpić od wydania takiego rozstrzygnięcia. Podejmowane przez organ w ramach uznania administracyjnego rozstrzygnięcie nie może oznaczać jego dowolności. Wydanie decyzji uznaniowej musi być poprzedzone wyjaśnieniem okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia danej sprawy, tj. zebraniem materiału dowodowego, a następnie jego wszechstronnym rozpatrzeniem, znajdującym odzwierciedlenie w uzasadnieniu tej decyzji (por. wyrok WSA w Gdańsku z 29 lipca 2021 r., III SA/Gd 52/21, LEX nr 3210036). "Uzasadnienie decyzji o skreśleniu studenta z listy studentów powinno odpowiadać dwóm kryteriom, a mianowicie pozwolić studentowi na obronę jego interesów, zaś sądowi na przeprowadzenie skutecznej kontroli sądowoadministracyjnej" (wyrok WSA w Poznaniu z 15 lipca 2021 r., IV SA/Po 265/21, LEX nr 3205375). "Decyzja powinna zawierać także argumentację odnoszącą się do kwestii wyboru przez organ opcji skreślenia z tej przyczyny studenta z listy studentów. Nie może być aprobowane uchylanie się przez organ od oceny zarzutów podnoszonych przez stronę, a w przypadku rozstrzygnięcia negatywnego dla strony organ powinien wykazać, że nie mógł inaczej orzec z uwagi na konkretne okoliczności prawne lub faktyczne występujące w danej sprawie" (wyrok WSA we Wrocławiu z 13 kwietnia 2021 r., IV SA/Wr 471/20, LEX nr 3192848).

Zaprezentowane wyżej poglądy orzecznictwa Sąd orzekający w tej sprawie podziela i przyjmuje jako własne. Doprecyzowują one - w odniesieniu do spraw powstałych na gruncie art. 108 ust. 2 ustawy - ogólne wymogi prawidłowego uzasadnienia decyzji określone art. 107 § 3 k.p.a. Zgodnie z tym przepisem, uzasadnienie faktyczne decyzji powinno w szczególności zawierać wskazanie faktów, które organ uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł, oraz przyczyn, z powodu których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej, zaś uzasadnienie prawne - wyjaśnienie podstawy prawnej decyzji, z przytoczeniem przepisów prawa.

W ocenie Sądu, uzasadnienie zaskarżonej decyzji nie spełnia powyższych wymogów. W istocie nie zawiera ono żadnych ustaleń w zakresie stanu faktycznego (co przyznaje sam organ w odpowiedzi na skargę), nie wyjaśnia przesłanek skreślenia skarżącej z listy studentów, a tym bardziej nie wyjaśnia wyboru rozstrzygnięcia w ramach uznania administracyjnego. Braki w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji są tego rodzaju, że uniemożliwiają merytoryczną ocenę zawartego w nim rozstrzygnięcia pod kątem zgodności z prawem. Doszło zatem do naruszenia art. 7, art. 77 § 1 i art. 107 § 3 k.p.a., które mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy.

W odpowiedzi na skargę organ sformułował wprawdzie szerszą argumentację mającą przemawiać za słusznością podjętego rozstrzygnięcia, jednak sformułowanie takiej argumentacji dopiero na etapie kontroli sądowej nie może konwalidować istotnego braku zaskarżonej decyzji. Kontrolne uprawnienia sądu administracyjnego oznaczają, że sąd ocenia zgodność z prawem poddanego mu przez osąd aktu wedle stanu prawnego i faktycznego, obowiązujących w dacie jego podjęcia, a nie w dacie orzekania przez sąd. Stąd też odpowiedź na skargę nie może, jako pismo procesowe, być traktowana jako uzupełnienie istotnych braków decyzji. W odpowiedzi na skargę organ orzekający powinien odnieść się do podniesionych w niej zarzutów, a nie dokonywać brakujących ustaleń faktycznych lub ocen prawnych, które powinny znaleźć się w decyzji (por. wyroki WSA: w G. z 19 października 2021 r., I SA/Gd 887/21, LEX nr 3246980; w K. z 21 listopada 2022 r., III SA/Kr 1021/22, LEX nr 3441659). Sąd nie zastępuje organu administracji i nie wydaje merytorycznego rozstrzygnięcia w sprawie administracyjnej, dlatego bez znaczenia prawnego pozostaje argumentacja, że w razie uwzględnienia skargi Rektor UJK "nie miałby innej możliwości, niż ponowne wydanie decyzji o skreśleniu" skarżącej z listy studentów.

Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku z dnia 9 maja 2025 r. III SA/Gd 612/24

Kontrola sądowa decyzji uznaniowych zmierza zatem do ustalenia, czy na podstawie obowiązujących przepisów prawa dopuszczalne było wydanie decyzji, czy organ przy jej wydaniu nie przekroczył granic uznania administracyjnego oraz czy uzasadnił rozstrzygnięcie dostatecznie zindywidualizowanymi przesłankami, w ten sposób, aby nie można mu było zarzucić dowolności. Sąd sprawdza tylko czy organ w sposób prawidłowy przeprowadził proces wydania decyzji uznaniowej, czy uwzględnił wszystkie przepisy,

czy materiał dowodowy został zebrany w całości, czy pojęcia nieostre zostały prawidłowo zinterpretowane, czy nie pominięto istotnych elementów przy ustalaniu stanu faktycznego oraz czy wybrał rozwiązanie przewidziane przepisem prawa materialnego. Kontroli sądowej podlega samo uzasadnienie decyzji uznaniowej z punktu widzenia powiązania ustaleń faktycznych z rekonstruowaną normą prawną oraz z wyrażeniami normatywnymi, określającymi przesłanki aktualizacji upoważnienia do decyzji uznaniowej.

❖ Wzruszanie rozstrzygnięć dotyczących toku studiów

Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu z dnia 9 października 2024 r. IV SA/Wr 213/24

Zaskarżony akt nie stanowi decyzji administracyjnej, w tym względzie rację ma organ, jednakże analiza zapisów Regulaminu Uczelni przekonuje, że stanowi on rozstrzygnięcie, które podlega kognicji Sądu na podstawie art. 3 § 2 pkt 4 p.p.s.a. Zostało ono bowiem podjęte w ramach władczych kompetencji uprawnionego organu, jest rozstrzygnięciem w indywidualnej sprawie i dotyczy prawa gwarantowanego przez tę uczelnię, o ile spełnione są warunki regulaminowe. Tym samym spełnia cechy zewnętrznego indywidualnego aktu administracyjnego, który nie będąc podejmowany w sformalizowanej procedurze przewidzianej w Kodeksie postępowania administracyjnego, nie ma formy decyzji administracyjnej, stanowi jednak akt z zakresu administracji publicznej dotyczący uprawnień lub obowiązków wynikających z przepisów prawa w rozumieniu art. 3 § 2 pkt 4 p.p.s.a.

Mając na uwadze zasadę autonomii uczelni wyższych wynikającą z art. 9 pkt 2 p.s.w.i.n., a mającą umocowanie konstytucyjne (art. 70 ust. 5 Konstytucji), trzeba wskazać, że uczelnia jest autonomiczna na zasadach określonych w ustawie. Przepisy ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce obowiązującej w dacie złożenia wniosku przez Stronę nie przewidywały procedury odnoszącej się do wznowienia studiów. Zgodnie zaś z art. 75 ust. 1 p.s.w.i.n. organizację studiów oraz związane z nimi prawa i obowiązki studenta określa regulamin studiów. Tym samym jakkolwiek komentowana kwestia wznowienia studiów nie ma umocowania ustawowego, to została przekazana wyłącznie do uregulowania w akcie prawa wewnętrznego uczelni wyższej jakim jest regulamin studiów. Unormowania regulaminu studiów są przepisami wiążącymi organy uczelni przy wydawaniu w indywidualnych sprawach rozstrzygnięć w tym zakresie.

Postanowienie Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach z dnia 18 października 2021 r. III SAB/GI 143/21

Możliwość uregulowania organizacji i toku studiów przez organy uczelni oznacza, że ustawodawca nie zdecydował się poddać wszystkich decyzji podejmowanych w indywidualnych sprawach studentów kontroli sądów administracyjnych. Kognicji sądów administracyjnych podlegają decyzje mające podstawę prawną w ustawie.

Postanowienie Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie z dnia 25 czerwca 2021 r. III SA/Kr 383/21

Skoro sprawa wystawiania ocen oraz przebiegu egzaminu magisterskiego jest wyłącznie czynnością/aktem zakładowym wewnętrznym i nie posiada cech aktu administracyjnego: decyzji, postanowienia czy innych aktów lub czynności, o których mowa w art. 3 § 2 p.p.s.a., i z tego względu nie podlega kontroli sądu administracyjnego, dlatego też niedopuszczalna jest wniesienie skargi w tym zakresie.

Postanowienie Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Krakowie z dnia 21 czerwca 2021 r. III SA/Kr 287/21

Sądowa kontrola aktów organów uczelni uzależniona jest od ustalenia czy jest to decyzja administracyjna podjęta w indywidualnej sprawie studenta. Sprawą indywidualną użytkownika zakładu publicznego, jakim jest uczelnia wyższa, są takie sytuacje, kiedy rozstrzygnięcie organu uczelni dotyczy sfery praw i obowiązków studenta i - co ważne - wywiera bezpośredni skutek na zewnątrz.

Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 10 kwietnia 2018 r. II SA/Wa 1684/17

Dziekan czy rektor uczelni podejmując decyzję administracyjną w przedmiocie niewyrażenia zgody na wznowienie jednolitych studiów magisterskich, związany jest regułami postępowania administracyjnego, określającymi jego obowiązki w zakresie prowadzenia postępowania i orzekania.

- **Problem wywierania skutków w sferze zewnętrznej przez działania/czynności w sferze wewnętrznej**

Postanowienie Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu z dnia 10 czerwca 2021 r. IV SAB/Wr 114/21

Skoro sprawa wyznaczenia innego terminu obrony pracy dyplomowej, jest wyłącznie czynnością/aktem zakładowym wewnętrznym i nie posiada cech aktu administracyjnego: decyzji, postanowienia czy innych aktów lub czynności, o których mowa w art. 3 § 2 p.p.s.a., i z tego względu nie podlega kontroli sądu administracyjnego, dlatego też niedopuszczalna jest skarga na bezczynność organu w tym zakresie.

Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gliwicach z dnia 6 maja 2021 r. III SA/GI 123/21

Przepis art. 85 cytowanej ustawy nie przewiduje wydania decyzji administracyjnej, w rozumieniu przepisów k.p.a., w przedmiocie zaliczenia punktów ECTS, a więc decyzji kończącej postępowanie administracyjne.

❖ **Prakseologia tworzenia procedur wewnętrznych**

Prakseologia (gr. *práksis*, *prákseos* (*prâxis*) – praktyka, czynność + *lógos* – nauka):

- nauka o wszelkich formach świadomego i celowego (sprawnego) działania,
- źródło wskazówek i postulatów dotyczących wzrostu sprawności w działaniu (sprawnego osiągnięcia celu działania),
- płaszczyzna badań nad uwarunkowaniami sprawności działań z punktu widzenia skuteczności.

Podstawowe pytania zadawane w prakseologii:

Co trzeba czynić, aby w optymalny sposób osiągnąć zamierzony cel? Co dobrze jest czynić? Co wystarczy czynić, aby w określonych okolicznościach skutecznie osiągnąć zamierzone wyniki?, etc.

**Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów
z dnia 20 czerwca 2002 r.
w sprawie „Zasad techniki prawodawczej”
(Dz.U. z 2016 r. poz. 283)**

DZIAŁ I – Projekt ustawy

Rozdział 1 – Przepisy ogólne

§ 1.

Podjęcie decyzji o przygotowaniu projektu ustawy poprzedza się w szczególności:

1) wyznaczeniem i opisaniem stanu stosunków społecznych w dziedzinie wymagającej interwencji organów władzy publicznej oraz wskazaniem pożądanych kierunków ich zmiany; (...)

3) ustaleniem możliwości podjęcia środków interwencji organów władzy publicznej, alternatywnych w stosunku do uchwalenia ustawy;

4) określeniem przewidywanych skutków społecznych, gospodarczych, organizacyjnych, prawnych i finansowych każdego z rozważanych rozwiązań;

5) zasięgnięciem opinii podmiotów objętych zakresem interwencji organów władzy publicznej.

2. W przypadku podjęcia decyzji o przygotowaniu projektu ustawy, jeżeli projekt ten nie jest opracowywany na podstawie założeń, należy w szczególności:

1) ustalić skutki dotychczasowych uregulowań prawnych obowiązujących w danej dziedzinie;

2) określić cele, jakie zamierza się osiągnąć przez uchwalenie ustawy;

3) ustalić rozwiązania prawne alternatywne, które mogą skutecznie służyć osiągnięciu założonych celów;

4) sformułować prognozy podstawowych i ubocznych skutków zamierzonych rozwiązań prawnych alternatywnych, w tym wpływu tych rozwiązań na system prawa;

5) określić skutki finansowe poszczególnych rozwiązań prawnych alternatywnych oraz ustalić źródła ich pokrycia;

6) dokonać wyboru optymalnego w danych warunkach rozwiązania prawnego.

❖ **Cel działania a korzyści z działania:**

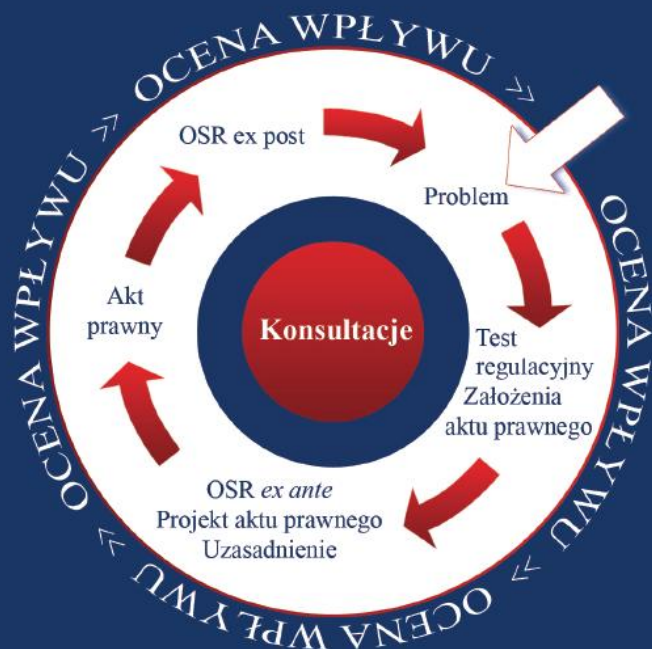
- Korzyści wymierne
- Korzyści niewymierne

❖ **Cel działania a koszty działania:**

- Koszty wymierne
- Koszty niewymierne

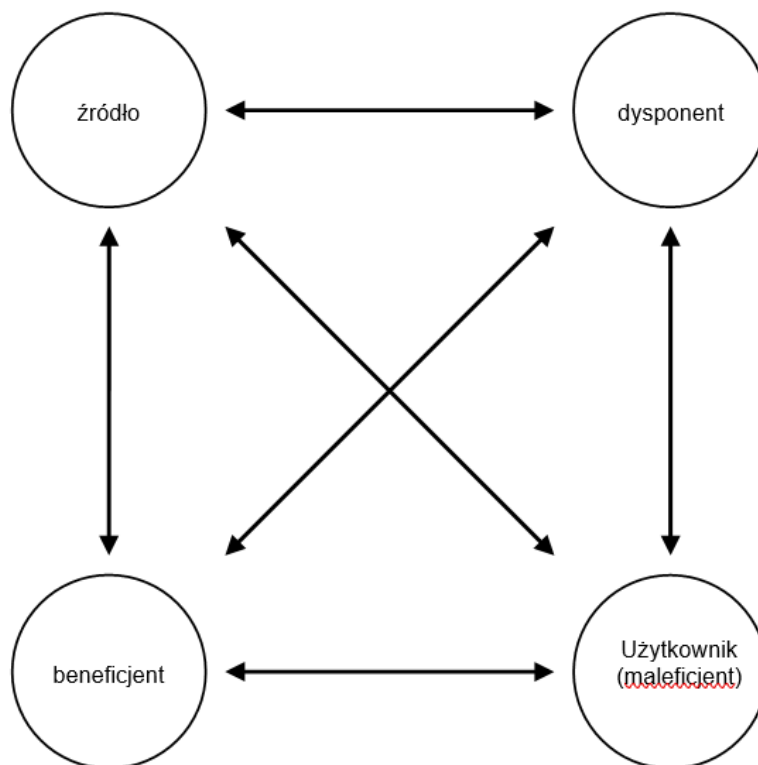
Wytyczne

do przeprowadzania oceny wpływu
oraz konsultacji publicznych
w ramach rządowego procesu
legislacyjnego

Identyfikacja i analiza problemu

- należy ustalić istotę problemu i jego praktyczny wymiar, wywoływane przez niego skutki,
- należy ustalić i zweryfikować źródła informacji o problemie,
- w identyfikacji i analizie problemu należy wykorzystać informacje pochodzące m.in. od podmiotów i osób, których problem dotyczy,
- należy wyjaśnić przyczyny występowania zidentyfikowanego problemu,
- należy ustalić, jakiej grupy podmiotów (osób fizycznych, prawnych, jak i podmiotów nieposiadających osobowości prawnej) problem dotyczy i jaka jest jej wielkość (określenie interesariuszy – potencjalnych adresatów rozwiązania),
- należy ustalić specyfikę i konsekwencje problemu dla każdej z ww. grup,

- należy ustalić, czy problem nie był już wcześniej rozwiązywany, a jeżeli tak, to w jaki sposób i z jakimi efektami,
- należy ustalić, czy problem występuje w innych strukturach (np. uczelniach) i jak jest tam rozwiązywany,
- jeżeli problemem jest możliwość wystąpienia w przyszłości negatywnego zjawiska, należy ocenić prawdopodobieństwo jego wystąpienia w przypadku braku regulacji i konsekwencje z tego wynikające.

Pytania pomocnicze:

- *Skąd mamy informacje o wystąpieniu problemu?*
- *Czy istnienie problemu potwierdzają inne źródła?*
- *Jakich podmiotów dotyczy problem? Ile ich jest?*
- *Czy każdy podmiot jest w równym stopniu dotknięty problemem? Jakie są różnice?*
- *Z którymi podmiotami kontaktowano się, aby uzyskać informacje o problemie?*

Określenie celów i możliwych sposobów (opcji) realizacji celu

- należy określić cele działania, w miarę możliwości w sposób konkretny, mierzalny, akceptowalny, realistyczny i z podaniem terminu jego osiągnięcia,
- należy rozważyć działania na różnych poziomach (niepodejmowanie żadnych działań, podjęcie działań pozalegisacyjnych, różne rodzaje działań legislacyjnych), które mogą prowadzić do osiągnięcia postawionych celów,
- należy uwzględnić działania pozalegisacyjne, które mogą rozwiązać problem bądź pomóc przy jego rozwiązaniu, jeżeli zostanie wybrane rozwiązanie legislacyjne, nowa regulacja może być tylko jednym z elementów rozwiązania problemu,
- należy rozważyć wszystkie opcje legislacyjne umożliwiające racjonalne, efektywne i skuteczne osiągnięcie założonego celu,
- należy ocenić możliwe rozwiązania pod kątem związanego z nimi ryzyka, poziomu akceptacji i łatwości jego wprowadzenia i stosowania oraz niezamierzonych konsekwencji.

Pytania pomocnicze

- *Czego dotyczy cel i jakie są przewidywane efekty jego osiągnięcia?*
- *W jaki sposób będzie można zmierzyć osiągnięcie celu?*
- *Kiedy przewidywane jest jego osiągnięcie?*
- *Czy cel jest możliwy do zaakceptowania przez podmioty objęte regulacją? Skąd to wiemy?*
- *Czy osiągnięcie celu jest możliwe? Czy nie jest on zbyt ambitny?*
- *Jakie działania trzeba podjąć, aby osiągnąć cel?*

Analiza kosztów i korzyści opcji działania

- należy dokonać oceny, jak (w ujęciu mierzalnym i niemierzalnym) i na kogo wpłynie proponowane działanie (bezpośrednio i pośrednio),
- należy określić wartość zidentyfikowanych kosztów i korzyści, wykorzystując przy tym odpowiednie modele analityczne, bazując na wiarygodnych i możliwych do zweryfikowania danych,
- należy przeanalizować różne kategorie kosztów/korzyści, w tym:
 - finansowe, czyli przepływy pieniężne pomiędzy różnymi podmiotami (np. podatki i opłaty lub inne obowiązkowe płatności),
 - zmiany w nakładach czasu i pracy (np. koszty wynikające z wypełniania obowiązków informacyjnych)
 - dostosowawcze, czyli wynikające z konieczności zmiany dotychczas stosowanych rozwiązań (np. technologii).
- należy przeanalizować kształtowanie się kosztów i korzyści w czasie,
- uwzględniając zasadę proporcjonalności, należy przeprowadzić powyższą analizę do każdej z analizowanych opcji, w oparciu o określone źródła danych oraz skonkretyzować przyjęte założenia

Zasada proporcjonalności - użycie jedynie takich środków, które są niezbędne dla osiągnięcia konkretnego celu.

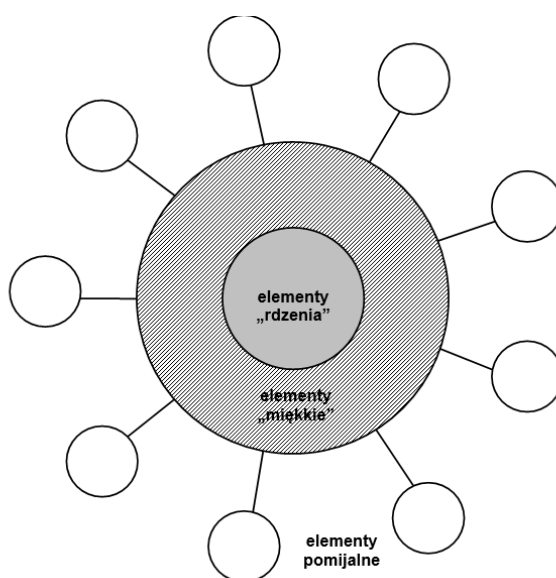
- Porównanie opcji działania i rekomendacja najlepszej z nich.
 - należy porównać koszty i korzyści poszczególnych opcji działania oraz ich przewidywaną skuteczność w osiągnięciu celu,
 - należy wybrać najlepsze (niekoniecznie najtańsze) rozwiązanie i uzasadnić odrzucenie pozostałych, w szczególności, gdy wybrano opcję regulacyjną (legislacyjną),
 - należy uzasadnić, dlaczego zakładane cele nie mogą zostać osiągnięte bez regulacji (zmiany prawa).

Pytania pomocnicze

- *Jakie sposoby osiągnięcia celu przeanalizowano?*
- *Czy możliwe są opcje pozalegislacyjne?*
- *Czy dokonano oceny słabych i mocnych stron poszczególnych sposobów osiągnięcia celu?*
- *Co się stanie, jeżeli powstrzymamy się od działania („scenariusz zerowy”)?*
- *Czy wszystkie działania muszą zostać podjęte, czy istnieją ścieżki alternatywne?*
- *Czy istnieją pozalegislacyjne sposoby wsparcia regulacji (np. kampanie informacyjne)?*

Określenie planu wdrażania i ewaluacji

- należy opracować plan, jak będzie odbywać się wdrażanie rozwiązania w życie (jak długo i jakimi nakładami, zarówno finansowymi, jak i pozafinansowymi i przy jakim ryzyku),
- Analiza ryzyka
 - ✓ zidentyfikowanie możliwych przeszkód wdrożenia danego rozwiązania,
 - ✓ ocena jaki charakter ma każda z przeszkód (czy zagrożenie jest poważne, tzn. uniemożliwi wdrożenie rozwiązania, czy stopień zagrożenia jest mały tzn. wdrożenie rozwiązania będzie możliwe przy zwiększonych nakładach),
 - ✓ oszacowanie, jak duże jest prawdopodobieństwo wystąpienia danej przeszkody – niskie (poniżej 25%), średnie (do 50%) czy wysokie (pow. 50%),
 - ✓ opracowanie zabezpieczeń, które pozwolą na minimalizację szkody przy wystąpieniu (materializacji) danego ryzyka.

- należy zaplanować, kiedy i w jaki sposób będzie mierzone osiągnięcie celu regulacji (rozwiązanie problemu); po jakim czasie nastąpi przegląd kosztów i korzyści projektowanych oddziaływań i czy przewiduje się przedstawienie wyników ewaluacji (bardzo istotne np. z punktu widzenia wymagań Polskiej Komisji Akredytacyjnej),
- należy zdefiniować system monitorowania i ewaluacji oraz wskazać mierniki, które pozwolą określić, czy oczekiwane efekty zostały uzyskane (j.w.),
- Czy projektowane rozwiązanie zwiększa czy zmniejsza liczbę zaangażowanych podmiotów? (Jeżeli liczba ta ulega zmniejszeniu, to dla części podmiotów problem nie zostanie rozwiązany, większa liczba może wynikać na przykład z konieczności zaangażowania w rozwiązanie problemu urzędów lub partnerów podmiotów dotkniętych problemem).
- Czy projektowane rozwiązanie powoduje powstanie dodatkowych kosztów lub korzyści dla niektórych podmiotów? Jeżeli zmieniła się liczba podmiotów, to w jaki sposób wpłynęło to na koszty i korzyści?

Pytania pomocnicze:

- *Jakie działania będą musiały podjąć jednostki objęte regulacją, aby pozostać w zgodzie z prawem? Czy będą musiały zainwestować w nowy sprzęt lub zatrudnić nowych pracowników?*
- *W jakim stopniu zmieni się ilość pracy wykonywanej przez podmioty? Czy zmieni się czas wykonywania czynności lub jej częstość?*
- *Czy zmieniła się dotychczasowa liczba podmiotów zobowiązanych do konkretnych działań/zachowań?*
- *Czy zbadano możliwości zmniejszenia liczby informacji, które będą musiały dostarczać jednostki organizacyjne?*
- *Czy zagwarantowano, że procedury dostarczania informacji będą możliwie najmniej uciążliwe?*

❖ Procedury rekrutacyjne

Z uchwały Prezydium PKA:

Warunki rekrutacji na kierunek psychologia nie są prawidłowo określone, ponieważ:

- Uczelnia nie sprecyzowała oczekiwań wobec kandydatów co do wstępnej wiedzy i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się;
- Uczelnia nie precyzuje, kiedy wymagana i jak prowadzona jest rozmowa z kandydatami potwierdzającymi znajomość języka polskiego;
- Uczelnia podaje, że ustalany jest limit przyjęć na studia, ale nie precyzuje, jak jest definiowany oraz jakie są procedury postępowania w przypadku wyczerpania miejsc określonych limitem przyjęć;
- możliwe jest potwierdzanie kandydatom na studia efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów w wyniku doświadczenia zawodowego, co jest niezgodne z prawem. Kandydaci nie mają takiego doświadczenia, ponieważ zawód psychologa może wykonywać osoba, która uzyskała dyplom magistra psychologii;
- Uczelnia prowadzi w sposób nieuprawniony, w ramach rekrutacji na kierunek psychologia, rekrutację na studia niestacjonarne psychologia dla licencjatów i magistrów, oferując ogółowi kandydatów możliwość skracania czasu trwania studiów.

Z uchwały Prezydium PKA:

Uczelnia wykazała błędne rozumienie znaczenia terminu „selekcyjny”. Selekcja kandydatów nie polega na rangowaniu ich wyników, a na określeniu kryterium, które pozwoli na nieprzyjęcie kandydatów niespełniających wymagań (co wymuszałoby podanie konkretnego wyniku studenta, konkretnych wartości lub – opcjonalnie – innych kryteriów kwalifikujących lub dyskwalifikujących kandydata). Tego w Uchwale Senatu nie ujęto. Nie wiadomo też jakimi kryteriami kierować się będą osoby przeprowadzające rozmowy kwalifikacyjne dla kandydatów z „kierunków niezwiązanych bezpośrednio z kierunkiem pedagogika lub kierunkami pokrewnymi” (por. zał. 8, „§ 4. Absolwenci kierunków niezwiązanych bezpośrednio z kierunkiem Pedagogika lub kierunkami pokrewnymi przystępują do rozmowy kwalifikacyjnej sprawdzającej poziom wiedzy i zainteresowanie problematyką dyscypliny naukowej pedagogika.”). Niedoprecyzowane zostało szczególnie określenie „poziom wiedzy”. Uniemożliwia to zarówno uzyskanie przejrzystości rekrutacji, jak i właściwe przygotowanie się kandydatów do tej rozmowy (jak również samooceny swoich szans w procesie rekrutacji). Takie zarządzenie winno zawierać zakres zagadnień lub literaturę. Działania naprawcze związane ze spełnieniem tej części kryterium należy więc ocenić jako niewystarczające.

Z uchwały Prezydium PKA:

Warunki przyjęcia na niestacjonarne jednolite studia magisterskie dla licencjatów i magistrów, trwające 7 semestrów, zostały określone w sposób nieprawidłowy. Kryteria przyjęcia nie zapewniają odpowiedniej selektywności, a procedura rekrutacyjna nie umożliwia skutecznej oceny przygotowania kandydatów pod kątem efektów uczenia się niezbędnych do wykonywania zawodu psychologa, uzyskanych na wcześniejszych etapach kształcenia. W konsekwencji istnieje ryzyko przyjęcia na studia osób, które nie posiadają wystarczającego wykształcenia kierunkowego lub kompetencji podstawowych, co znacząco ogranicza albo całkowicie uniemożliwia osiągnięcie efektów uczenia się na poziomie zapewniającym późniejsze wykonywanie zawodu psychologa. Prowadzenie tych studiów oraz rekrutowanie na nie

kandydatów nie jest zgodne z przepisami prawa oraz zasadami etyki zawodowej, które nakładają na uczelnię obowiązek ochrony jakości kształcenia, w szczególności w zawodach zaufania publicznego. Niezapewnienie selektywności oraz prawidłowości procesu rekrutacji narusza standardy kształcenia obowiązujące na kierunku psychologia, co może skutkować obniżeniem jakości usług psychologicznych świadczonych w przyszłości przez absolwentów.

Z uchwały Prezydium PKA:

Przedstawione zasady weryfikacji znajomości języka polskiego przez kandydatów na studia są nieprecyzyjne, niesformalizowane i niespójne z przywoływaną uchwałą rekrutacyjną. [Uczelnia] odwołuje się do rozmowy kwalifikacyjnej i oceny biegłości językowej według ESOKJ, lecz nie opisuje jej trybu, narzędzi, kryteriów ani poziomu odniesienia, co uniemożliwia rzetelną i porównywalną ocenę biegłości językowej. Jednocześnie § 16–17 uchwały rekrutacyjnej przewidują różne formy potwierdzenia (certyfikat B2, kurs, egzamin/rozmowa), ale nie określają, kiedy i na jakich zasadach stosuje się egzamin lub rozmowę oraz jak komunikuje się te reguły kandydatom, proponowane rozwiązania nie są zatem oficjalnie usankcjonowane ani transparentne. Ponadto sam wynik IB/EB z języka polskiego czy samo rozpoczęcie kursu w Uczelni nie stanowi potwierdzenia poziomu biegłości językowej co najmniej B2. Niejednoznaczności w wymaganiach oraz brak doprecyzowania okoliczności przeprowadzania rozmowy kwalifikacyjnej lub egzaminu w celu potwierdzenia znajomości języka polskiego przez kandydata, jak również brak określenia poziomu, narzędzi i kryteriów weryfikacji stosowanych w ramach rozmowy kwalifikacyjnej lub egzaminu potwierdzają, że system potwierdzania biegłości językowej w zakresie znajomości języka polskiego dla kandydatów legitymujących się maturą zagraniczną, dyplomem IB/EB nie zapewnia wiarygodnej selekcji kandydatów – co uzasadnia podtrzymanie zarzutu 1b.

Z uchwały Prezydium PKA:

Kryteria rekrutacyjne nie były selektywne i nie zapewniały poprawnego doboru kandydatów na oceniany kierunek. Warunki rekrutacji nie uwzględniały również informacji o oczekiwanych kompetencjach cyfrowych kandydatów, wymaganiach sprzętowych związanych z kształceniem z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz wsparciu Uczelni w zapewnieniu dostępu do tego sprzętu.

Z uchwały Prezydium PKA

Na studiach drugiego stopnia warunki kwalifikacyjne ograniczają się do posiadania dyplomu ukończenia studiów w dyscyplinie psychologia lub wymogu uzupełnienia różnic programowych w zakresie efektów uczenia się związanych z tą dyscypliną, bez uwzględnienia dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości. Brak analogicznego wymogu ukończenia studiów lub wyrównania różnic programowych w zakresie związanym z dyscypliną nauki o zarządzaniu i jakości oznacza, że część kandydatów może nie dysponować wiedzą i umiejętnościami koniecznymi do uzyskania pogłębionych efektów uczenia się związanych z tą dyscypliną naukową w zakładanym czasie trwania studiów drugiego stopnia. Równocześnie w wymaganiach kwalifikacyjnych na studia drugiego stopnia brak jest warunku posiadania przez kandydata biegłości językowej w zakresie języka angielskiego na poziomie co najmniej B2 ESOKJ, co rodzi brak możliwości osiągnięcia na zakończenie studiów poziomu biegłości w języku angielskim B2+ ESOKJ.

Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu z dnia 4 grudnia 2020 r. IV SA/Wr 324/20

Nie można reaktywować w prawach studenta na kierunku studiów, którego uczelnia już nie prowadzi, a zwłaszcza w przypadku, gdy z mocy przepisów prawa utraciła uprawnienia do jego prowadzenia.

Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Lublinie z dnia 12 kwietnia 2022 r. III SA/Lu 35/22

Przywrócenie w prawach studenta jest możliwe w przypadku gdy na uczelni jest prowadzony określony kierunek studiów lub kierunek pokrewny (tu w wyjątkowych przypadkach).

Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 11 stycznia 2023 r. III OSK 6549/21

W dniu złożenia wniosku o przyjęcie na studia w drodze przeniesienia, tj. 30 sierpnia 2020 r. i w dniu wydania zaskarżonej decyzji, czyli 8 października 2020 r., obowiązywał Regulamin studiów Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego, stanowiący załącznik do Uchwały nr 22/2020 Senatu Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego z 27 kwietnia 2020 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu studiów (dalej jako Regulamin studiów). Przyjęcie na studia w drodze przeniesienia regulował przepis § 2 ust. 6 tegoż Regulaminu, który stanowił, że podejmując decyzję o przyjęciu na studia w drodze przeniesienia z innej uczelni krajowej lub uczelni zagranicznej Rektor bierze pod uwagę w szczególności:

- limit miejsc na danym kierunku studiów w przypadku przeniesienia na pierwszy rok studiów;
- minimum punktowe i warunki rekrutacji kwalifikujące do przyjęcia na studia na dany kierunek studiów w Uczelni w roku akademickim, w którym kandydat został przyjęty na studia w innej uczelni krajowej lub uczelni zagranicznej, z której ma zostać przeniesiony;
- średnią ocen z całego okresu studiów osiągniętą przez kandydata w innej uczelni krajowej lub uczelni zagranicznej, obliczoną zgodnie z § 24 ust. 2 i 3 Regulaminu;
- względy organizacyjne Uczelni, w tym możliwość zapewnienia przez Uczelnię uzupełnienia różnic programowych przez kandydata - w przypadku zgłoszenia się kandydatów w większej liczbie niż liczba wolnych miejsc, o kolejności przyjęć decyduje średnia ocen, o której jest mowa w punkcie 3 powyżej.

Jak to trafnie stwierdził Sąd I instancji przedstawione wyżej regulacje obowiązujące tak w chwili złożenia przez skarżącego wniosku o przyjęcie na studia w drodze przeniesienia, jak i czasie wydania obu decyzji Rektora wskazują na ich uznaniowy charakter, wobec tego Rektor może, ale nie musi uwzględnić wniosku o przeniesienie.

Wyjaśnić jednak trzeba, że uznanie administracyjne oznacza przyznanie organowi administracji publicznej przepisem prawa materialnego pewnego luzu decyzyjnego polegającego na możliwości wyboru sposobu rozstrzygnięcia danej sprawy administracyjnej. Działanie organu korzystającego z możliwości podjęcia decyzji w ramach uznania administracyjnego musi mieścić się w granicach zakreślonych wynikającym z art. 7 k.p.a. dążeniem do wyjaśnienia prawdy obiektywnej i obowiązkiem załatwienia sprawy z uwzględnieniem interesu społecznego i słusznego interesu strony. Ocena, czy przy podejmowaniu decyzji w przedmiocie przyjęcia na studia magisterskie na podstawie przeniesienia z innej uczelni doszło do przekroczenia granic uznania administracyjnego, wymaga ustalenia właściwych proporcji pomiędzy kryterium interesu społecznego a słusznym interesem strony. Nie wynika to z prostego odczytania treści art. 7 k.p.a. Wskazać należy, iż zarówno pojęcia interesu społecznego, jak i słusznego interesu strony nie zostały ustawowo zdefiniowane, co powoduje, że treść nadaje im organ orzekający. Z reguły interes indywidualny nie pokrywa się z interesem społecznym. Ustawodawca w art. 7 k.p.a. nie określił hierarchii tych wartości, ani też zasad rozstrzygania kolizji pomiędzy interesem społecznym i słusznym interesem strony. Sąd Najwyższy w wyroku z 18 listopada 1993 r., sygn. akt III ARN 49/93 (OSNCP 1994/9/181) stwierdził, że "w państwie prawa nie ma miejsca dla mechanicznie i sztywno pojmowanej nadrzędności interesu ogólnego nad interesem indywidualnym. Oznacza to, że w każdym przypadku działający organ ma obowiązek wskazać, o jaki interes ogólny (publiczny) chodzi i udowodnić, iż jest on na tyle ważny i znaczący, że bezwzględnie wymaga ograniczenia uprawnień indywidualnych obywateli. Zarówno istnienie takiego interesu, jak i jego znaczenie, a także przesłanki powodujące konieczność przedłożenia w konkretnym wypadku interesu publicznego nad indywidualny podlegać muszą zawsze wnikliwej kontroli instancyjnej i sądowej". Zagadnienie wyważenia słusznego interesu w sprawie jest niezmiernie trudne, albowiem opiera się na elementach ocennych.

W orzecznictwie sądów administracyjnych przyjmuje się, że decyzja uznaniowa pozostaje wprawdzie pod kontrolą sądu, to jednak zakres tej kontroli jest ograniczony. Sprowadza się do zbadania, czy zaskarżona decyzja nie nosi cech dowolności, tj. czy organ administracji wybrał prawnie dopuszczalny sposób rozstrzygnięcia oraz czy wyboru takiego dokonał po ustaleniu i rozważeniu okoliczności istotnych dla sprawy. Kontrola w takich przypadkach dotyczy procesu wydania decyzji (spełnienia przez organ wymogów proceduralnych), ustalania stanu faktycznego jako elementu tego procesu oraz oceny faktów, które z punktu widzenia obowiązujących przepisów mogą mieć w danej sprawie istotne znaczenie prawne. Dotyczy ona zatem tej części treści decyzji uznaniowej, która jest powiązana z określonymi i ostrymi kryteriami prawnymi, nie obejmuje zaś tej części treści rozstrzygnięcia, która wiąże się z

realizowaniem określonej polityki administracyjnego stosowania prawa (celowości administracyjnej czy roli słuszności w kształtowaniu treści decyzji) w ramach luzów decyzyjnych stworzonych przez podstawy decyzji uznaniowej. Sądy administracyjne nie są uprawnione do dokonywania oceny tego, w jaki sposób organy administracji wypełniają treści pozasystemowych kryteriów słusznościowych czy celowościowych, realizując określoną politykę stosowania prawa administracyjnego (por. wyrok NSA z 19 maja 2011 r. sygn. akt I OSK 301/11). W tego typu sprawach sądy administracyjne badają jedynie, czy organy w konkretnej sprawie nie przekroczyły granic uznania, to jest czy ich decyzja nie jest arbitralna lub podjęta przy użyciu niedozwolonych kryteriów. Nie mogą natomiast wkraczać w kompetencje organów (w tym przypadku organów Rektora Gdańskiego Uniwersytetu Medycznego) i oceniać słuszności realizowanej przez nie polityki, tu. rekrutacji studentów. Kontrola sądowa decyzji uznaniowych zmierza zatem do ustalenia, czy na podstawie obowiązujących przepisów prawa dopuszczalne było wydanie decyzji, czy organ przy jej wydaniu nie przekroczył granic uznania administracyjnego oraz czy uzasadnił rozstrzygnięcie dostatecznie zindywidualizowanymi przesłankami, w ten sposób, aby nie można mu było zarzucić dowolności. Badaniu podlega więc, czy przy podjęciu decyzji została spełniona, zawarta w art. 7 k.p.a., powinność uwzględnienia słusznego interesu społecznego i słusznego interesu strony. Przy czym zaakceptowanie zakresu, w jakim organ uczynił użytek z przyznanego mu uprawnienia, zależy od ustalenia, czy stan faktyczny sprawy został wszechstronnie wyjaśniony w świetle wszystkich przepisów prawa materialnego, mających zastosowanie w sprawie.

Sąd I instancji uwzględniając autonomię uniwersytetu oraz uznaniowość decyzji dokonał nie dość precyzyjnej wykładni § 2 ust. 6 Regulaminu studiów, bowiem wydaje się, że z jednej strony przyznał, iż przepis ten określający warunki rekrutacji kwalifikujące do przyjęcia na studia studentów z uczelni zagranicznych, stanowi otwarty katalog kryteriów określających te warunki, z drugiej strony Sąd I instancji, uznał za prawidłową zaskarżoną decyzję, w której Rektor zawęził kryteria oceny tylko do dwóch przesłanek, wskazanych w § 2 ust. 6 pkt 2 i 4 Regulaminu studiów. Zatem niejako uznał, że miały charakter zamkniętego katalogu kryteriów określających te warunki. Dodatkowo należy zauważyć, że Sąd I instancji z uwagi na treść zarzutów postawionych w skardze, podjął próbę oceny spełnienia przez skarżącego innych przesłanek wskazanych w § 2 ust. 6 Regulaminu studiów. Sąd I instancji uznał, że skarżący nie spełnił także innych przesłanek niż wskazał Rektor w zaskarżonej decyzji, nie znając stanowiska Rektora w tym zakresie. Bowiem Rektor przyjął, że za podstawę odmowy może służyć wyłącznie niespełnienie przez skarżącego jednej przesłanki z § 2 ust. 6 pkt 2 Regulaminu studiów oraz przesłanka z § 2 ust. 6 pkt 4 zd. pierwsze Regulaminu, niezależna od skarżącego.

Dokonując wykładni § 2 ust. 6 Regulaminu studiów, w pierwszym rzędzie zwrócić należy uwagę, iż przepis ten przez użycie sformułowania "w szczególności kreuje otwarty katalog kryteriów w oparciu, o które podejmuje się decyzję o przyjęciu na studia. Posiłkując się regułami językowymi, a także poprawnej legislacji podkreślić należy, że posłużenie się zwrotem "w szczególności" wskazuje na wyraźnie przykładowy charakter zastosowanego w przepisie wyliczenia. W przełożeniu na niniejszą sprawę oznacza to, że kryteria wymienione w § 2 ust. 6 Regulaminu studiów stanowią przykładowe wyliczenie, co w rezultacie powoduje, iż inne przesłanki niewymienione *expresis verbis* w analizowanym przepisie, również mogą być pomocne przy podejmowaniu decyzji o przyjęciu danego kandydata na studia. W rezultacie nieuprawnionym jest zawężanie kryteriów rekrutacji przez pryzmat tylko jednego elementu wskazanego w § 2 ust. 6 Regulaminu studiów.

Za przedstawioną tu wykładnią § 2 ust. 6 Regulaminu studiów przemawia także niepoślugiwanie się przez prawodawcę pojęciem "w szczególności" w regulacji dotyczącej tego samego przedmiotu zawartej w poprzednim nieaktualnym już Regulaminie studiów (załącznik nr 1 do uchwały nr 22/2018 Senatu GUMed z 23 kwietnia 2018 r.). Jego § 11 ust. 11 określający warunki rekrutacji kwalifikujące do przyjęcia na studia dla uczelni zagranicznych miał zupełnie inny charakter, bowiem jako warunek *sine qua non* do przyjęcia na studia wskazywał tylko na spełnienie kryteriów określonych w uchwale rekrutacyjnej, obowiązującej w roku, w którym student podjął studia w uczelni zagranicznej. Pojęcie "w szczególności", pomimo częściowego sprecyzowania przesłanek przyjęcia na studia w drodze przeniesienia, prawodawca uczelniany pozostawił w aktualnie obowiązującym § 2 pkt 8 Regulaminu studiów GUM (Załącznik nr 1 do Uchwały nr 26/2022 Senatu GUMed z 25 kwietnia 2022 r.). Gdyby prawodawca uczelniany chciał wyłączyć możliwość przyjęcia na studia w drodze przeniesienia z innej uczelni, kandydatów, którzy nie spełniają choćby jednej z przesłanek wymienionych w § 2 ust. 6 Regulaminu studiów, przepis ten skonstruowany byłby w ten sposób, że wskazywałby wprost na konieczność spełnienia konkretnych przesłanek w tym wymienionej w § 2 ust. 6 pkt 2 Regulaminu studiów.

W tej sytuacji, Zdaniem Naczelnego Sądu Administracyjnego słusznie jest twierdzenie skarżącego, że błędna jest wykładnia § 2 ust. 6 Regulaminu studiów przyjmująca, iż oceny możliwości przyjęcia kandydata na studia w drodze przeniesienia można dokonać przez pryzmat jednego tylko kryterium, określonego w tym przepisie. Prawidłowa interpretacja tego przepisu wskazuje, że żadne z kryteriów tam wymienionych nie ma decydującej cechy, zaś brak spełnienia któregośkolwiek z warunków wymienionych w tym przepisie, nie wyklucza możliwości przyjęcia kandydata na studia w drodze przeniesienia z innej uczelni. Z prawidłowej wykładni tej regulacji regulaminowej wynika, że Rektor badając możliwość przyjęcia na studia w drodze przeniesienia, winien dokonać oceny spełnienia wszystkich przesłanek z § 2 ust. 6 Regulaminu studiów oraz innych przesłanek wskazanych przez kandydata we wniosku. W sytuacji uznania przez Rektora, że kandydat spełnienia którąkolwiek z tych przesłanek, winien rozważyć jego przyjęcie biorąc pod uwagę względy organizacyjne Uczelni, oczywiście przy uwzględnieniu wskazanych wyżej zasad wydawania decyzji uznaniowych. W przypadku zgłoszenia się większej liczby kandydatów spełniających przesłanki do przyjęcia na studia w drodze przeniesienia z innej uczelni, niż liczba wolnych miejsc, o kolejności przyjęć zgodnie z § 2 ust. 6 pkt 4 zd. ostatnie Regulaminu studiów decyduje średnia ocen, o której jest mowa w § 2 ust. 6 pkt 3 Regulaminu studiów.

Rektor odmawiając przyjęcia skarżącego na III rok studiów z powodu niespełnienia przesłanki z § 2 ust. 6 pkt 2 Regulaminu studiów i z bliżej niesprecyzowanych względów organizacyjnych, nie zastosował się do przedstawionej wyżej wykładni § 2 ust. 6 pkt 2 Regulaminu studiów, czego nie dostrzegł Sąd I instancji.

Mając to na uwadze, konieczne jest wskazanie, że stosownie do treści art. 72 ust. 3 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce "[o]dmowa przyjęcia na studia następuje w drodze decyzji administracyjnej". Nie kwestionując konstytucyjnej zasady autonomii szkół wyższych należy zauważyć, że w poprzednio obowiązującej ustawie z 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym istniała zasada odpowiedniego stosowania przepisów k.p.a. w indywidualnych sprawach studenckich (art. 207 ust. 1). Wokół interpretacji pojęcia odpowiedniego stosowania przepisów k.p.a. ukształtowało się szereg poglądów orzeczniczych i doktrynalnych, wskazujących na dopuszczalne odstępstwa od zasad postępowania administracyjnego w sprawach studenckich. Przejawami tego orzecznictwa są powołane w odpowiedzi na skargę wyroki sądów. Jednak obecny stan prawny nie przewiduje odpowiedniego stosowania przepisów k.p.a., a zatem w sprawach załatwianych w drodze decyzji administracyjnych przepisy k.p.a. powinny być stosowane wprost, do całego postępowania przed organami uczelni, choć oczywiście przy uwzględnieniu specyfiki działania uczelni wyższej, której główną misją jest działalność edukacyjna (patrz wyrok NSA z 7 kwietnia 2022 r. III OSK 4974/21, pub. <http://orzeczenia.nsa.gov.pl>). Zatem, decyzja o odmowie przyjęcia na studia jest indywidualnym aktem administracyjnym, do którego stosuje się przepisy k.p.a. Stosowanie k.p.a. w sprawach odmowy przyjęcia na studia polega na zachowaniu przez organ procedury administracyjnej niezbędnej do załatwienia sprawy i zagwarantowania ustawowych uprawnień strony. Wobec tego, między innymi przepisy art. 7, 8 § 1, 9, 10 § 1, 11, 75 § 1, 77 § 1, 80 i 81 oraz art. 107 § 3 k.p.a. powinny być stosowane w niniejszej sprawie wprost.

W tym miejscu trzeba zaznaczyć, że pisma procesowe, jakimi są odpowiedź na skargę i odpowiedź na skargę kasacyjną nie mogą zastąpić, czy też uzupełnić uzasadnienia decyzji. Jedynie uzasadnienie decyzji ostatecznej stanowi wyłączną podstawę oceny jej zgodności z prawem. Przytoczenie okoliczności uzasadniających, zdaniem organu, wydanie rozstrzygnięcia o odmowie przyjęcia na studia dopiero w odpowiedzi na skargę, pozbawia stronę możliwości odniesienia się do nich w toku postępowania administracyjnego. Tymczasem Sąd I instancji swoje orzeczenie oparł w znacznej części na stanie faktycznym i argumentacji organu przedstawionych w odpowiedzi na skargę, niejako zapominając, że jedynie uzasadnienie decyzji ostatecznej stanowi wyłączną podstawę oceny jej zgodności z prawem.

Jak wynika z utrwalonego już orzecznictwa sądownoadministracyjnego, działając w ramach uznania administracyjnego, organ nie przestaje być związany podstawowymi zasadami postępowania administracyjnego, do jakich zalicza się zasada prawdy materialnej (obiektywnej) - obligująca organ do podjęcia wszelkich kroków celem dokładnego ustalenia wszystkich istotnych okoliczności faktycznych sprawy, w zgodzie z rzeczywistym stanem rzeczy (art. 7 i art. 77 § 1 k.p.a.). Wiąże się z tym następnie wymóg właściwego uzasadnienia podjętego rozstrzygnięcia (art. 107 § 3 k.p.a.), które powinno zawierać wszechstronną analizę zgromadzonego materiału dowodowego i wyczerpująco uargumentowane stanowisko organu. Z uzasadnienia decyzji uznaniowej powinno zatem wynikać, że wszystkie okoliczności istotne dla sprawy zostały ustalone, rozważone i ocenione, a ostateczne rozstrzygnięcie jest ich logiczną konsekwencją. Niedopuszczalne jest tym samym uchylanie się przez organ od oceny i wyczerpującego odniesienia się do wszystkich istotnych zarzutów podnoszonych przez stronę. W przypadku

rozstrzygnięcia negatywnego dla strony, organ powinien wykazać, że nie mógł orzec inaczej, z uwagi na konkretne okoliczności prawne lub faktyczne występujące w danej sprawie.

Sąd I instancji stwierdził, że uzasadnienie zaskarżonej decyzji jest "dość skąpe" ale wada ta nie dyskwalifikuje tej decyzji. Naczelny Sąd Administracyjny nie zgadza się z taką oceną, ponieważ uzasadnienie zaskarżonej decyzji, jest wyjątkowo lakoniczne i już tylko z tego powodu decyzja ta powinna zostać wyeliminowana z obrotu prawnego. Rektor swoje stanowisko zawarł w 12 liniach uzasadnienia decyzji. Stwierdził jedynie, że wziął pod uwagę okoliczności opisane we wniosku o ponowne rozpoznanie sprawy, które nie uzasadniają przyjęcia kandydata w poczet studentów a ze złożonych dokumentów, wynika że wnioskujący nie spełnia kryteriów rekrutacyjnych obowiązujących w roku akademickim 2016/2017 a nadto względy organizacyjne GUMed nie pozwalają na przyjęcie większej liczby studentów. Zatem Rektor w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji wskazuje przesłanki jej podjęcia, jednak pomimo deklaracji, że wziął pod uwagę wszystkie okoliczności sprawy, nie przedstawia żadnego stanu faktycznego ani jego oceny. Brak jest także jakiegokolwiek uzasadnienia prawnego, w tym wykładni przepisów będących podstawą rozstrzygnięcia. Rektor nie przedstawił żadnej argumentacji na poparcie przyjętego rozstrzygnięcia, ani nie odniósł się do zarzutów podniesionych w odwołaniu.

Wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gdańsku z dnia 9 maja 2025 r. III SA/Gd 612/24

Zgodnie z § 53 ust. 1 regulaminu studiów UG, wniosek o przyjęcie na studia prowadzone przez UG student innej uczelni lub uczelni zagranicznej składa za pośrednictwem prodziekana do Rektora. Terminy składania wniosków w semestrze zimowym i letnim określa Rektor.

Do wniosku, o którym mowa w ust. 1, student innej uczelni dołącza:

zgody właściwego przedstawiciela władz tej uczelni na przeniesienie, potwierdzającą wypełnienie przez studenta wszystkich obowiązków wobec tej uczelni;

kartę przebiegu studiów, zawierającą wykaz zaliczonych przedmiotów;

opis zaliczonych przedmiotów albo inny dokument opisujący treści programowe przedmiotu, w szczególności efekty uczenia się;

zaświadczenie potwierdzające aktualny status studenta w innej uczelni lub uczelni zagranicznej.

Student uczelni zagranicznej dołącza do wniosku dokumenty, o których mowa w pkt 2-4.

Przyjęcie na studia prowadzone przez UG studenta innej uczelni lub uczelni zagranicznej może nastąpić w przypadku gdy:

student zaliczy co najmniej pierwszy semestr w innej uczelni lub uczelni zagranicznej;

stan różnic programowych oraz punktów ECTS pozwala na podjęcie studiów co najmniej na drugim semestrze.

Rektor, wyrażając zgodę na przyjęcie na studia, wskazuje semestr, od którego nastąpi podjęcie studiów, uwzględniając stan różnic programowych, a także określa termin uzupełnienia tych różnic.

Nie może budzić wątpliwości, że Uniwersytet Gdański w powyższym § 53 regulaminu studiów, unormował kwestie związane z przyjęciem studenta innej uczelni na studia (przeniesienia z innej uczelni). Oprócz wymogów stricte formalnych (§ 53 ust. 1 i 2) zostały określone w nim również przesłanki merytoryczne (§ 53 ust. 3). Spełnienie przez skarżącego warunków formalnych nie było kwestionowane w sprawie. Podobnie jak wymogu z § 53 ust. 3 pkt 1. Jednak dla prawidłowego rozpoznania sprawy istotny jest zapis § 53 ust. 3 pkt 2 regulaminu studiów UG. Przepis ten wskazuje na dwie podstawowe przesłanki przyjęcia na studia studenta innej uczelni, którymi obok zaliczenia co najmniej pierwszego semestru w innej uczelni, są:

- stan różnic programowych oraz

- punktów ECTS, pozwalający na podjęcie studiów co najmniej na drugim semestrze.

Skoro Uniwersytet Gdański w ramach swojej autonomii przewidział w regulaminie studiów przesłanki przyjęcia studenta na studia w trybie przeniesienia z innej uczelni, to powinny one znaleźć odzwierciedlenie w treści decyzji i determinować zapadłe rozstrzygnięcie. Określone bowiem przez samą uczelnię wymagania, którym nadano charakter normatywny w regulaminie uczelni, muszą być przez nią respektowane. Nie można w tym zakresie mówić o jakiegokolwiek swobodzie organu.

Dla prawidłowego rozpoznania wniosku nie jest również wystarczające wymienienie regulaminowych warunków, bez dokonania jakiegokolwiek ich oceny w uzasadnieniu rozstrzygnięcia (tak jak miało to miejsce w niniejszej sprawie). Analiza zaskarżonej decyzji wskazuje jednoznacznie, że organ uczelni rozpoznając żądanie skarżącego pominął w zaskarżonej decyzji w swoich rozważaniach kwestie: stanu różnic programowych oraz punktów ECTS, pozwalający na podjęcie studiów na co najmniej na drugim semestrze. Brak bowiem ustaleń w tym zakresie. W konsekwencji nie zostały one poddane analizie pod kątem ich spełnienia przez skarżącego. Organ nie przedstawił w tym zakresie stanowiska, które można by poddać kontroli. Czyni to, w świetle zapisów regulaminu, decyzję wadliwą. Taki sposób procedowania nie może zasługiwać na aprobatę.

Niewątpliwie, organ powinien w pierwszej kolejności przeanalizować przesłanki określone w przywołanym unormowaniu regulaminu studiów UG i przedstawić wynik dokonanej oceny, a następnie stwierdzić czy student może zostać przyjęty lub nie przyjęty, dając wyraz zajętemu stanowisku w uzasadnieniu decyzji. Nie może przy tym ująć uwagi, że regulamin studiów UG, nie przewiduje innych warunków przeniesienia studenta z innej uczelni, w tym dotyczących faktu wcześniejszego ubiegania się o przyjęcie na studia na UG. Trudno więc zaakceptować sytuację, aby kryteria nie wynikające z regulaminu uczelni mogły być decydujące dla rozpoznania wniosku.

Oceniając działanie organu uczelni należy zauważyć, że autonomia szkół wyższych pozwala na swobodne kształtowanie procesu rekrutacji, a tym samym wyboru kandydatów, którzy zostają przyjęci na studia. Specyfika ich funkcjonowania i działania, pozwala na samodzielnie kształtowanie przez te szkoły warunków przyjęcia na prowadzone przez nie studia, w wyniku czego są na nie przyjmowane, zdaniem władz uczelni, osoby odpowiednio do nich przygotowane.

Regulacje obowiązujące w chwili złożenia wniosku o przyjęcie na studia w drodze przeniesienia z innej uczelni, jak i w czasie wydania zaskarżonej decyzji wskazują na jej uznaniowy charakter, wobec czego Rektor UG może, ale nie musi uwzględnić prośby o przeniesienie. Należy zaznaczyć, że w tego rodzaju sprawach sądy administracyjne badają jedynie, czy organy w konkretnej sprawie nie przekroczyły granic uznania, to jest czy ich decyzja nie jest arbitralna lub podjęta przy użyciu niedozwolonych kryteriów. Nie mogą natomiast wkraczać w kompetencje organów i oceniać słuszności realizowanej przez nie polityki, w tym przypadku rekrutacji studentów.

❖ Procedury potwierdzania efektów uczenia się

Z uchwały Prezydium PKA:

Na kierunku psychologia potwierdzanie efektów uczenia się zdobytych poza systemem studiów nie może zastąpić realizacji i bezpośredniej weryfikacji kluczowych kompetencji przez uczelnię, bo zawód psychologa jest – zgodnie z ustawą – związany z określonym wykształceniem (magister psychologii) i zakresem czynności o wysokiej odpowiedzialności publicznej (diagnoza, opiniowanie, psychoterapia, pomoc psychologiczna). Dodatkowo przepisy o szkolnictwie wyższym umożliwiają potwierdzanie efektów uczenia się do maks. 50% ECTS, co rodzi niebezpieczeństwo, że w skrajnych przypadkach połowa programu studiów mogłaby być potwierdzona w wyniku tej procedury, a przecież kształcenie na kierunku psychologia wymaga szerokiej, kontrolowanej praktyki i egzaminowania w ramach programu.

Istotnymi ograniczeniami prawnymi dla procedury potwierdzania na kierunku psychologia efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów są wymóg posiadania tytułu zawodowego magistra psychologii jako warunku wykonywania zawodu (ustawa z dnia 8 czerwca 2001 r. w zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów, t.j. Dz. U. 2016 poz. 1026) oraz zdefiniowanie we wzmiankowanej ustawie zakresu usług psychologicznych, które mogą być wykonywane wyłącznie przez osobę wykonującą zawód psychologa. Na kierunku psychologia nie jest zatem możliwe potwierdzenie części efektów uczenia się zakładanych dla tego kierunku, gdyż nie mogą być one uzyskane poza systemem studiów, ponieważ efekty uczenia się zakładane dla kierunku psychologia, odnoszą się w znakomitej większości do usług psychologicznych w rozumieniu ustawy o zawodzie psychologa, które to usługi mogą być wykonywane wyłącznie przez osobę posiadającą prawo wykonywania zawodu psychologa, tj. legitymującą się tytułem zawodowym magistra uzyskanym na kierunku psychologia i nie mogą być wykonywane, zanim się tego tytułu nie uzyska. W tym kontekście zapewnianie możliwości potwierdzania na kierunku psychologia efektów uczenia się uzyskanych poza system studiów staje się w gruncie rzeczy możliwością pozorną.

Poza ograniczeniami prawnymi należy mieć na względzie, równie istotne, ograniczenia merytoryczne, związane z potwierdzaniem efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów na kierunku psychologia, wynikające ze szczególnej odpowiedzialności publicznej i uwarunkowań etycznych zawodu psychologa, co nakłada na uczelnię kształcącą na kierunku psychologia obowiązek szczególnie rygorystycznego, bezpośredniego nadzoru nad procesem kształcenia oraz rzetelnej weryfikacji i oceny nabywania wszystkich efektów uczenia się przez studentów. Na czoło wysuwa się tu kwestia odpowiedzialności uczelni za jakość kształcenia i pełne sprawdzenie i ocenę osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się przez studentów, w tym praktycznych i prawno-etycznych. Konsekwencją tego jest konieczność bezpośredniej nadzorowanej praktyki, której rzetelność i bezpieczeństwo pacjentów/klientów wymagają oceny nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia – trudno to wiarygodnie walidować na podstawie dokumentacji dostarczanej w procesie potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza system studiów. Dodatkowym ograniczeniem jest użycie i ochrona testów psychologicznych.

❖ Procedury działania organów odpowiedzialnych za funkcjonowanie wewnętrznego systemu jakości

Z uchwały Prezydium PKA:

1. Brak nadzoru merytorycznego, organizacyjnego i administracyjnego nad ocenianym kierunkiem.
2. Brak wpływu kluczowych interesariuszy na kształt studiów na ocenianym kierunku oraz brak mechanizmów umożliwiających taki wpływ.
3. Brak struktur i działań umożliwiających wsparcie studentów ocenianego kierunku w rozwoju społecznym, naukowym i zawodowym.

Z uchwały Prezydium PKA:

1. Brak przejrzystości i jasnego podziału kompetencji – nie określono jasno, jakie są zadania osób sprawujących nadzór merytoryczny i administracyjny nad kierunkiem psychologia oraz jakie są relacje między osobami sprawującymi nadzór merytoryczny i administracyjno-organizacyjny a osobami odpowiadającymi za ewaluację i doskonalenie jakości, co skutkuje lukami kompetencyjnymi i niespójnością działań.
2. Brak powołania formalnych struktur odpowiedzialnych za zapewnienie jakości kształcenia na kierunku psychologia, w tym monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów na tym kierunku.
3. Brak wykorzystania obowiązujących w uczelni procedur zapewniania jakości kształcenia do zaplanowania uruchomienia kierunku psychologia w sposób gwarantujący zgodność programu studiów oraz warunków jego realizacji ze standardami jakości. Działania projakościowe zostały zainicjowane zbyt późno, przez co ich wyniki nie mogły realnie wpłynąć ani na kształt programu studiów, ani na przygotowanie odpowiednich warunków do jego realizacji. W konsekwencji Filia w Kielcach nie zapewniła minimalnych warunków niezbędnych do rozpoczęcia kształcenia.
4. Brak wykorzystania wyników wcześniejszych ocen programowych, przeprowadzonych przez Polską Komisję Akredytacyjną w Uczelni macierzystej i jej filiach, co świadczy o braku skuteczności w wykorzystaniu dostępnych danych ewaluacyjnych w celu poprawy programu studiów i warunków jego realizacji na kierunku psychologia w sytuacji uruchomienia studiów na tym kierunku w Filii w Kielcach.

Z uchwały Prezydium PKA:

1. Niepełna skuteczność procedury audytu kierunku studiów.
Mimo formalnie poprawnie skonstruowanej procedury audytu kierunku studiów jej praktyczne zastosowanie nie zapewnia pełnej skuteczności w identyfikowaniu i diagnozowaniu kluczowych obszarów wymagających doskonalenia. Audyt nie obejmuje w sposób kompleksowy istotnych elementów programu studiów, w szczególności takich jak trafność doboru metod dydaktycznych, liczba godzin zajęć zorganizowanych, przypisanie punktów ECTS do zajęć kształtujących umiejętności praktyczne, kształcenie w zakresie umiejętności posługiwania się językiem obcym nowożytnym, co ogranicza jego wartość jako narzędzia systemowej ewaluacji programu studiów.
2. Brak zdefiniowanego postępowania poaudytowego. Procedura audytu nie przewiduje jasno określonego trybu postępowania po zakończeniu oceny – brakuje obowiązku opracowania i wdrożenia konkretnych działań naprawczych oraz strategii rozwojowych w odpowiedzi na zidentyfikowane nieprawidłowości. Skutkuje to brakiem przełożenia diagnozy na realne działania projakościowe.

Z uchwały Prezydium PKA:

1. Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia na kierunku nie zapewnia skutecznego nadzoru merytorycznego nad procesem rekrutacji na studia drugiego stopnia, co narusza zasadę selektywności i przejrzystości.
2. System zapewnienia jakości kształcenia nie gwarantuje transparentnych i merytorycznych kryteriów doboru opiekunów i recenzentów prac dyplomowych oraz nie obejmuje procedur ewaluacji tych prac.

❖ Procedury dotyczące kształcenia na 8 poziomie PRK (doktoryzowanie)

Przykład:

REGULAMIN STUDIÓW DOKTORANCKICH

I. Postanowienia ogólne

§ 1

1. Studia doktoranckie, jako studia trzeciego stopnia umożliwiają uzyskanie zaawansowanej wiedzy w określonej dyscyplinie nauki. Przygotowują ich absolwentów do samodzielnej działalności badawczej i twórczej oraz do uzyskania stopnia naukowego doktora.
2. Studia doktoranckie mogą prowadzić tylko te jednostki organizacyjne uczelni, które posiadają uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora habilitowanego albo uprawnienia do nadawania stopnia naukowego doktora w różnych, co najmniej dwóch dyscyplinach danej dziedziny nauki.
3. Studia doktoranckie są powoływane przez Rektora, na wniosek rady jednostki organizacyjnej.
4. Nadzór merytoryczny nad studiami doktoranckimi sprawuje rada jednostki, która je organizuje.

II. Rekrutacja na studia doktoranckie

§ 2

1. Studia doktoranckie może podjąć osoba, która:

1) posiada tytuł zawodowy magistra, lub równorzędny tytuł ukończenia studiów wyższych drugiego stopnia lub studiów jednolitych magisterskich, zaś w przypadku studentów zagranicznych odpowiednik tego stopnia; w przypadku studiów z teologii stopień licencjata kościelnego;

2) spełniła

warunki

rekrutacji,

2. Rekrutacji kandydatów na studia doktoranckie dokonuje w postępowaniu kwalifikacyjnym komisja, powołana przez radę jednostki organizacyjnej. Przy czym o przyjęciu na studia decydują: wyniki postępowania kwalifikacyjnego, na podstawie warunków określonych przez radę jednostki organizacyjnej.
3. Limit przyjęć na pierwszy rok studiów na wniosek rady jednostki organizacyjnej ustala senat, uwzględniając liczbę samodzielnych pracowników naukowych podejmujących się opieki nad doktorantami, aktualne obciążenie dydaktyczne jednostki, możliwości zapewnienia doktorantom odpowiednich warunków do prowadzenia badań oraz ekonomiczną analizę prowadzenia i finansowania studiów doktoranckich.
4. Sporządzona przez komisję rekrutacyjną lista przyjętych na studia doktoranckie kandydatów wymaga akceptacji kierownika jednostki organizacyjnej, kierownika studiów doktoranckich a następnie Rektora.

II. Organizacja studiów doktoranckich

§ 3

1. Studia doktoranckie trwają 4 lata z zastrzeżeniem postanowień § 9 ust.1 niniejszego Regulaminu.
2. Studia doktoranckie są prowadzone jako studia stacjonarne lub niestacjonarne.
3. Stacjonarne studia doktoranckie są bezpłatne.
4. Studia doktoranckie w trybie niestacjonarnym są odpłatne. Wysokość opłat ustala Rektor w oparciu o ekonomiczną analizę prowadzenia i finansowania studiów doktoranckich.
5. Nadzór merytoryczny nad studiami doktoranckimi sprawuje rada jednostki organizacyjnej prowadzącej studia. Szczegółowy program studiów, opracowany przez komisję powołaną przez kierownika studiów doktoranckich zatwierdza rada tej jednostki.
6. Rada jednostki organizacyjnej prowadzącej studia doktoranckie:
 - 1) określa sposób dokonywania oceny realizacji programu studiów doktoranckich oraz prowadzenia badań naukowych doktorantów;
 - 2) określa sposób organizacji zajęć prowadzonych na studiach doktoranckich
 - 3) rozpatruje odwołania doktorantów od decyzji, o których mowa w ust.6 pkt 3.
4. Za całokształt spraw związanych z organizacją i przebiegiem studiów doktoranckich odpowiada kierownik studiów doktoranckich.
5. Rektor, na wniosek rady jednostki organizacyjnej oraz po zasięgnięciu opinii właściwego organu samorządu doktorantów, powołuje i odwołuje kierownika studiów doktoranckich.
6. Do obowiązków kierownika studiów doktoranckich należy:

- 1) organizowanie realizacji programu studiów doktoranckich;
- 2) dokonywanie oceny realizacji programu studiów doktoranckich oraz prowadzenia badań naukowych przez doktorantów;
- 3) podejmowania decyzji w sprawie zaliczania kolejnych lat studiów doktoranckich;
- 4) wyrażanie zgody na przedłużenie okresu odbywania studiów doktoranckich.

§ 4

1. Uczestnik studiów doktoranckich realizuje ich program w ścisłej współpracy z opiekunem naukowym, a po otwarciu przewodu z promotorem rozprawy doktorskiej.
2. Opiekunem naukowym może zostać nauczyciel akademicki zatrudniony na (...), posiadający tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego. W uzasadnionych przypadkach obowiązki opiekuna (promotora) mogą być powierzone pracownikowi spoza (...), spełniającemu wymagania ustawowe.
3. Opiekun naukowy zobowiązany jest do:
 - 1) czuwania nad pracą naukową i dydaktyczną doktoranta,
 - 2) zatwierdzania rocznych sprawozdań o postępach w realizacji badań oraz opinii przy ubieganiu się doktoranta o stypendium,
 - 3) składania pisemnych wniosków do kierownika studiów doktoranckich, dotyczących zawieszenia wypłacania stypendium lub w przypadku rażących zaniedbań skreślenia z listy uczestników studiów doktorskich,
 - 4) informowania kierownika studiów o wyjazdach zagranicznych związanych z realizacją badań naukowych lub rozprawy
4. Ukończenie studiów doktoranckich wymaga spełnienia wszystkich warunków przewidzianych programem studiów oraz określonych przez radę jednostki organizacyjnej.
5. Po ukończeniu studiów jednostka wystawia absolwentowi studiów świadectwo zgodnie z wzorem określonym w rozporządzeniu Ministerstwa Nauki i szkolnictwa Wyższego.

§ 5

1. Dokumentem potwierdzającym uczestnictwo w studiach doktoranckich jest indeks i legitymacja doktoranta.
2. Do indeksu oraz karty egzaminacyjnej wpisywane są oceny zaliczeń i egzaminów z przedmiotów objętych programem studiów.
3. Zaliczenia lat studiów dokonuje kierownik studiów doktoranckich na podstawie poświadczonych w indeksie oraz karcie egzaminacyjnej ocen z egzaminów i zaliczeń oraz potwierdzonej realizacji zajęć dydaktycznych ze studentami.

4. Skala ocen na studiach doktoranckich jest taka sama jak ustalona w odrębnych przepisach dla studentów studiów I i II stopnia prowadzonych w Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II Krakowie.

III. Prawa i obowiązki uczestnika studiów doktoranckich

§ 6

1. Uczestnicy studiów doktoranckich mają prawo do:

- 1) uzyskania pomocy materialnej na zasadach przewidzianych w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym i Regulaminie pomocy materialnej dla doktorantów,
- 2) ubiegania się o stypendium doktoranckie na zasadach określonych w ustawie Prawo o szkolnictwie wyższym oraz odrębnym Regulaminie przyznawania stypendiów doktoranckich,
- 3) przerwy wypoczynkowej nieprzekraczającej ośmiu tygodni w ciągu roku, które powinny być wykorzystane w okresie wolnym od zajęć dydaktycznych,
- 4) ubezpieczenia społecznego i powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego na zasadach określonych oddzielnymi przepisami,
- 5) odbywania praktyk zawodowych i stażów naukowych w formie uzgodnionej z opiekunem naukowym,
- 6) przedłużenia studiów doktoranckich na zasadach przewidzianych w niniejszym regulaminie.

2. Uczestnicy studiów doktoranckich mają zapewnioną opiekę naukową ze strony przydzielonego im opiekuna. Mają także prawo do korzystania z bibliotek, sieci komputerowych oraz innych urządzeń niezbędnych do realizacji badań naukowych.

3. Uczestnicy studiów doktoranckich mają prawo do utworzenia samorządu doktorantów, który reprezentuje ich w stosunku do władz uczelni, oraz jest jedynym reprezentantem interesów doktorantów w stosunku do innych instytucji, organizacji i podmiotów.

4. Doktoranci uczestniczą (...) w kolegialnych organach uczelni, na zasadach określonych w Ustawie oraz Statucie.

§7

1. Do podstawowych obowiązków doktorantów należy:

- 1) realizowanie programu studiów doktoranckich, prowadzenie badań naukowych, składanie rocznych sprawozdań z ich przebiegu,
- 2) terminowe składanie egzaminów i uzyskiwanie zaliczeń,

- 3) odbywanie praktyk dydaktycznych w formie prowadzenia zajęć dydaktycznych, przy czym maksymalny wymiar tych zajęć nie może przekraczać 90 godzin dydaktycznych rocznie,
- 4) konsultowanie z opiekunem naukowym wyboru przedmiotów fakultatywnych oraz uczestniczenie w przedsięwzięciach związanych z przedmiotem ich badań naukowych,
- 5) uczestnik studiów doktoranckich zobowiązany jest do opracowania konspektów i materiałów dydaktycznych do samodzielnie prowadzonych przez niego zajęć dydaktycznych,
- 7) otwarcie przewodu doktorskiego,
- 8) złożenie pracy doktorskiej,
- 9) przestrzeganie przepisów obowiązujących na (...),
- 10) dbanie o dobre imię (...).

2. Uczestnik składa kierownikowi studiów doktoranckich sprawozdanie z działalności naukowej w ciągu 1 miesiąca od zakończenia każdego roku. Powinno ono zawierać informacje o przygotowanych publikacjach, wygłoszonych referatach oraz postępie w realizacji badań (rozprawy doktorskiej). Sprawozdanie opiniuje opiekun naukowy/promotor.

3. Doktorant zobowiązany jest postępować zgodnie z treścią ślubowania i regulaminem studiów doktoranckich. Uczestnicy studiów doktoranckich nie wywiązujący się ze swoich obowiązków oraz łamiący zasady postępowania zawarte w treści ślubowania i regulaminie, mogą zostać skreśleni z listy doktorantów. Decyzję o skreśleniu podejmuje kierownik studiów doktoranckich. Od decyzji przysługuje prawo odwołania się do Rektora w terminie 14 dni od jej doręczenia. Decyzja o skreśleniu z listy uczestników studiów doktoranckich jest decyzją administracyjną i zawiera uzasadnienie. Decyzja Rektora jest ostateczna.

4. Z dniem skreślenia z listy uczestników studiów doktoranckich, zawieszona zostaje wypłata świadczeń, o których mowa w § 6 ust. 1 pkt 1 i 2. Z pierwszym dniem miesiąca następującego po miesiącu, w którym decyzja o skreśleniu stała się ostateczna, uczestnik studiów doktoranckich traci uprawnienia określone w § 6 ust. 1 pkt 3-5.

V. Zasady przyznawania stypendium za wyniki w nauce i stypendium doktoranckiego

§ 8

Zasady przyznawania stypendium za wyniki w nauce i stypendium doktoranckiego określa odrębny regulamin.

VI. Postanowienia końcowe

§ 9

1. Kierownik studiów doktoranckich przedłuża okres odbywania studiów doktoranckich o okres odpowiadający czasowi trwania urlopu macierzyńskiego określonego w odrębnych przepisach.

2. W uzasadnionych przypadkach kierownik studiów doktoranckich może przedłużyć okres odbywania studiów doktoranckich, zwalniając jednocześnie z obowiązku uczestniczenia w zajęciach, w szczególności w przypadku:

- 1) czasowej niezdolności do odbywania tych studiów spowodowanej chorobą,
 - 2) sprawowania osobistej opieki nad chorym członkiem rodziny,
 - 3) sprawowania osobistej opieki nad dzieckiem do 4 roku życia lub dzieckiem o orzeczonej niepełnosprawności,
- łącznie nie więcej niż o rok.

3. Kierownik studiów doktoranckich może przedłużyć okres odbywania studiów doktoranckich, zwalniając jednocześnie z obowiązku uczestnictwa w zajęciach, w przypadkach uzasadnionych koniecznością prowadzenia długotrwałych badań naukowych na czas ich trwania, nie dłużej jednak niż o rok.

4. Program studiów zatwierdzony przez radę jednostki organizującej studia doktoranckie powinien określać liczbę godzin obowiązkowych oraz liczbę obowiązkowych zaliczeń i egzaminów.

5. Stacjonarne studia doktoranckie w (...) są bezpłatne, a prowadzone w ich ramach wykłady są otwarte.

